

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

stran 5

Janko Messner

Od skurnih do gorših storij

Borba za pravice? Same bajže, če pri generalih ni korajže.

Emil Milan Pintar

Začel se je proces odtujevanja Slovenije od Jugoslavije

Ta proces se je neusmiljeno začel, neusmiljeno se bo nadaljeval in ne pelje nikamor drugam kot v odprt konflikt...

stran 6

stran 11

Sonja Lokar

Pokimajo nam pa smo že zadovoljni.

V partiji je vsak človek, ki misli, dragocen.

Mirko Zupan iz Smokuča

Pridobili smo en "č"

Nekdaj so nam farji rekli: moli in delaj. Danes nam oblast pravi: molči in delaj.

stran 12

Temeljna banka Gorenjske

76 ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Ida Filipič Pečelin

Zaradi predčasnega odhoda nimam moralnega mačka

Izvršni svet kroji občinsko politiko, ki jo pasivna skupščina potrjuje.

stran 14

Viktor Žakelj

Oefovstvo in naš čas

Kot vse je tudi SZDL otrok nekega časa. Taka kot je, je bila spočeta tistega davnega 1953. leta na 4. kongresu LFJ. Takrat tudi Slovenci izgubimo svojo legendarno OF, katere duh pa je začel ugašati že v drugem delu narodno osvobodilne vojne in revolucije. A spet enkrat se je potrdilo znano, da vse, kar je resnično človeško, živi v glavah ljudi še dolgo potem, ko so ti isti ljudje v imenu »boljšega naprednejšega« oblikovali nekaj drugega, času boja primernejšega. OF slovenskega naroda je očitno bila nekaj takega. Drugače si ni možno razložiti, da se k njenemu vseslovenskemu značaju in pluralni zasnovi vedno znova vračamo. To še posebej živo počnemo tedaj, ko čutimo, da smo od te ali one strani ogroženi. Ta čas pa je takšen — prelomen — pravimo in od izhoda konceptualnih bojev je odvisna naša prihodnost. Zato tudi v današnjem političnem utripu Slovenije prepoznavam hotenja po zgostitvi narodnih moči v obrambni fronti dejansko enakopravnih političnih činiteljev. Ti, ki to počno, se spet enkrat sklicujejo na OF, iskreno vstopajo v SZDL, a jo hkrati želijo ukrojiti po svojem okusu. Zanje je SZDL koalicija političnih zvez oziroma strank. Prav zato vztrajajo, naj SZDL ne bi imela svojega individualnega članstva. Pri tem se hote pozablja, da pa ta zahteva ni v tradiciji OF. Torej tudi, če izhajamo iz prepričanja, da moramo narodne sile za obrambo narodne samobitnosti frontno organizirati v prenovljeni SZDL, moramo dopustiti, da v SZDL vstopajo tudi posamezniki, da bi tako mogli udeležiti svoj — v tem primeru narodno obrambni interes. To — vsaj po moje zmotno prepričanje — pa izhaja iz misli, da je »človek strankarsko bitje« in da more in tudi mora svoje interese uveljavljati edino potom strank. To prepričanje zagotovo sodi v ropotarnico zgodovine. Prav zato sodim, da bo SZDL v naših konkretnih razmerah še nekaj časa organizacija posameznikov, društev, zvez in DPO. V takih — recimo jim izjemnih razmerah — bo SZDL vse: koalicija, stranka, mabela — vse, kar koli hočete. Mene ta navidezna zmeda kaj prida ne moti. Zakaj: preprosto zato, ker mi ta čas gre predvsem za dvoje: najprej zato, da združeni najdemo moči in pot v bogatejši in srečnejši slovenski jutri in drugič zato, da postopoma pluraliziramo slovensko družbo tako, da si bo sleherni državljani naše republike mogel sam »voliti vero« vsi skupaj pa po demokratični poti »postave«. In, ker sem realist, sem prepričan, da ne enega ne drugega brez take SZDL, kot je sedanja slovenska, tega nismo sposobni in samo zato vztrajam v njenih funkcionalnih vrstah.

Torej izrednost sedanjega časa je po moje torej dvojna, njegovo trajanje pa je odvisno od znanja, modrosti in poguma zlasti vseh nas, ki družbeno politično delujemo — torej nihče od nas se nima pravice sklicevati na narod ali na ta čas sila neopredeljeni in pri nas tolikokrat zlorabljeni delavski razred.

In kaj potem, ko ta izrednost mine? Priznam, da ne vem ne kdaj bo minila in ne to, kako si bomo o tem času — upam, da po evolutivni, ne po revolucionarni poti — uredili politično življenje po večinski meri slovenskega naroda. In kaj se lahko zgodi s SZDL v tem času? V primeru, da bo proces nove slovenske politizacije tekkel v smeri strankarstva, sem prepričan, da se bo SZDL preoblikovala v socialistično stranko ali zvezo socialistov in se bo na splošnih, neposrednih in tajnih volitvah borila za vstop v slovenski parlament.

Kdo zna v povedanem videti herezijo, odstopanje od veljavne sistema, ki je za mnoge dogma. To so ljudje, ki hodijo skozi življenje z zavezanimi očmi. Realno življenje jih ne briga, oni so svečeniki ideje. Mnogi med njimi niso nikakršni idealisti, prav nasprotno, so ljudje z izjemnim občutkom za svoje dobro. V tem pa je razlog njihove pravovernosti, torej, za velikimi besedami, kot so: socializem, samoupravljanje, skrb za enotnost države i.t.d., se skriva prepoznaven egoizem, ali pa želja po ohranjanju monopola nad oblastjo. So pa seveda med kritiki veliki poštenjaki. Po večini so to ljudje, ki se še spominjajo pogubnega predvojnega strankar-

stva, ki je zagotovo eden od razlogov za žalosten konec prve Jugoslavije. Med kritiki klasičnega političnega pluralizma pa so tudi mnogi intelektualci, ki poznajo slabosti strankarstva v sodobnih parlamentarnih demokracijah. To niti ne terja samostojnega intelektualnega naprežanja, potrebno je le poškiliti v sodobno politološko literaturo in človek takoj odkrije, da strankarstvo ni nikakršna obljudljena dežela, neke vrste sodobni raj.

Stvar je primerljiva s trgom. Tudi trg ni nekaj, kar bi si smeli želeli, kar tako. Trg je pač samo nujno sredstvo za doseganje relativno ugodnih ekonomskih rezultatov, je nekaj, s čimer pač moramo biti zadovoljni. Ve pa se, da ima trg oziroma tržno gospodarstvo celo vrsto slabosti, zato ga v razvitih družbah dopolnjujejo s planiranjem in neposrednim državnim intervencionizmom. Tako približno je tudi s političnim pluralizmom; to še zdaleč ni popolni sistem za uveljavljanje demokracije tega prastarega ideala vseh družb od antike naprej. Človek je pač bitje, ki teži k idealnosti, obenem, pa je v njem tudi občutek za pragmatiko, izbere in živi z možnim, prav ta sposobnost pa ga je tudi ohranila kot prvo med enakimi živimi vrstami.

Da ostanem pri primeri s trgom: tako, kot je povsem za naravno sprejeta praksa, da družbe korigirajo krute tržne mehanizme, je treba vzeti za naravno tudi težnjo, da si ljudje oziroma družbe prirejamo politični pluralizem. Da ne bom vnaprej obsojen zavzemanja za nam tako lasten volontarizem, moram takoj dodati, da moje zavzemanje za prirejanje tako tržnega mehanizma kot političnega pluralizma, ne pomeni nujno kastriranje, ampak le krojenje teh nujnih oblačil po naši meri. V tem zavzemanju pa je nekaj tudi mojega prirojenega občutka za realnost, ne maram, namreč, da bi to spreminjanje spet počeli po revolucionarni poti — blizu mi je misel, da ima Balkan dovolj revolucij in vsakršnega prekucništva, ta prostor potrebuje mir, da ne bi ostal v predverju poindustrijskega sveta, ki se naglo oblikuje severno od nas.

Kdo bo rekel, čemu te duhamorne misli, saj je vendar praznik pred durmi? Res je, a ravno zato to ni takšno pisanje. Če še drži Cankarjeva misel, da je naš narod narod proletarcev (pa četudi je to pisal v zanosu socialdemokratizma, ki je tedaj osvajal svet) — kar bo še verjetno držalo, potem je Prvi maj naš praznik in po logiki slučajnosti povezan z drugim našim praznikom, jaz bi rekel največjim, 27. aprilom. dnem, ko se je začela pisati nova zgodovina našega naroda. Takrat so Slovenci različnih prepričanj sedli za isto mizo, da bi družno rešili svoje slovenstvo, ki mu je tedaj pel navček. Mar se danes ne dogaja nekaj podobnega. Spet vstajajo sile preteklosti, ki pripovedujejo, da v tej Jugovni nekaj veljajo le Srbi in Hrvatje kot naša najštevilčnejša naroda. Pa smo spet pri znanih »nagodbah« — te bi gotovo veljale za izraz »principi- alne« koalicije, če uporabim zloglasno sintagmo. Primera je preostra, ogroženost kvalitativno drugačna, tudi Slovenci smo se spremenili, v osnovi pa vendarle gre za težnjo po podrejanju tega »slovenskega plemena« »podalpskih Hrvatov« »podalpskih nomadov« ali kakor koli so nas ali nas naši bratje v fazah zdravljenja svojih kompleksov ničkaj duhovito poimenujejo.

Današnji čas pa ni primerljiv le v tem, da smo ogroženi, kot davnega 1941. leta, ampak da spet reagiramo po oefovsko. Upati je le, da bomo v boju za končno emancipacijo slovenstva uspeli. Nehvaležno je prerokovati, a boj za to, da bi končno v celoti gospodarili s pogoji in rezultati svojega dela, bo neizprosno, terjal bo žrtve in odpovedovanja. Toda prepričan sem, da bomo na novo oefovsko povezani uspeli.

Bodimo ponosni na svoje slovenstvo, na vse, kar smo dosegli na materialnem in duhovnem področju, ostanimo pokončni, kot tisti pred nami, ki so ustvarjali našo zgodovino in pogumno zrimo v prihodnost, ki mora biti tudi naša.

Pridružujemo se čestitkam ob 27. aprilu in 1. maju.

Naslednja številka bo izšla v petek, 5. maja.

Pionirska organizacija - moja organizacija

Zagon otroški radoživosti

Kranj, 18. aprila - Katere dejavnosti v pionirski organizaciji imate najraje, katerih sploh ne marate, kaj bi pripomogli, da postane pionirska organizacija res naj, naj... to je le nekaj vprašanj iz ankete, na katero so odgovarjali tudi otroci iz kranjskih in okoliških pionirskih odredov in na to temo tudi uglašili občinsko pionirsko konferenco.

Otroci so vestno odgovorili na anketna vprašanja, verno poročali o delu svojih odredov in čisto po šolsko togi in resni dokazovali, da že znajo sestankovati, čeprav je njihova zbravnost po debeli uri že popustila in so pokazali nekaj prave otroške barve. Peščica pionirjev je izstopala iz naučene togosti, med njimi tudi stražiški šolarji, ki so s komičnimi odgovori na anketna vprašanja nehote parodirali pionirsko organizacijo. Ta je, sklicujoča se na dolžnosti in obveznosti, daleč preveč šolsko resna, mladi rod preveč vklepa v zastarele kalupe in jih že v rosnih letih politizira, namesto da bi je bila ena sama svežina, radost in igrivost. Med vrsticami otroških konferenčnih poročil pa je bilo vendarle brati plahe želje, da bi jih šola manj obremenjevala, da bi radi več športa, izletov, sproščene dejavnosti, igre, več otroštva. Da bi jim odrasli (ne le mentorji, od katerih pričakujejo manj šolske strogosti pa več človeške bližine in dojemljivosti) bolj pustili misliti z lastno glavo in jim ne bi vsiljevali vnaprej ukrojenih programov.

Pionirsko organizacijo z vsem njenim na zunaj slovesnim obredjem, nesodobno pionirsko zaobljubo in zastarelimi simboli, je čas že prehitel. Najbistrejši to čutiljo, najbolj radikalni so celo razmišljali o njihovi ukinitvi ali vsaj predrugačenju. Kurirčkova pošta, rdeča rutica in pionirska kapa so celo za mnoge otroke že pretečji. Današnji čas ima pač drugačne vrednote: otroci si žele računalnik, žele potovati (če ne v resnici, pa vsaj ob predavanjih, filmih in diapozitivih), žele se družiti v klubih in ne vsak zase tavati v iskanju cenene zabave, žele si medsebojnega spoznavanja ob tekmah, na plesih in družabnih dogodkih, ne pa sedeč za konferenčno mizo. Celotno suhoparnemu imenu organizacije bi se odrekli in ga nadomestili s čim vedrejšim, če je res njihova in ne organizacija odraslih, ki govore v imenu otrok. Namesto da v njej le sestankujejo, bi jo preoblikovali v krožek, ki bi pritegoval prostovoljce, ne pa množico, v kateri se otroci izgubljajo. Morda bi organizacijo kazalo iztrgati šoli in jo oblikovati kot klub: pohvaliti velja zamisel o kranjskem občinskem klubu.

Pričujoče razmišljanje ob pionirski konferenci morda ne odraža najbolje otroških hotenj. Sem pač le eden od odraslih, ki iz svojega miselnega kroga motri otroke in njihovo početje v organizaciji, ki so jo zanje izumili starejši.

D. Z. Žlebir

Tržič

Občinska priznanja OF bodo podeljena na svečani razširjeni seji predsedstva Občinske konference SZDL danes, v torek, 25. aprila, ob 12. uri.

Priznanja prejmejo Ignac Ahačič, Marina Bohinc, Janez Godnov, Jože Kocjan in Občinski odbor Rdečega križa Tržič.

Slovesen zbor ob jubileju partije - Osnovna organizacija Zveze komunistov v kranjski vojašnici Staneta Zagarja je organizirala v počastitev 70 letnice ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije zbor komunistov, na katerem so se spomnili tega jubileja in obravnavali aktualne naloge partijske organizacije v kranjski vojašnici. Ob tej priložnosti so podelili vojakom, ki so končali partijsko izobraževanje, posebna priznanja. - Foto: F. Perdan

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zasluga za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Žlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Volžik (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesečje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnina 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Kmetijski problemi v jeseniški občini

Koliko gramozna je ob predoru?

Hrušica, 17. aprila - Kmetijsko zemljiška skupnost Jesenice trdi, da je na deponijah ob predoru najmanj milijon kubičnih metrov gramoz iz Save, zato zahtevajo odškodnino. Vedno več problemov s kmetijskimi zemljišči.

Kmetijsko zemljiška skupnost Jesenice iz leta v leto izgublja več kmetijskih površin, zato ima nenehne probleme, ki so se z nameravano gradnjo avtoceste in gradnjo karavanškega predora na Hrušici še bolj zaostri. Predsednik skupščine kmetijsko zemljiške skupnosti Jaka Šmid takole pojasnjuje spore, ki se ob odvzemu kmetijskih zemljišč pojavljajo:

»Žal mi je, da z upravnimi organi občine nikakor nimamo najboljših odnosov. Kmetije niso proti gradnji avtoceste, želijo si le, da se primerno uredijo zemljiško - pravne zadeve, ne pa da jih upravni organi v teh ali drugih primerih postavljajo pred dejstvo: češ če ne bo tako, vas bomo pa razlastili.«

Občinska skupščina je prenesla v zemljiški sklad le tista zemljišča, ki jih očitno sama ne potrebuje. Enako je z gradnjo hotela Železniškega gospodarstva v Kranjski gori, ko naj bi posegli tudi v kmetijska zemljišča. Nikakor se ne moremo sporazumeti o zamenjavi, obenem pa tudi na tem področju v zemljiški sklad niso prenesli nekatera zemljišča. Odstopili so le tista, ki zanje niso interesantna.

Naslednji problem je izkoriščanje gramozna na ploščadi predora. Po 16. členu zakona o kmetijskih zemljiščih bi morala kmetijska skupnost dobiti poleg odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča še posebno plačilo - za kubični meter odvzetega gramozna 5 odstotkov vrednosti od prodajne cene. Gramoz se v Savi koplje v globini od štirih do šestih metrov in republiška skupnost za ceste bi morala plačati odškodnino. Nisem strokovnjak, vendar mislim, da je na petih depojih najmanj milijon kubičnih metrov gramoz, ki ga najbrž hranijo za cesto skozi predor in za avtocesto. Republiška skupnost za ceste pa trdi, da so izkopali le 260.000 kubičnih metrov! Vztrajajo, da ne bodo plačali, ker bo ves material vgrajen na ploščad. Kmetijsko zemljiška skupnost bo zato zdaj dobila negativno odločbo, nakar se bomo pritožili.

Precejšnji problemi so tudi z odvzemu zemlje na Blejski Dobravi in ne nazadnje z odvzetimi zemljišči ob predoru. Hruščanski kmetje so pričakovali, da bodo dobili zemljo v Maznkovi jami, a na občini vztrajajo, da bo tam rekreacijski center. To je še en nesmisel, saj je ob domu na Hrušici več kot dovolj prostora za rekreacijske površine..

D. Sedej

Srečanje kurirjev Gorenjske

Jesenice, aprila - V ponedeljek, 1. maja, ob 11. uri bo na Poljanah nad Jesenicami jubilejno X. srečanje reletnih kurirjev Gorenjske. Do prireditvenega prostora bodo vozili avtobusi z Jesenic in sicer ob 9.05 izpred bolnišnice in ob 10.10 z železniške postaje. Srečanje bo ob vsakem vremenu.

D. D.

Izlet v hrvaško Zagorje

Društvo upokoencev Kranj vabi vse svoje člane in druge upokoence na zanimiv izlet prek Rogaške Slatine, Krapine, Stubiških Toplic, Stubice, Tuheljskih toplic, Kumrovc, Podčetrtrka, Olimja in Celja nazaj v Kranj. Izlet bo v četrtek, 11. maja, z odhodom ob 6.30 izpred kina Center. Prijave kot običajno sprejema Društvo upokoencev Kranj na Tomšičevi 4 vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure.

Sejem uspel

Streha pa še kar pušča

Kranj - 28. mednarodni sejem gozdarstva in kmetijstva v Kranju, ki je bil tokrat kot specializirana prireditve v kolektarju letošnjih Gorenjskih sejmov, za tri dni krajši, je uspel. Morda si je ob vseh predstavljenih novostih, spremljajočih razstavah in posvetovanjih bolj zaslužil ime kmetijski kot gozdarski. Ne glede na to pa je med strokovnjaki doma in tujimi razstavljalci vzbudil nemajhno pozornost in požel tudi nedeljeno oceno, da je poleg radgostnega v Sloveniji in na prostor, ki pomeni vrata v Evropo, sicer majhna a zato nič manj spodbudna prireditve.

Organizacijskemu odboru skupaj s prirediteljem je tokrat na kmetijskem, živilskem in s tem v zvezi tudi na strokovnem področju v precejšnji meri uspelo prikazati, kako se velja pripravljati na tehnološke dosežke in kaj pomeni trg. Tu-

ji razstavljalci so sicer morda pričakovali pri našem sedanjem poudarjanju odpiranja v Evropo kaj več, vendar se je tokrat prvič vendarle zgodilo, da jim razstavljenih izdelkov ni bilo treba voziti nazaj. Vse kar so prodali, bo po še vedno vse pretevilnih administrativnih postopkih in dolgih poteh, vendarle prišlo do kupca v konfirmaciji. Sicer pa je Kranj tokrat s tem sejmom vzbudil nemajhno pozornost tudi doma. Predsednik komiteja za kmetijstvo iz sosednje Hrvaške, ki si je ob precejšnji zasedenosti njegovih sodelavcev iz Slovenije, vzel kar precej časa, da si je prireditve ogledal in sodeloval tudi pri nekaterih strokovnih razmišljanjih in razpravah, je z napovedjo, da naj bi se v prihodnje na tem sejmu predstavile z razstavami in dosežki vse jugoslovanske republike in pokrajini, nedvomno dal prireditelju še najbolj laskavo oceno. Morda jo bodo tako

razumeli, vendar kot obvezo, tudi gozdarji, saj je naravnost neverjetno, da je na edinem tovrstnem gozdarskem sejmu v državi in v kraju, ki je obdan z gozdovi, opravičevala ime sejma le več kot skromna razstava...

Uspela prireditve, ki si jo je v sedmih dneh ogledalo okrog 50 tisoč obiskovalcev (kar je glede krajšega časa prireditve pravzaprav rekord) pa je odprla tudi nekatera vprašanja. Najbrž je eno najpomembnejših v tem trenutku, kaj misli Kranj o sejmih in o čišlanju imena, da gre za 500-letno sejemsko mesto, v prihodnje. Če si želi to ime obdržati in mu dodati ob vseh besednih prizadevanjih o odprtosti v tržni svet nekaj več, potem bi moral ta trenutek »zbrati« vsaj toliko moči, da bo popravil (še domala novo) streho večnamenske dvorane...

A. Zalar

Prenova kranjskih sindikatov

Sindikati hoče biti delavski

Kranj, 20. aprila - Pečat letošnji ponovljeni letni seji občinskega sindikalnega sveta je dajala prenova. Tokrat o njeni vsebini sicer ni bilo veliko govorenja, zato pa toliko vztrajnejše zahteve aktivistov iz osnovnih organizacij, naj s prenovo vendarle že začno.

O načrtovani prenovi kranjskih sindikatov smo pred časom že obsežneje pisali, zato le telegrafsko spomnimo na najosnovnejša izhodišča. Sindikat bo iz družbenopolitične postal delavska organizacija, ki bo štela interese in pravice članstva. Odreka se dosedanji politični ambicijam in preširokim programom dela. Področje svojega delovanja bo zožila na plače, delovne razmere, stavke, tehnološke presežke in podobne vitalne interese delavcev. Potrebna je temeljite kadrovske prenovne ter novih organizacijskih in metodoloških prijemov. Težišče dela naj bi bilo v osnovnih organizacijah, v večjih sistemih bi lahko sindikalni aktivisti tudi profesionalno delali, občinski svet pa bi služil osnovnim organizacijam

kot servis. Profesionalni medobčinski ravni bi se morda odrekli.

Uvodna beseda predsednika kranjskih sindikatov Jožeta Antolina ni izzvala množične razprave. Marjan Jenko iz Merkurja je prikazal svoje vidjenje sindikalne prenove, ki da je v pogajalski funkciji z državo in managerji, kadrovski prenovi, javnosti dela, neomejenih mandatih funkcionarjev, vendar ob tem tajnem glasovanju o zaupnici, fleksibilnejši organizaciji ter selekciji nalog. Vanda Pečjak iz Save je govorila o potrebi po racionalnejši organizaciji, o ukinitvi medobčinskih svetov ter o nepotrebnem organiziranju odborov dejavnosti na vseh možnih ravneh od občine navzgor. Ra-

do Derlink je spraševal, s kom bo sindikat v prihodnje podpisoval kolektivno pogodbo. Nadvse pomenljivo je dejstvo, da se je prvi priglasi k razpravi Branko Mervič, sekretar občinskega komiteja ZK, ki je zelo kritično seciral predlog sindikalne prenove, vendar ni izzval polemik. Le Darko Segula iz Tekstilindusa se je odzval nekoliko bolj polemično, ko je govoril o današnjem formalnem sindikatu in zahtevi delavcev po novem, pa naj bo kakemu komiteju to po volji ali ne.

Predlagan program prenove je na letni seji dobil soglasje in podporo. Vse kaže, da je vse glasnejša delavska večina, ki je še do nedavna s neplačevanjem sindikalne članarine kazala svoje negodovanje do sindikalne organizacije, vendarle zmogala nad okolnimi sindikalnimi kadri, ki jim v prenovljenem sindikatu ne bo več mesta.

D. Z. Žlebir

Odbor za zaščito človekovih pravic na Kosovu predlaga

Protest devetih točk

Ljubljana, 20. aprila - Jaša Zlobec, koordinator odbora za zaščito človekovih pravic na Kosovu, je ob izidu prve od treh knjig Srbija i Albanci tudi menil, da bi morali balkanske vojne zgodovinsko razglasiti za imperialistične in genocidne ter preimenovali spomenik slovenskim vojnim prostovoljcem za združitev Jugoslavije v letih 1912 - 1918, ki je postavljen v Ljubljani.

Ponujena sta tudi dva, v svetu v primerih kršenja človeških pravic, uveljavljena načina: pisanje najodgovornejšim organom in posameznikom, v tem primeru kosovski skupščini, sekretarju za notranje zadeve, načelniku službe državne varnosti in pokrajinskemu sekretarju za pravosodje, ter nakup dveh knjig Srbija i Albanci (o njej bomo pisali v prihodnji številki), od katerih lahko pošljemo eno srbskemu prijatelju.

Sicer pa je Jaša Zlobec, na katerega se obračajo posamezniki in organizacije s pobudami, da končno le nekaj storimo, predlagal devet načinov protesta. Izredno stanje na Kosovu naj se ukine, kar mora zahtevati vsa slovenska politika, vodja slovenske delegacije v zvezni skupščini Zdravko Mlinar naj se odpokliče, nemudoma pa naj se v Slovenijo vrnejo miličniki in rezervisti. Prekličejo naj se spremembe srbske ustave, ki so bile sprejete pod grožnjo tankov in brzostrelk. Javne razprave o 47. členu, ki jemlje pokrajini de facto avtonomijo, ni bilo, saj je sprememba prišla v javnost šele 7. marca, teden po uvedbi izrednih ukrepov. Raziskati je treba odnose do Albancev v makedonskih občinah Tetovo in Skopje, analizirati spremembe makedonske ustave in sodne procese v Makedoniji in Črni gori. V Jugoslaviji ali vsaj v Sloveniji naj se razglasi dan žalovanja za žrtvami na Kosovu. Objaviti je treba imena žrtev in okoliščine, v katerih so umrle. Objaviti je treba imena vseh aretiranih, zaprtih, priprtih in konfiniranih, skupaj z razlogi. Kosovski sekretar za notranje zadeve je sam povedal, da so vsaj dva avtobusa konfiniranih odpeljali v Leskovac, menda v izolacijo. Procesi diferenciacije pod grožnjo naj se prekinejo, kar velja tudi za napade in grožnje na 215 kosovskih intelektualcev, ki jim grozi z metanjem iz služb. Kosovo naj pride pod nadzor federacije, ker želi Srbija razmere samo zaostrovanja in širiti krivdo za razmere na vso državo. Če ne bo uresničevanja teh zahtev, bo morala preiti Slovenija od besed k dejanjem.

J. Košnjek

Več prostora v blejski šoli

Bled, 21. aprila - V osnovni šoli dr. Josipa Plemlja na Bledu bo do jutri, v sredo, ob 18. uri slovesno odprli prizidek, nadzidek in prenovljene prostore. Šola bo s tem rešila prostorsko stisko in prešla na enoizmenski pouk.

C. Z.

Loški inovatorji leta

Škofja Loka, 24. aprila - Danes opoldne so na slovesnosti ob zaključku akcije Inovator leta 1988 škofjeloške raziskovalne skupnosti v salonu pohošstva Alpeles podelili nagrade in priznanja Inovator leta 1988. Prvo nagrado je prejel Marjan Frlc iz Marmorarja Hotavlje za predelavo stroja za razrez marmornih blokov, tretjo nagrado Stane Zgaga iz Iskre Elektromotorji, ki je skonstruiral pripravo za kontrolo šumnosti ležajev. Brane Dagarin iz RUŽV, ki je racionaliziral postopek čiščenja jamske vode in skupina strokovnjakov iz LTH (Andrej Jakšič, Robert Bratuž, Marjan Engelman, Goran Logar in Igor Holy), ki dopolnjujejo program klima omar. Plaketo Inovator leta 1988 je prejel Alpeles Železniki kot najuspešnejše podjetje v občini lani pri razvoju inovativne dejavnosti.

H. J.

V Iskri nagrajujejo diplomske in magisterske naloge

Znanje počasi le pridobiva na pomenu

Kranj, 21. aprila - Počasi, korak za korakom znanje tudi pri nas pridobiva na pomenu, da-
leč pa smo seveda do tega, da bi ga cenili in plačali tako kot v razvitih deželah. Še doneda-
vna so pri nas kraljevale z delom pridobljene izkušnje, zdaj brez ustrezne izobrazbe vse te-
že, če sploh še, dobi delo. V Iskri pa že nekaj let nagrajujejo najboljše diplomske in
magisterske naloge, nagrade so sicer simbolične in torej predvsem moralnega značaja, toda
tudi takšna spodbuda ni brez pomena, predvsem zato ne, ker s tem usmerjajo študente k
problematiki Iskre.

Tokrat so najbolj uspešne diplomske in
magisterske naloge nagradili že šesto leto
zapored, za nagrade jih vsako leto kandidi-
ralo več, letos celo tretjino več, saj je kandidi-
ralo 41 nalog. Pri prijavljanju so najbolj za-
gnane prav Iskrine tovarne v Kranju, saj je
Kibernetika prijavitelica deset nalog, Telematika
pa devet. Morda tudi zato, ker so prav v
Kranju spodbudili tovrstno nagrajevanje,
pobudo je namreč pred leti dal Nace Pavlin,
kadrovski direktor v Kibernetiki, in so torej
tudi najdlje pri usmerjanju študentov k čim
bolj praktičnim diplomskim in magister-
skim nalogam.

Kakor nam je povedal Nace Pavlin so iz-
med 41 nalog izbrali deset najboljših, pri če-
mer so uporabili tri merila: izvirnost in
praktično uporabnost naloge, koristnost in
zanimivost za Iskro ter nadomeščanja tujih
materialov z domačimi v najširšem smislu.

Med desetimi izbranci so tudi štiri z
Gorenjske, kar trije iz Kibernetike, nagra-
jena pa je bila tudi edina v Iskri ERO pred-
lagana diplomska naloga. Z vsemi štirimi
nam kratkega pogovora ni uspelo napraviti,
Saša Noč iz Kibernetike je na porodniškem
dopustu, Andrej Lapanja pa je Kibernetiko
že zapustil in se zaposlil drugod. Zato velja
vsaj na kratko predstaviti njuni diplomski
nalogi.

Saša Noč je na ljubljanski fakulteti za
elektrotehniko diplomiral na nalogi "Trifa-
zni sinusni referenčni okvir", v Kibernetiki
pa vidijo najmanj dve množnosti praktične
uporabe njene naloge. Andrej Lapanja pa je
diplomiral na kranjski visoki šoli za organi-
zacijo dela z nalogo "Izpolnjevanje stroko-
vne izobrazbe IPO in delavcev s posebnimi
pooblastili v Iskri Kibernetiki Kranj", že
naslov govori o njeni praktični uporabnosti,
predstavlja pa redek primer v industriji ne-
posredno uporabne družboslovne študije.

Aktualno znanje, uporabno v monolitnem elektronskem števcu

Za kranjsko Kibernetiko je vsekakor
zelo dragocena magisterska naloga Silva
Zlebirja, ki je z nalogo "Ingerirani Hallov
senzor" magistriral na ljubljanski fakulteti

za elektrotehniko. Vsebinsko njegove naloge
je laično težko predstaviti, saj gre za zelo
specialistično znanje, sam nam je na kratko
dejal, da vsebuje raziskavo in razvoj inte-
griranega Hallovega senzora, polprevodni-
škega elementa, ki je občutljiv na magnet-
no polje in ga je moč v določenih aplikaci-
jah uporabiti tudi kot množilnik dveh fizi-
kalnih količin.

No, če tega niste razumeli, boste morda
Zlebirjevo pojasnilo, kako je do te naloge
prišlo. Kot inženir fizike je najprej razmiš-
ljal o magisteriju na fiziki, toda, ker tam ni
dovolj aplikativne industrijske smeri, se je
odločil za elektrofakulteto, kjer so po njego-
vih besedah nekatere smeri zanimive tudi
za fizike. Naloga pa je definiral skupaj s so-
delavci v razvojno raziskovalnem oddelku
in v razvoju števcu, izhodišče jim je bila
uporaba Hallovega senzora kot množilne-
ga elementa oziroma dopolnila vhoda v mo-
nolitnem števcu.

god.

Kako uporabna in za
Kibernetiko dragocena
je njegova naloga
pa pove dejstvo, da
so že napravili proto-
tip monolitnega štev-
ca, vzorce, ki vklju-
čujejo tudi ta ele-
ment. Seveda pa je
monolitni števec le
ena od aplikacij,
aplicirati in uporabi-
ti ga je moč tudi dru-

god. Zlebirjevo znanje je aktualno tudi v pri-
merjavi s tujim, sam pravi, da niso dosti za-
daj in kar vsiljuje se torej vprašanje, če
morda razmišlja o tem, da bi bil veliko bolj
plačan v tujini. Le na kratko je odvrnil, da
bi delo verjetno zlahka dobil, če bi to želel,
ima pa tipičen zadržek, družino in hišo gra-
di. Sicer pa, o plači res nima smisla govoriti,
stvari so vendar jasne. Za strokovnjaka nič
manj niso pomembne možnosti za delo, v
specialističnih znanostih toliko bolj, tam se
takšni strokovnjaki med seboj poznajo, so-
delujejo, mi pa smo nekako bolj izolirani,
pravi Silvo Zlebir.

Nova, vznemirljiva podoba vrtnika

Aleksander Klemen-
čič je diplomiral na
ljubljski fakulteti
za arhitekturo z na-
logo "Oblikovanje vr-
tnika kot izhodiš-
čen predlog celovite
podobe podjetja".
Dve leti že dela v
razvojnem oddelku
Iskre ERO, kjer se
mu je seveda tudi po-
rodila zamisel o po-
vsem praktični diplomski nalogi na področju
industrijskega oblikovanja, kakršna je
na arhitekturi, ne le v Iskri, redkost.

Pravzaprav je predlog, provokacija, da
bi se začeli s tem ukvarjati, da bi prišli do
celotne podobe, kar je za Iskro ERO nekaj
popolnoma novega, je smisel naloge poja-
snil avtor. Naloga predstavlja celovit elabo-
rat oblikovanja električnega orodja v Iskri,
vzorčno pa na primeru vrtnika, ki je tako
izhodiščni predlog, uporaben tudi pri dru-
gem Iskrinem električnem orodju. Drugače
povedano, Aleksander Klemenčič je dal vr-
tniku "dušo", po njej pa bo novo podobo
moč vdahniti tudi ostalemu Iskrinemu elek-
tričnemu orodju, ki bo v delavnicah tako po-
stalo razpoznavno.

Omeniti velja vsaj dve oblikovni značil-
nosti novega vrtnika, ki ju najprej zaznaš.
Že prvi pogled pove, da vrtnik nenavadno
spominja na orožje, na brzostrelko, Alek-
sander je pogumno in učinkovito uporabil
to primerjavo. Druga stvar pa je barva, ki ji
doslej pri izdelovanju električnega orodja ni-
so pripisovali nobenega pomena, Aleksan-
der predlaga pastelno barvo, ki se je izkaza-
la za najbolj neobčutljivo in zna biti torej
tudi lepo umazana.

Aleksandru so dali pri oblikovanju vrtni-
nika proste roke in dobili vznemirljiv pred-
log, ki so ga pri presojanju uspešnosti di-
plomskih nalog nagradili, promocijo pa je
pravzaprav doživel že poprej, saj so ga spre-
jeli in predstavili na ljubljanskem bienalu
industrijskega oblikovanja.

Upajmo torej, da bo Aleksandrov pred-
log vodstvo tovarne pogumno uresničilo, saj
bo to za mladega arhitekta največja nagra-
da in spodbuda nadaljne ustvarjalnosti. Na-
vsezadnje bo na najbolj preprost in poceni
način prišla do celotne podobe, ki ji manjka
le izpeljava na področju grafike.

M. Volčjak

Slavko Vukovič, projektant informacijskega sistema v Savi

Z mopedom se ne da dirkati 200 kilometrov na uro

Kranj, 24. aprila - Ko je splahnelo začetno navdušenje nad računal-
niško tehnologijo, zlasti osebnimi računalniki, ki so pred dvema,
tremi leti začeli prihajati na delovne mize, je bilo vprašanje, kaj bo-
do ljudje brez ustreznega znanja z njimi počeli. V Savi so sledili sve-
tovnemu konceptu informacijskega centra, ki ga podpira tudi IBM
kot največji proizvajalec računalnikov. Iz korenin tega vprašanja na drugi
vznika študijska raziskovalna naloga Slavka Vukoviča na drugi
stopnji računalništva Visoke šole za organizacijo dela v Kranju, za
katero je pred dnevi prejel Kidričevo nagrado. Slavko Vukovič je v
Savi projektant informacijskega sistema, z osnovnim delovnim po-
dročjem podpora uporabniškega računalništva, na katerem je zgra-
dil težišče naloge.

»Osnovni problem je v tem,
da so zahteve uporabnikov po
različnih vrstah računalniških
obdelav predvsem zaradi njihove-
vega večjega znanja in potrebe
po hitro opravljenem delu iz
dneva v dan večje, medtem ko
jih možnosti obdelave podatkov
ne dohitevajo. Glavni razlog
razkoraka, ki pa ne velja samo
za Savo, so maloštevilne ekipe
računalničarjev v informacijskih
centrih, ki so preveč zapo-
sleni z vzdrževanjem obstoječih
obdelav. Rešitev ni v zaposlitvi
novih računalniških strokovnja-
kov, v računalniških tovarnah.«

V Savi so se zato odločili
drugače. Uporabnikom so omo-
gčili, da tisto, kar lahko store
sami, tudi store. Trenutno imajo
v tovarni okrog 80 osebnih raču-
nalnikov. Za delo na njih so na
internih tečajih usposobili okrog
300 ljudi.

»Računalni smo, da bo pri-
bližno tretjina tečajnikov želela
resno delati naprej, mi pa jih
bomo pri tem usmerjali, vodili.
Dve leti dela na tem področju ni
dovolj, da bi zanesljivo vedeli,
ali smo ubrali pravo pot, ali smo
zmanjšali pritisk uporabnikov,
zadovoljili njihove potrebe.
Vendar pa izkušnje drugih obe-
tajo.«

Razvoj informatike v Savi
je po besedah Slavka Vukoviča

veliko odvisen od tehnične
opremljenosti. Informatika je
področje, kjer se z mopedom ne
da dirkati 200 kilometrov na uro.
V Savi se tega, celovito gledano,
zavedajo. Imajo posluš za nove
prijemne, za uporabniško raču-
nalništvo, in za vlaganja v klasi-
čno računalništvo.«

Slavko Vukovič je zato pre-
pričan, da leto 1992 ne bo pome-
nilo razočaranja. Pričakuje, da
se bo razvoj počasi premaknil iz-
za tovarniških ograj, ne le sav-
ske, da se bo informatika v pod-
jetjih začela bolj povezovati.
Gre za povezovanje informatike
kot stroke, ljudi, ki se z njo

ukvarjajo in so še preveč prepri-
čani, da so bogovi, ki vedo, drugi
pa nimajo pojma, namesto da bi
sodelovali z neracionalničarji.
Končni učinek tega povezovanja
računalničarjev (informatika je
širši pojem) je združenje, dru-
štvo, kodeks obnašanja. Druga
plat povezovanja je izmenjava
podatkov. V svetu je hit t.i. EDI,
elektronska izmenjava poda-

tkov med organizacijami. Pogoj
zanjo je osnovna mreža za pre-
nos podatkov. Ko bo zaživel ju-
pak, se bo mogoče pogovarjati,
kdo bo komu kaj pošiljal in bo
pametno prevzeti svetovne stan-
darde. Kdor 1992. leta ne bo spo-
soben s partnerjem na ta način
poslovati, se že zdaj lahko vpra-
ša, s kom bo lahko še posloval.

H. Jelovčan

Sodelovanje Iskre in ljubljanske fakultete za elektrotehniko in računalništvo

Iskra fakulteti podelila insignijo

Ljubljana, 18. aprila - Iskra je v Tednu Univerze je ob 70-letnici visoko-
šolskega študija elektrotehnike in Ljubljani kot priznanje za dolgoletno
vsestransko sodelovanje podelila Fakulteti za elektrotehniko in računal-
ništvo insignijo (dekansko verigo).

Iskra v razvojno-raziskovalno dejavnost vlaga 6 odstotkov celotne-
ga prihodka, kar je šestkrat več kot znaša jugoslovansko povprečje, z raz-
iskavami in razvojem pa se v Iskri direktno ukvarja okrog 3 tisoč stro-
kovnjakov, dolgoročno pa se seveda povezujejo z domačimi in tujimi raz-
iskovalnimi institucijami. Med njimi ima častno mesto Fakulteta za
elektrotehniko in računalništvo v Ljubljani, ki je v sedemdesetih letih
svojega obstoja vzgojila vrsto vrhunskih strokovnjakov slovenske elek-
tro industrije.

Iskra ima z njo različne oblike sodelovanja, od skupnih razvojnih
projektov in pomoči pri nabavi opreme do omogočanja ustreznih praks
in diplomskih nalog študentom, zaposlovanja študentov-neštudentov,
posebnih oblik izobraževanja za delavce Iskre itd.

V Iskri je zaposlenih okoli 1.500 bivših študentov te fakultete, od te-
ga 90 magistrstov in doktorjev znanosti, trenutno pa na njej študira 905
študentov Iskre, od delu pa svoje znanje izpopolnjuje 320 študentov in
140 kandidatov za pridobitev poddiplomske izobrazbe. Na fakulteti je
habilitiranih deset Iskrinih strokovnjakov, dva pa sta v fakultetnem sve-
tu.

Temeljna raziskovalna področja fakultete se skoraj popolnoma po-
krivajo s programi Iskre, v zadnjem času intenzivno sodelujeta na več
projektih, pri dveh je koordinatov kranjska Kibernetika, prvi se nanaša
na razvoj inteligentnih merilnih sistemov in aparatov, drugi pa na raz-
voj, projektiranje in proizvodnjo robotov ter robotizacijo proizvodnih
procesov v elektromehaniki in elektronski industriji.

Ko je zaupanje izgubljeno

Zaupanje je moč hitro izgubiti, težko pa ga je povrniti, dva-
krat težko pri stvareh, ki se jih ljudje boje.

Ureditveni odlok o načrtu deponije odpadkov v Tene-
tišah je kranjska skupščina naposled sprejela, zgodba pa je
tako poučna, da jo velja vsaj malce osvežiti.

Kakor je bilo moč pričakovati, je bil odlok v zboru
združenega dela sprejet brez pripomb, v zboru krajevnih
skupnosti pa se je navkljub temu, da je bil sprejem že več-
krat odložen in odlok popravljen po številnih sestankih v
prizadetih krajevnih skupnostih, zatikalo in se naposled
odtaknilo, ko je Jože Pešak, predsednik občinskega komi-
teta za urbanizem, uporabil edini adut, ki ga je hranil vse
do konca razprave in prav z njegovo uporabo utišal števil-
ne pripombe, dvome in nezaupanje: tudi v kranjsko čistil-
no napravo niste verjeli in bili zlasti na Orehku proti, češ
da bo to kranjska greznica, danes pa ob njem gradite teni-
ška igrišča.

Sele tako močan argument je odloku, ki je prižgal zele-
no luč za projektiranje ureditve deponije komunalnih in
posebnih odpadkov v Tenetišah, utri pot do sprejema. Dej-
stvo, da v Tenetiše že zdaj romajo tudi posebni odpadki,
morda tudi med komunalne, in da bodo stvari po sprejetju
ustreznih predpisov in ustrezni izgradnji deponije vendar
bolje urejene, predvsem pa varnejše za okolje, je bil preši-
bek argument, da bi prepričal delegate.

Torej ni šlo zgolj za razumno odločitev, temveč pred-
vsem za zaupanje, ki seveda nima le razumske osnove.
Razprava je pokazala, na kako nizki točki je pri nas zaupa-
nje v politike nasploh, ljudje pa ne dvomijo le vanje, tem-
več tudi v strokovnjake. Povedali so odlični primer, kako
so se obnašali pred 19 leti v Bobovku, ko so najprej stroko-
vno ugotovili, da bi bilo bobovska jezera najpametnejše za-
suti s smetmi, kmalu zatem pa jih je stroka razglasila kot
naravno znamenitost, kjer se veje ne smeš odломiti. Zaradi
takšnih nasprotij izgubljeno zaupanje je seveda zelo težko
povrniti, pri ekoloških problemih, ki se jih ljudje vse bolj
boje, dvakrat težko. Pomagajo le dobri primeri, saj je za-
upanje moč izgubiti v trenutku, povrniti pa le krak za kora-
kom.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Nakupi vse manjši

Trgovci so vse bolj zaskrbljeni, saj s podražitvami ne morejo
več nadomeščati izpada dohodka zaradi zmanjšanja prodaje. Mar-
ca je v primerjavi z lanskim marcem jugoslovanska trgovina na
drobno prodala za dobri 13 odstotkov manj blaga, najbolj je upadla
prodaja pohištva, bolje pa se še drži prodaja konfekcije, športne
opreme in obutve, vendar pa tudi ta ne dohiteva več rasti deviznih
tečajev v zadnjem letu. Primerjava prodaja lanskega in letošnjega
marca z rastjo nemške marke pokaže celo več kot 20 odstotni pa-
dec skupne domače prodaje. Dodati velja, da v razvitem svetu trgo-
vanje po obsegu stalno narašča, preprav pa povzroči že več kot 5
odstotni padec letne prodaje.

V nuklearki zavračajo očitke

Pregreta savska voda, zastareli uparjalniki, odpadno gorivo,
ki naj bi ga pošiljali v Libijo itd. Obtožbe kar dežujejo na jedrsko
elektrarno Krško, kjer drugo za drugo zavračajo in pravijo: ni res.
V teh pomladanskih dneh dela s polno močjo in daje v omrežje
vsak dan okoli 15 milijonov kilovatnih ur električne energije. Ob
vseh teh obtožbah, ki prihajajo tudi iz sosednje Avstrije in Italije,
kjer zahtevajo kar zaprtje jedrske elektrarne v Krškem, čeprav
imajo v večji bližini jedrske objekte, ob vsem dokazovanju, da
obratuje varno, vendarle ostane grenak priokus. Če drugega ne, se
človek boji, ker se nuklearka stara in počasi se bo postarala, s tem
pa bo za napake vse več možnosti. Upajmo, da bo hkrati rasla tudi
skrb zanjo in da njeni strokovnjaki svojega dela ne bodo opravljali
vse bolj rutinsko in zaradi navajenosti tudi vse bolj brezbržno.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

15 tisoč dolarjev izvoza na delavca

V kranjskem Ibiu, ki že dolga leta slovi kot zelo dobra tovar-
na, so lani izvoz še povečali in tako dosegli 15.220 dolarjev izvoza
na delavca, od tega na konvertibilno 13.388 dolarjev in na kliring
1.832 dolarjev na delavca. Lani pa je celotni izvoz na delavca znan-
šal 9.524 dolarjev. Na domačem trgu pa so lani zaradi manjše kup-
ne moči prodali 1,19 milijonov metrov tkanin in netkanih materia-
lov manj oziroma 13 odstotkov manj kot leto poprej, glede na lan-
ski plan pa 5 odstotkov manj. Manjšo domačo prodajo so torej že
planirali, toda padla je še bolj kot so računali. Kljub neugodnim
gospodarskim razmeram je kranjski Ibi še naprej uspešna tovar-
na, lani so v primerjavi z letom poprej dohodek povečali za 159 od-
stotkov, akumulacija je imela v dohodku 22,73 odstotni delež (leto
poprej 21,43 odstotnega), v čistem dohodku pa 27,20 odstotna (leto
poprej 27,52 odstotna).

Namesto stanovanja montažna hiša

V škojeloški Jelovici so zadovoljni s prodajo montažnih hiš,
saj se zanje odloča vse več ljudi, ki do dragih stanovanj ne morejo
več priti. Montažna hiša namesto stanovanja zveni kot reklamno
geslo, toda res je tako. Med kupci je namreč največ takšnih, ki že
imajo manjše stanovanje, ko tega prodajo, kupec še počaka dobre-
ga pol leta in večina jih v tem času zgradi montažno hišo za vseli-
te. Klasičen hiše tako hitro seveda ne bi mogli sezidati. V Jelovici
tako računajo, da bodo letos prodali od 60 do 100 montažnih hiš.
Posel z Ameriko, kamor so doslej poslali 80 montažnih hiš, ni več
tako vabljiv, boljši so izgledi za izvoz v Zahodno Nemčijo, kamor
naj bi tudi letos prodali 25 hiš, pogovori pa še potekajo z avstrij-
skim kupcem.

KRATKE Z GORENJSKE

Tržni center na Planini - V krajevni skupnosti Huje, Planina so zamisel o tržnem centru zraven šole Bratstvo in enotnost ob pešpoti Nikole Tesle zapisali v program že lani. Precej dolgo so trajale priprave, v prihodnjih dneh, za praznike, pa bo ta del Kranja zdaj vendarle dobil manjši tržni center. Imel bo deset lokalov in sicer cvetličarno, štiri prodajalne s sadjem in zelenjavo, delikatesno trgovino s piščanci, živilsko trgovino, ribarnico, mesnico in še tako imenovani butik kruha; v slednjem, so povedali predstavniki krajevne skupnosti, bo kar 52 različnih vrst kruha. Program krajevne skupnosti so z investicijami uresničili različni zasebniki. Center je gradila Obrtna zadruga Triglav iz Ljubljane, okolico pa je uredil mojster Milan Kuralt iz Hrastja. Tržni center bo odprt vsak dan in tudi ob nedeljah. Na Planini, v krajevni skupnosti Bratov Smuk, pa zdaj razmišljajo tudi že o lokalih z različnimi uslužnostnimi dejavnostmi in sicer v bližini novega Poštnega centra. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Upokojenci v radovljiaški občini

Izleti in druge dejavnosti

Radovljica - V radovljiaški občini imamo okrog 6.200 upokojencev in kar okrog 5 tisoč jih je včlanjenih v deset društev. Zadnje čase posebno opažamo živahno kulturno dejavnost. Naš pevski zbor Lipa praznuje letos 10-letnico in je imel minul teden slavnostni koncert. Sicer pa v vseh društvih v občini člani zavzeto delajo pri različnih dejavnostih. Najbolj priljubljeni pa so še vedno seveda izleti, pravi predsednik društev upokojencev v radovljiaški občini inž. Vinko Golc, ki je hkrati tudi predsednik društva upokojencev v Zasipu.

inž. Vinko Golc

Njihova dela na razstavi bi bila tudi napredaj številnim turistom, ki radi obiščejo Zasip.

Gobarska družina Kranj

Najbolj priljubljeni so pikniki

Kranj - Osemnajst let že obstoja Gobarska družina Kranj, ki ima v Tomšičevi ulici 19 svoje prostore; v enem kuhinjo za pripravo gob, v drugem pa učilnico. Po ustanovitvi je bila po številu članov med večjimi v Sloveniji. Takrat je imela okrog 300 članov, zdaj pa se je število zmanjšalo kar za dve tretjini. Dogaaja se namreč, pa ne le v tej gobarski družini v Sloveniji, da člani, ko spoznajo nekaj vrst gob, družino zapustijo. Vendar pa po drugi strani v Sloveniji nenehno in znova nastajajo nove gobarske družine. Člani kranjske gobarske družine so na zadnjem občnem zboru v petek minuli teden, ki se ga je udeležil tudi predsednik Zveze gobarskih družin Slovenije Dušan Vrščaj, sklenili, da bo to leto njihova glavna skrb povečanje in pomladitev članstva. Še naprej bo kranjska družina pripravljala razstave, po katerih je med mednarodnim sejmom stanovanske opreme v Kranju poznana doma in v tujini že vsa leta. Glavni poudarek pri njihovem letošnjem delu pa bodo pikniki, ki so bili že do zdaj zelo priljubljena oblika. Njihov gobarski piknik je namreč vedno povezan najprej z nabiranjem gob, priložnostno razstavo in nazadnje še s specialitetami iz gobarske kuhinje. Nanje bodo poslej vabili tudi mladino.

Občni zbor: povečanje članstva s pikniki

A. Ž.

Diskontna prodajalna pod Jelenovim klancem - Kranj je od včeraj (ponedeljek) bogatejši še za eno prodajalno z živilskimi izdelki. Marjan Sajovic je namreč odprl zasebno Diskontno prodajalno pod Jelenovim klancem na Ljubljanski cesti 5 v Kranju. Prodajalna je namenjena za tako imenovane diskontne (večje) nakupe, založena pa je z različnimi živilskimi izdelki in raznovrstnimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami znanih proizvajalcev. Odprta bo vsak dan od ponedeljka do sobote od 8. do 18. ure in ob nedeljah od 8. do 14. ure. V prihodnjih dneh bodo v prodajalni vsak dan tudi preizkušnje različnih izdelkov. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

ureja ANDREJ ŽALAR

Skupnost krajevnih skupnosti Cerklje na Gorenjskem

Sedanji delegatski sistem ne živi

Cerklje, 23. aprila - Sedem krajevnih skupnosti pod Krvavcem v kranjski občini se je pred dobrim letom povežalo v skupnost krajevnih skupnosti Cerklje na Gorenjskem. Prednosti tovrstne organizacijske povezanosti se že kažejo, hkrati pa tudi nekatere pomanjkljivosti; predvsem v delegatskem sistemu.

Po skupni akciji krajevnih skupnosti pod Krvavcem za izgradnjo mrljskih vež in še pred tem skupna izgradnja telefonije so lani na cerkljanskem imeli dve problemski konferenci. Obravnavali so požarno varnost na celotnem območju in med drugim sklenili, da v vsaki krajevni skupnosti poskrbijo za organizirano požarno varnost. Tako je že v ustanavljanju gasilske enota tudi v krajevni skupnosti Senturška gora. Glavna skupna opredelitev na celotnem območju sedmih krajevnih skupnosti pa je že nekaj časa tudi turizem.

Misel o tekmovanju med sedmimi krajevnimi skupnostmi pod Krvavcem o urejenosti vasi in okolice se je pravzaprav porodila ob odločitvi in spoznanju, da se krajevne skupnosti ne morejo razvijati brez Krvavca in letišča. Takšno prepričanje, da

brez sodelovanja s krajem ne gre, pa je tudi v obeh delovnih kolektivih - na letališču in na Krvavcu. Posebno še, kar zadeva Krvavec, ki je lani prevzel pokroviteljstvo nad spominskimi obeležji na krvavškem območju, je prevladalo spoznanje, da mora turistična infrastruktura ostati in se razvijati v dolini. To pa tudi terja uresničitev sklepa občinske problemske konference o turizmu; in sicer o ustanovitvi gostinske oziroma ustrezne šole.

Precej kritično pa v predststvu skupnosti krajevnih skupnosti Cerklje na Gorenjskem ocenjujejo tudi sedanji delegatski sistem. »Pomanjkljivosti v delegatskem sistemu smo na našem območju ugotavljali že prej,« pravi predsednik skupnosti krajevnih skupnosti Cerklje na Gorenjskem Janez Martinčič »Odkar pa smo povezani v skup-

Po obnovitvi Hribarjeve hiše zdaj v Cerkljah urejajo še okolico s pločnikom...

Med kladivom in nakovalom

Ivo Petrovič

Gorenja vas - Običajno imajo danes večje mestne krajevne skupnosti plačane tajnike. Ivo Petrovič iz krajevne skupnosti Gorenja vas v Poljanski dolini, ki je po razsežnosti oziroma s 57 kvadratnimi kilometri druga največja krajevna skupnost v škofjeloški občini, je svojevrstna izjema. Poklicni tajnik je od 1985. leta. »Najbrž se delo tajnika v podeželski krajevni skupnosti res precej razlikuje od tistega v mestni,« pravi. »Za domala vse podeželske krajevne skupnosti na Gorenjskem je namreč danes značilno svojevrstno hitenje in prizadevanje, kako na komunalnem in tudi na drugih področjih ujeti zamujeno. Tako je tudi v krajevni skupnosti Gorenja vas. Redki so kraji, kjer se ljudje ne odločajo za različna dela, za prispevke in kjer akcije potem vodijo njihovi gradbeni odbori. Največkrat pa je prav tajnik tisti, ki sodeluje z njimi in pomaga pri organizaciji. V naši krajevni skupnosti pa imamo v programu poleg manjših tudi nekatera večja komunalna dela, ki pogosto po velikosti in vrednosti dosegaajo ali pa celo presegaajo projekte kakšne srednje velike delovne organizacije. Zato se velikokrat počutim kot bi bil med kladivom in nakovalom ali kot prvi pregovor: deklica za vse. Denar je treba danes hitro in pravilno obračati. Hkrati pa mora vse potekati po programu in, kot pravimo, samoupravno dogovorjeno.«

Delo Iva Petroviča, tajnika v krajevni skupnosti zato praviloma nima rednega delovnega časa. Njegov delavnik se sicer začne zjutraj malo pred sedmo, konča pa se velikokrat pozno zvečer po različnih, tudi burnih sestankih, dogovorih, iskanju skupnih rešitev... Večkrat se sprašuje, kakšno izobrazbo in koliko šol bi pravzaprav moral imeti, da bi ustrezal vsem pravilom. Vendar pa je ob razumevanju družine, da je pač na delovnem mestu tajnika krajevne skupnosti, največkrat edini in pravi učitelj vedno le delo, življenje, razumevanje, reševanje skupnih in posameznih potreb v krajevni skupnosti in slehernem kraju v njej. Ob vsem tem pa si Ivo zelo rad vzame (in če ne gre drugače, tudi ukrade - družini) nekaj časa še za svoj tenis oziroma za TVD Partizan v Gorenji vasi.

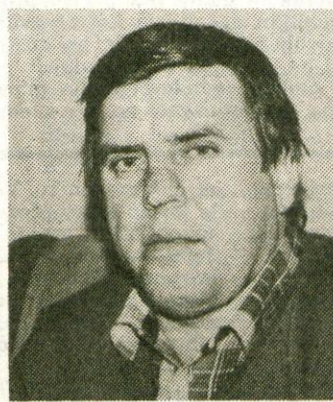
A. Žalar

Kadar krapi dražijo...

Kranj - Naj bodo lovci ali ribiči, eni in drugi pravijo, da je njihova dejavnost težka. Pa ne zaradi zlobnih natolcevanj, da

morajo lovci skozi gozd v gostilno, ribiči pa ker upajo, da bodo s črvi delali luknje v vodi. Da je ribiška zares težka, so minulo soboto potrdili ribiči kranjske ribiške družine, ko so se v Bobovku na Kokrici pomerili med seboj v ulovu na veliko ribo. Od 600 članov se jih je zbralo ob obeh bajerjih kljub precej hladnemu in deževnemu vremenu dobra desetina. Tri ure je potem trajalo preskušanje, kdo bo koga; ali krapi ribiče, ali ribiči krape. Od 65 pa je nazadnje le štirim uspešno ugnati lene krape. Zmagal je Ivica Markotič, član RD Kranj iz Medvod, ki je ujel poltretji kilogram težkega krapa-lusinarja. Malo slabši prijem sta imela Brane Vindič, ki je bil drugi, in Brane Regovec s tretjim mestom. Vseh ostalih 61 pa si je ob čestitki za vztrajnost zaslužilo »žajfo«; ker so »en drek« ujeli... A. Ž.

Janez Martinčič

nost, so te še bolj očitne. Delegacije za zbor krajevnih skupnosti še nekako delajo, za samoupravne interesne skupnosti pa niso zaživele. Zato smo tudi na zadnji seji predststva skupnosti ocenili, da je treba do prihodnjih volitev delegatski sistem, ki se ne le pri nas, marveč še kje, takšen kot je, v celoti ni potrdil, preučiti in predvsem poenostaviti. Menim, da sedanji sistem šepa predvsem na racionalnosti in učinkovitosti. Tako osebno razmišljam, ali ne bi bilo bolje, če bi na našem območju vse krajevne skupnosti imele morda le eno konferenco delegacij. Sicer pa bomo imeli o tem še letos širšo razpravo.«

Od turističnega Svinjaka do Skalce

Ne mačeha Slovenija

Bohinj - Želim si, da bi ob vseh obljubah in številnih projektih prevladalo spoznanje, da turizem ne pozna meja in da bi Slovenija enkrat bohinjski turizem vzela za svoj in mu tudi pomagala, da se izkoplje iz zibelke... Upam, da bom zdru in da se bom morda vendarle enkrat sprehodil od Zlatoroga proti Savici po asfaltni cesti...

Cene Resman

Kaže, da mu že ob rojstvu ni bilo usojeno, da se mu bodo v življenju povsem uresničile nekatere velike želje. Doma so imeli gostilno, on pa bi bil rad mehanik. In namesto šole za mehanika je 1953. leta končal srednjo šolo za gostinstvo in turizem. Da v Bohinju turizem nekaj velja in da ga velja razvijati, je spoznaval že v mladih letih; že takrat, ko so današnjemu priveditvenemu prostoru Pod Skalco rekli še Pod Svinjakom, ker so bili takrat tam zraven hotela še svinjaki s prašiči. In spominja se, kako je Bohinj takrat, ko je beležil že 40 tisoč nočitev, enkrat obiskal sam cesar Haile Selasie. Potem pa se je izkazalo, da jih je potegnil Legatov Tonček iz Lesc, cesar Bohinjeci niso pozabili.

Po končanem šolanju je 1. decembra 1955. prevzel mesto upravnika Gostišča Črna prst v Bohinjski Bistrici. Najbrž je bil to tudi temeljni kamen njegove dokončne turistične usmeritve, saj je potem, ko je bil od 1959. leta pet let direktor hotela Bellevue, prevzel 1. maja 1964 mesto poklicnega tajnika v turističnem društvu. Prihodnjo nedeljo, 30. aprila, bo minilo 25 let, ko je, kot sami pravi, sedel na turističnem sedežu v Bohinju. Večkrat je bil hud in tudi še zdaj se »razjezi«, če kdo govori o turizmu kot organiziranosti v kraju. Turizem ne pozna meja. Turista prav nič ne briga, koliko krajevnih skupnosti ima Bohinj in kje so meje le-teh. Turisti prihajajo v Bohinj zaradi Bohinja, zaradi ljudi v njem, zaradi vseh krajev. In če bo v sosednjem kraju ali krajevni skupnosti nekaj narobe, bo to črna pika za ves Bohinj.

Rad se danes spomni, kako so skupaj z Avseniki začeli v Bohinju utirati pot tradicionalnemu Kravjemu balu. In od srca se nasmeje, ko danes razglašajo izvornost jarečnih lupin in lučk na Blejskem jezeru, ko pa so jih v Bohinju prižigali na jezeru ob oživljanju Kresne noči že davno prej. Prva pa jih je, ko je bila še lastnica hotela Bellevue v Bohinju, »pogruhtala« in prižgala Marica Jerajeva.

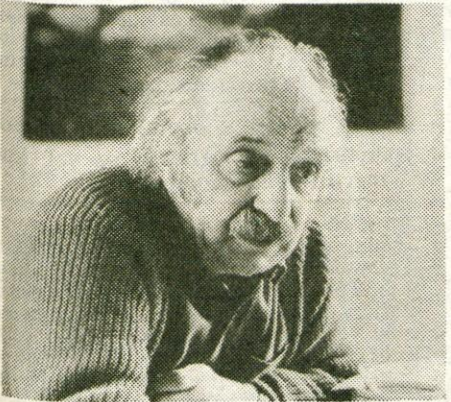
Vesel je, da je turizem v Bohinju tudi po zaslugi turističnega biroja in ljudi s katerimi je delal, v 25 letih vendarle napredoval. Kooperanti turističnega društva - lastniki turističnih sob so namreč lani zabeležili 40 tisoč nočitev; toliko kot jih je Bohinj imel 1939. leta. Bilo pa bi jih danes lahko še več. Toda kaj, ko je bilo na kupe projektov - od Severnega Jadrana do današnjega Triglavskega parka - in obljub, Bohinj pa je dobil le Vogel. Vse drugo pa je popravljanje starega. Ko takole razmišlja, je Cene Resman spet hud; a hkrati vendar tudi zadovoljen. Tako kot je zadovoljen, da ni postal mehanik, čeprav si je v mladih letih to želel, je vesel, da je Bohinj po turizmu danes vendarle znan in poznan. Iz prepričanja v uspešnejši jutrišnji turizem v Bohinju pa veže hkrati tudi upanje, da bo Slovenija vendarle spoznala, da ni dovolj biti nečemu le mačeha in da sprehod po asfaltirani cesti od Zlatoroga do Savice ni le njegova želja... A. Žalar

Janko Messner, pisatelj, brezkompromisen bojevnik za pravice koroških Slovencev, nekakšen »disident z zahoda«, ki z glasno in odmevno besedo trka na pokončno držo svojih rojakov

OD SKURNIH DO GORŠIH STORIJ

Pravi, da ni pisatelj. Pa je vendarle ustanovil Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji. Piše knjige. Resda jih piše komaj dve slabi desetletji, toda čas pač ne more biti pri tem nikakršno merilo. Prav pred dnevi mu je Klub slovenskih izobražencev v Trstu dodelil literarno nagrado Vstajenje za eno njegovih zadnjih knjig, za njegov dnevnik iz mladih let z naslovom Živela (n)emčija! Knjiga je lani izšla tudi pri nas. V obrazložitvi so tržaški kulturniki navedli, da k tej nagradi sodijo tudi ostale v zadnjem času izdane Messnerjeve knjige, kot so najnovejša pesniška zbirka Nikaragva, moja ljubljenica in pa konec lanskega leta izdana knjiga, ki je na Koroškem postala pravi bestseller - Gorše storije.

»Kako žalostno je to naše življenje na Koroškem. Vsak ptič lahko svobodno čivka pod nebom in v drevesni krošnji, samo slovenska beseda ne sme na dan,« je pisal Messner takrat še kot krotki marijanišnik v svoj dnevnik. Nastajal je v letih od marca 1938 pa do januarja 1941; ne da bi takrat vedel, da piše avtentično pričevanje o takratni nacistični vladavini na Koroškem. Toda mladi Messner, skromen slovenski kmečki sin iz Doba pri Pliberku, sprva usmerjen v duhovniški poklic, je že v tem dnevniku, ko je »narodno« stvar postavil pred vse drugo, verjetno začrtal svojo pot. Ta pa ga je in ga

zaradi njegove človeške občutljivosti in občutljivosti kot Slovenca že vse življenje muči in bije, ko s trmo na obrazu, s sarkazmom in grotesko, toda z bolečino in žalostjo v sebi vztraja kot branilec slovenske besede na avstrijskem Koroškem.

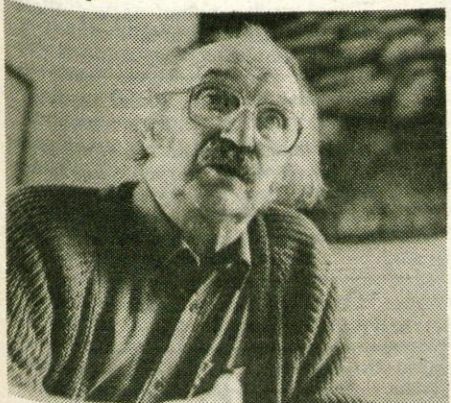
Težko, če si kdo, ki vas dobro pozna, zamišlja, da bi morda vendarle kdaj začeli pisati na primer ljubezenske romane. Ali bi bil to še Janko Messner, ki so mu pero pred leti potisnile v roke bivanjske stiske Slovencev na Koroškem?

»Nisem pisatelj, vsaj ne take vrste, kot so bili Bevk, Potrč, Prežih, Cankar. Nekaj knjig sem res napisal, nekaj je tudi literaturne vmes, s katero sem zadovoljen. Cel Josp Vidmar mi je priznal, da bi nekaj tega, kar je v Skurnih storijah, še Cankar ne napisal bolje.

No, Cankarja je vsaj za dva metra knjig na polici, jaz pa sem jih napisal kakih deset. Pa to ne odloča. Sploh pa sem začel pisati zelo pozno, s petdesetimi leti sem šele izdal prvo knjigo. Pišem pa zdaj nenehno. Ciril Kosmač, moj prijatelj mi je nekoč dejal - ko ni več sokov, pa nehaj. Tega še ne občutim. Sem pa zelo negotov, sproti si ustvarjam iluzijo, zavest, da je družbenopolitično angažirana kritična literatura - in tu sem dovolj brechtovca - enakovredna s katerokoli hermetično, ludistično in siceršnje literaturo s posebno stopnjo tako imenovane umetniškosti.«

Torej Messner kot pisatelj ostaja zvest sam sebi?

»Če me že zgečkate s tem, roman, no, v umirjenem času pisati roman, ki ima ljubezensko nit, nimam nič proti. Toda za takšen roman imam odločno premalo rutine. Cankar je velik pisatelj, toda o njem pravimo, da ni napisal nobenega romana, če vzamemo v ozir klasična merila. Ne rečem, da ne bi bilo prav, če bi koroški Slovenci dobili še kakšen roman. Dolej je to le Lipušev roman o dijaku Tjažu.

Če bi bil mlajši in literarno z današnjim obzorjem, bi se verjetno še lotil te najtežje prozne oblike: toda - če ostanem pri ljubezenskem romanu - junaka bi zagotovo orisal glede na narodni in socialni izvor, zatajevan ponos - skratka, to bi bila socialno kritična proza.«

Rekli ste v umirjenem času, za vas pač gotovo ni umirjenega časa. In ker je tako, boste pač objavljali kot korenit

resnicoljuben publicist, ki ne utegne pisati romanov?

»V nemškem literarnem svetu, kjer sicer največ objavljam, me imajo za uveljavljenega pisatelja. V eni mojih zadnjih knjig, Ein Kärtner Heimatbüch, ki je izšla pri avstrijski založbi na Dunaju, je recenzent zapisal, da kot pripadnik slovenske narodnostne manjšine z elementarno besedno silovitostjo in satirično silo uporabljam mnogostranske možnosti literarne groteske, se borim za svoj domači jezik in kulturo, proti staremu in novemu nacionalizmu, proti temu, da nam jemljejo dostojanstvo in pravice. S tem, ko tako pišem, se hkrati borim za majhne ljudi v svetu sploh.«

Kakšen je vaš politični nazor, kakšno vlogo ima za vas literatura?

»Stvari so preproste. V glavnem ljudi z njihovimi ideologijami vred delim v dva tabora, seveda z nujnimi odtoki: v resnico in pravicoljubne in v sprenevedaste, lažnive sebičneže. Vidite, sem tudi kockbecovec z ozirom na njegovo Listino; da, meni, sta Marx in Jezus zamenljiva. Pa ne mislim tu na kako onostranstvo, temveč na neresene grozljive stiske človeštva, pa tudi na cerkvene dostojanstvenike v Južni Ameriki, ki uče ubogo, lačno ljudstvo, da imajo pravico do upora, tudi z orožjem. Da, zame je Jezus tovariš, Marx mi je pa brat.«

Vam je prav gotovo veliko do tega, da se na Koroškem ohranja slovenski jezik. Prav zato ste publicist, ki svoje »sekire« ne spravlja v knjige, pač pa se vam »zasveti« tudi ob belem dnevu...

»Težko je na Koroškem v javnosti uveljavljati kaj slovenskega. Poglejte, naše koroške kulturne organizacije so zaspane, ne znajo se uveljavljati v glavah nemško koroških politikov. Šele Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji je izbrilo, da so po Antonu Janežiču, zaslužnem kulturnemu Slovincu, poimenovali celovško ulico. Trajalo je sila dolgo, politične frakcije so se pripravale okoli tega, še najslabši pri tem so se izkazali socialisti. Končalo se je tako, da je nam Slovincem nič kaj naklonjena ljudska

AFORIZMI JANKA MESSNERJA

- Nekje sem bral, da prihaja najglasnejši protest iz zaprtih ust. Že prav. Vendar ne za katerikoli medčloveški odnos, pač pa le za družbo samokritičnih ljudi, nikakor ne za družbo bedakov in nasilnikov.
- Sokrat je dejal, vem, da nič ne vem. Bedak pa pravi, vem, da drugi nič ne vedo.
- Borba za pravice? Same bajže, če pri generalih ni korajže. (bajže = marnje)
- Člen sedem naša sveta je pravica, v nebo že davno vzeta kot svetnica.
- Fašizem se spočne, ko sebe napihujem in zoper druge tihe spletke kujem.
- Šamac - Sarajevo, moja progga omladine, kdo bi mislil, da kdaj bratstvo in enostnost mine.
- Kdo bi čudil se, da tod Slovenci smo na riti, če pa se Ljubljana še Laibacha ne zna znebiti.

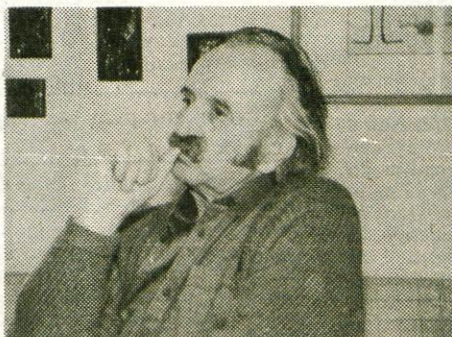
stranka dovolila po Janežiču imenovati mali trg pred gimnazijo - z vsega eno hišno številko. Na pošti se zdaj mučijo s črkama ž in č; prvič so se tako soočili, da so tudi v Celovcu Slovenci prisotni in to z ulico slovenskega veljaka.»

Toda to je Koroška, kaj pa pravi država?

»Na Dunaju ni nič drugače. Kaj pa je jugoslovanski ambasador naredil v štiridesetih letih? In kaj dela sedanji? Cankar sicer ima tam svojo ulico, kaj pa Prešeren, Stritar, Plečnik, Vuk Karadžić? Kar sami se borimo. Nobene prave podpore iz Kranjske. Kranjec je to, kar je rekel Prešeren - Kranjec, ti le dobička iščeš. Če ni dobička, se mu fučkajo Slovenci po celem svetu. To nisem jaz rekel, Prešeren je. Pa mi pokažite slovenskega pesnika ali pisatelja, ki bi šel z mano sede protestirat pred celovski magistrat. Mislim, da je mnogim že pojenjala ostrina...«

Večino tega, kar ste napisali doslej in tega ni tako malo - Skurne storije, Koroško domovinsko berilo, Fičafajke grede v hajke, Kritike in polemike - je poleg najnovejših vaših del v bistvu ena sama angažirana literatura, ki izvira iz globoke občutja prizadetosti vas kot koroškega Slovenca, ki se vsestransko bori za slovenski jezik.

»V vsej naši zgodovini je bil slovenski jezik ogrožen. Zato me tako pogreje, kadar

v Sloveniji naletim na mnenja, da je slovenskim politikom samo do te 'svete' slovenščine. Moje reagiranje je pač razumljivo, saj na Koroškem slovenščina v javnost nikoli ni smela, vso zgodovino.«

Najbrž imate v mislih kak dogodek?

»Seveda, lanski literarni večer v Društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani v podporo zaprti četverici. Razjezila me je ironična pripomba novinarke Puharjeve glede naše občutljivosti za jezik. Pa bi morali vsi Slovenci biti še kako občutljivi, saj je tudi tu ogrožena. Toda o tem ni Delo prineslo ničesar, kot da nisem tam nastopil. In še - govorijo delegati v Beogradu slovensko? V katerem jeziku pa govorijo vaši razumniki, na primer dr. Bučar v razgovoru za avstrijsko televizijo in drugi, kadar dajejo intervju tujim medijem? Mi na Koroškem se nenehno borimo za uveljavljanje slovenske besede v javnosti; bojim se, da je do slovenščine v javni rabi zelo malo tudi slovenskim potrošnikom, ki se gnetejo na ljubeljski cesti proti avstrijskim trgovinam...«

Odkar nastopate v javnem življenju, ne glede na to, da so vaši nastopi včasih zelo razburjali, se brezkompromisno s sila zaostrenim peresom lotevate enega in istega problema - iskanja identitete koroškega Slovenca v razrednih in nacionalnih navzkrižjih rodne dežele.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše je odprta razstava slikarskih del **Mirne Pavlovec**. V galeriji Prešernove hiše razstavlja akad. slikarka **Jana Dolenc**, v kleti iste hiše pa razstavlja **Jiri Kočica**. V razstavišnih prostorih v Tavčarjevi ulici 43 razstavlja akad. slikarka **Vida Fakin**.

V galeriji **Kavka** razstavlja tihotžitja **Emilija Erbežnik** (mentor Savo Sovre) iz Ljubljane.

JESENICE - V Kosovi graščini odpirajo jutri, v sredo, ob 19. uri razstavo **Jesenice nekdanj in danes**, na kateri so dela avtorjev Božidarja Jakca, Ljuba Ravnikarja in Jaka Torkarja.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je na ogled razstava ilustracij akad. slikarja **Daniela Demšarja**.

V galeriji **Kamen** je na ogled prodajna razstava vitražev oblikovalke **Lene Šajn**.

BEGUNJE - Galerija **Avsenik** prireja v četrtek, 27. aprila, ob 19.30, ko odpirajo novo slikarsko razstavo, **celovečerni koncert** Moškega pevskega zbora A. T. Linhart.

BLED - V gradu **Almira Grimšče** so pred kratkim odprli novo galerijo Mozaik. Prav zdaj so na ogled likovna dela slikarja **Staneta Žerka**.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu odpirajo danes, v torek, ob 19. uri razstavo slik akad. slikarja **Ivana Seljaka - Čopiča**. Slikarja bo predstavil prof. Janez Kavčič.

V galeriji **ZKO - Knjižnica** je na ogled razstava kaligrafij **Lucijana Bratuša** na pesmi Branka Miklavca.

Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan od 9. do 17. ure razen ponedeljka. V tem času je odprta tudi galerija.

ŽELEZNIKI - V galeriji Iskre Železniki razstavlja slike **Vinko Hlebš** iz Tržiča.

DOMŽALE - V Likovnem razstavišču Domžale razstavlja akad. slikarka **Vera Terstenjak - Jovičič**.

KAMNIK - V veliki dvorani kina Dom bo jutri, v sredo, ob 20. uri koncert **pesni in skladb slovenskih pokrajn** z naslovom Hodil po zemlji sem naši. Prireditev so pripravili Simfonični orkester Domžale - Kamnik pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta in recitatorji iz SENŠRM Kamnik.

Kranj - Na letošnjem občinskem srečanju plesnih skupin, ki ga je konec minulega tedna pripravila ZKO Kranj v prostorih osnovne šole Lucijan Seljak se je s svojim plesnim znanjem predstavilo 16 plesnih skupin. Nastop je republiška selektorica Neja Kos ocenila kot zelo uspešen. Devet plesnih skupin je bilo tudi izbranih za področno srečanje plesnih skupin, ki bo 25. maja v Prešernovem gledališču v Kranju. - L. M. - Foto: Franc Perdan

GORENJSKO SREČANJE MLADIH PESNIKOV IN PISATELJEV

Škofja Loka - V knjižnici Ivana Tavčarja bo v petek, 5. maja, gorenjsko srečanje mladih pesnikov in pisateljev. Začelo se bo z okroglo mizo ob 15.30, nadaljevalo pa ob 18.30 v kapeli Puštalskega gradu z literarnim večerom. Na njem se bodo predstavili ustvarjalci, katerih dela so bila izbrana za tokratno srečanje.

Svoje prispevke so na srečanje poslali naslednji avtorji: Andrej Šuštaršič - Sar, Jože Ekar, Danica Aljančič, Mirko Pogačar, Tatjana Robič, Stane Nič, Matej Demšar, Edvina Ključanin, Darja Mozetič, Dolfe Mrak, Neva Talavestrič, Sanja Ljubojevič, Andrej Rifel - Selan, Aleš Dežman, Lea Zlojež, Irena Peneš, Janja Benedik, Bogdan Janežič, Meri Primožič, Boris Ogrizek, Neška Drolec in Slavko Prezelj.

Marko Črtalič

KLAVIRSKI VEČER

Jesenice - V dvorani Gledališča Tone Čufar bo danes, v torek, ob 19. uri klavirski večer, ki ga prirejajo tri najmlajše učenke klavirskega oddelka iz razreda pedagoginje Rajke Puškaš - Pejič. Nastopajo šestletna Maja Fürst ter osemletni Saša Žohar in Nina Skubic. Vsaka od mladih glasbenic, učenek jeseniške Glasbene šole, bo na klavirju predstavila po deset skladb iz domače in tuje glasbene ustvarjalnosti.

PREMIERA NA LOŠKEM ODRU

Škofja Loka - Jutri, v sredo, ob 20. uri bodo na Loškem odru uprizorili zadnje letošnje premiero. Odločili so se za delo enega največjih angleških dramatikov Georga Bernarda Shawa Pygmalion v prevodu Janka Modra. To je duhovita, deloma na čustvene učinke preračunana igra, v kateri se kažeta človeška omejenost in družbena hinavščina. Uprizoritev so pripravili: režiser Lojze Domajnko, lektor Ludvik Kaluža, scenograf Jože Logar, kostumografinja Irena Pajkič in glasbeni opremljevalec Oliver Telban. Nastopajo: Jože Drabik, Tone Oblak, Juša Berce, Bernarda Gašperčič, Janez Debeljak, Nuša Komotar, Fani Božič, Tina Teržan, Jure Franko, Zdenko Furlan, Danica Miklavčič, Brane Nastran in Barbara Pavičević (Meta Krajnik). - Na sliki prizor z vaje. - Foto: Janez Pipan

ureja LEA MENCINGER

Začel se je proces odtujevanja Slovenije od Jugoslavije

"Emil Milan Pintar, prekipevate od energije, Vam to pomaga ali nagaja na uveljavitvenih poteh?"

"Zaradi svojega karakterja imam veliko težav. Mislim, da gre za dve stvari. Po eni je to sam študij, ki me je silil, da poskušam vsako vprašanje videti z obeh strani, filozofija je po tej plati izjemno pomembna, naučila me je, da moraš še tako pametno ugotovitev popolnoma zasukati in če je še vedno zelo pametna, je to najboljši dokaz, da je neumnost. Ker smo živeli v času, ki je bil nabrekli od življenjskih resnic za vse čase, je ta moja skepsa deloma prirojena, deloma pridobljena skozi filozofijo, prav gotovo pa predstavlja veliko oviro za politično napredovanje, saj nikoli nisem uspel biti človek, popolnoma izgubljen v skupini, se pravi zvest skupini, ne pa misli. Druga stvar pa je, da sem se naučil brati nazaj. Kadarkoli pridem do rešilne misli, si vzamem čas in berem stare časopise, zdi se mi, da za filozofa, sociologa pa tudi za humorista v socializmu ni bolj zanimivega čtiva kot leto dni stari časopisi."

"Zaradi poljanske zgovornosti ste priljubljena medijska osebnost, kot strokovnjaka vas vabijo na vse konce in kraje, toda Vaša funkcionska kariera ni tako bleščeča, kot bi glede na to pričakovali, nenehno ste drugi človek, tudi zdaj v republiškem komiteju za znanost?"

"Kaj pa je na Slovenskem bleščeča funkcionska kariera? Mislim, da največjo kariero človek napravi, če te znane vpraša, kako pa to, da ti nisi predsednik, večjo, kot če pravi, kako pa je ta lahko predsednik. Na odločilna mesta, prva, kakor pravite, so prišli ljudje, za katere se je vnaprej vedelo, da bodo sposobni današnje resnice pravočasno zamenjati z jutrišnjo, ki dopušča, da z njimi upravljajo iz ozadja. Teh dveh lastnosti nimam razvitih, po obnašanju sem pretirano neodvisen in običajno povem, kaj mislim."

"Vam torej ni žal, da ste drugi človek?"

"Ne, sicer pa mogoče to navzven tako izgleda. Ker se obnašam skrajno neodvisno, se v bistvu ves čas kot prvi človek. Kadar imam opravka z inteligentnim, kultiviranim predstojnikom je sodelovanje zelo dobro in ne pelje v konflikt, povzroča pa seveda negativne in pozitivne spletke. Kadar pa imam butastega predstojnika, službo zamenjam, to je vendar najbolj preprosto."

"Ukvarjate se z zelo spolzким področjem, kakršno je napovedovanje družbenega razvoja?"

"Ne, ni tako. Ko sem se začel ukvarjati z vprašanji razvoja, sem jih skušal ločiti od napovedovanja prihodnosti, ker me to ne zanima, mene zanima logika nekega procesa, razvoja, napovedovanje bodočnosti kvečjemu toliko, da rečem, če bo proces ostal takšen, kot je, potem se bo zgodilo to in to. Družba ima neko notranjo logiko, ta včasih ni enostavna, ni formalistična, je zelo dialektična, toda ima jo. Poglejte, štirideset let smo imeli enega predsednika, zdaj jih bomo imeli deset v desetih letih, v petdesetih letih torej enajst predsednikov, kar pa je evropsko povprečje. Dialektika družbenega dogajanja je neusmiljena."

"Kaj niste zaradi tega v nenehnem konfliktu s sistemom, s prakso komunizma?"

"Kolikor je hotel biti vsakokratna trenutna resnica, ki ima svetlo preteklost in svetlo prihodnost, nima pa realnih razsežnosti, kar pomeni, da sem ves čas v konfliktu s tistimi, ki dnevno resnico nosijo kot trajno, večno zgodovinsko resnico. Sicer pa, ko prebereš Aristotelovo in Heglovo logiko, potem ti pametnega povratka v naš tip politike ni, ves čas imaš predolg spomin in predolg jezik."

"Pogovarjava se pred praznikom dela, je imelo pri nas delo kdaj čas in oblast, kakor so nas učili?"

"Če zdaj gledam nazaj, bi moral reči ne. Toda stvar ni tako enostavna, desetletja so v zadnjih štiridesetih letih živeli v veri, da to je tako, vse, pri čemer si s srcem zraven, pa je resnično. V tridesetih letih, ko je bila dežela izmučena od dvojnega pritiska, od lastnega razslojevanja in kapitalističnega izkoriščanja od zunaj, je bila misel o družbeni preobrazbi odrešilna za mnoge ljudi, po vojni je bila nekakšno državno napotilo in res se je nekaj dogajalo na tej liniji. Veliko prepoceni bi bilo torej reči, da je bila to le prazna pa-

rola. Po drugi strani pa, če zdaj opazujemo sisteme in strukturo misli, ki je takšno parolo proizvedla, vidimo, da v resnici ni bila nič drugega kot opij za ljudstvo, nikakršnih utvar ne gojim, da zadaj ni bil ves čas sloj ljudi, ki se je kopal v mleku. Dvajset let po vojni je postalo jasno, da se oblikuje sistem, ki je ponovno pripeljal do razslojitve, ki je to razslojitev etabliral, ponovno je postalo jasno, kdo je oblast, parola, ki je bila merjena na neki socializem, pa je postala smešna, lažniva, prikrajšana. V tem času pa se je zgodilo še nekaj, pokazalo se je, da sistem, ki ga gradimo, ni produktiven, na koncu šestdesetih in na začetku sedemdesetih let se je pokazalo, da kolikor je ta parola še imela neizlize moči, ni več produktivna. Izgubila je svojo mitološko moč, delegatski sistem, ki je nastal v sedemdesetih letih pa je bil le še

Komunizma pa nikoli nisem videl in ga ne znam razumeti kot dolgotrajen razvojni proces, obstaja kot cilj, ne pa kot operativen razvojni proces, zato ne morem reči, da je sam sebe pripeljal na konec, saj ga v resnici nikoli ni bilo.

krinka, zgodovinsko zgrešena stvar, ki je s faznim zaostankom sprožila močne socialne konflikte."

"Kakršne imamo danes?"

"Kaj se bo zgodilo, ker je sistem neproduktiven, smo povedali že konec sedemdesetih let. V leta 1981 objavljem poročilo smo napisali, da bo sredi planskega razdobja 1986-1990 prišlo do razpada potrošnega sistema, do razpada vrednosti dinarja, kar bo peljalo direktno v razpad proizvodnega sistema in da se bo mogoče to najprej videlo na sesipanju družbenih dejavnosti, ki živijo na ravnotežju potrošnje in proizvodnje. Pokazalo se je torej, da je sistem, ki smo ga gradili skozi parolo delu čast in oblast, v bistvu zgrešen, saj znotraj ni dopuščal razlikovanja, ni dopuščal znanja, ker je bilo delo pojmovano skrajno primitivno, da je tisti, ki goni kramp bolj pomemben kot tisti, ki napravi srčno operacijo, ker ta dela reze, ki so dolgi le nekaj milimetrov, tisti s krampom pa lahko tri metre veliko luknjo..."

"Ali ni komunizem sam sebe pripeljal pod vešala, če delo nima nobene cene več, če ne veš, kdo naj mu jo prizna, ko je država v bankrotu?"

"Spet se zastavi vprašanje, kaj je komunizem. Vojni komunizem pravim obdobju, ko gre družbi zelo slabo, in se mora na poseben način organizirati, vrsto stvari podrediti enemu cilju, enemu vprašanju in vojni komunizem so bili v težkih trenutkih lahko objektivno zelo napredni in učinkoviti. Komunizma pa nikoli nisem videl in ga ne znam razumeti kot dolgotrajen razvojni proces, obstaja kot cilj, ne pa kot operativen razvojni proces, zato ne morem reči, da je sam sebe pripeljal na konec, saj ga v resnici nikoli ni bilo. Kadar pa ga inavguriraš, pa je v njem strašno velika nevarost, kajti vsak sistem, v katerem cilj opravičuje sredstvo, je v svoji osnovi nehuman sistem, nehumanost pa je moč opravičiti le v trenutku, ko je to edina oblika preživetja."

"Le vojni komunizem?"

"Zato pa vojni komunizem nikoli nisem imenoval razvojni usmeritev ali razvojna strategija. Komunizem kot cilj pa je lahko zelo nevaren, ker začne opravičevati sredstva in lahko povzroči največjo nehumanost. V imenu komunizma je bilo v Sovjetski zvezi pobitih toliko ljudi, zdaj pravijo, da 40 milijonov, da se človek zgrozi. Komunizem pa je seveda lahko zelo mobilizirajoča ideja."

"Vera?"

"Vse kar človek verjame, še ni vera. Nas je vere učilo krščanstvo, ki temelji na bloku vprašanj, ki jih kristjan ne sme postavljati, če jih, ga ne pripelje

nikamor drugam kot v vero v boga. Zato komunizma ne bi enačil z vero, temveč s tistim, čemur vera pravi nebesa. Toda, tako kot je vera največkrat izraz nemoči, da bi človek spremenil stvarnost, je tudi komunizem izraz lastne nemoči, hkrati pa mobilizacija, da bi se stvari le spremenile. Mislim, da je zelo precizna Marxova misel, da ne gre za to, da bi stvari ugotavljali, temveč za to, da jih spreminjamo. Ni torej dovolj, da bi komunizem postavili kot misel, ki se bo nekoč objektivno zgodila sama po sebi, temveč lahko zavestno delujemo v smislu pospeševanja tega procesa. Marksizem je zato zame vedno znova razumevanje logike časa, ki nam omogoča pravočasno, ne pa izsiljeno sprejemanje odločitev."

"Kaj nismo prav pri tem nemočni?"

"Nemočni, kolikor so odločitve v nasprotju z logiko časa. Marx je verjel v razsvetljensko moč razuma, verjel je, da posameznik lahko odkrije to logično zvezo, jo razkrije in pojasni ljudem, ki so jo sposobni dojeti in podpreti. Če si pogledamo simpatično socialdemokratsko naravnost skandinavskih družb, lepo vidimo, kako so sposobni vrsto stvari oblikovati kot družbeni, politični ukrep, ker vedo, kaj bi se sicer zgodilo. Že desetletja niso v državnih konfliktih, niti navznoter v socialnih konfliktih, ker so nekatere misli sposobni oblikovati zaradi razumevanja logike dogajanja in korigirati to logiko, kadar pelje v konflikt."

"Torej so bolj marksistične kot družbe, ki se ponašajo z Marxovimi slikami?"

"Brez dvoma, če se je kdo kaj naučil iz marksizma, so se tisti, ki znajo preprečiti odprte, pobijaške konflikte, s tega zornega kota marksizem ni nič drugega kot teorija obvladovanja konfliktov, preden postanejo odprte rane. Kar smo pri nas zdaj naredili s Kosovom, je samo dokaz, da smo skrajno nemarksistična družba, to, kar se nam dogaja na beograjsko-ljubljanskem konfliktu, prav tako."

"Med ljudmi zdaj kroži šala, naj nas partija pelje nazaj, tja, kjer nas je pobrala. Torej ne v leta socialistične blaginje, kakor bi morda pričakovali?"

"Tega seveda ne more napraviti, partija ima samo dve šansi. Prva je, da postane sposobna doumeti logiko družbenega dogajanja in sugerirati odločitve, ki bodo na liniji humane razsežnosti tega dogajanja. Če tega ne bo sposobna, bo partijo odplavilo, zoper to pa se bo borila z vsemi štirimi, ker ima v rokah pomembne dele države, ni nobene dvoma, da jih pri ohranjanju svoje oblasti ne bo uporabila."

"Posledice..."

"Posledice pa bodo neusmiljene, tisti trenutek, ko bo za svojo zaščito uporabila vojsko, bo izgubila igro z množicami, kajti množic z vojsko ne moreš kupiti, lahko jih nekaj časa krotiš, lahko nekaj časa prisiljuješ in držiš v strahu, toda s strahom jih najbolj zanesljivo izgubiš."

"V Sloveniji partija to ve?"

"Povsod to ve, ponekje vojsko uporabi v trenutku, ko po njeni logiki druge možnosti ni, čeprav ve, da je s tem pripravila zgodovinsko šanso."

"Ali tudi na Kosovu druge možnosti ni bilo, je Kosovo potrebna žrtev?"

"Ne, Kosovo je popolnoma zgrešena zadeva, tam vojska ni bila uporabljena, da bi partija ohranila oblast, tam ne gre za razvojni, temveč za nacionalni konflikt."

"Je res samo nacionalni?"

"Samo nacionalni, to je srbsko-albanski konflikt, ki traja že stoletja, zelo jasno pa se razpleta v tem stoletju, zato tu ne smemo mešati partije in vojske. Ne glede na to, kakšen je bil sistem, kakšen je bil režim in kakšna je bila oblast, je na Kosovu od leta 1906 do 1989 najmanj petkrat prišlo do prelivanja krvi, s te ali z one strani, oboje oblast izkoristili za čiščenje ali pod-

jarmljenje drugega naroda. V balkanski vojni, ko so se Turki umikali, bi bilo normalno, da bi šla srbska vojska za potolčenimi Turki, toda pustila jih je bežati in šla čistit Kosovo. Leta 1941 balistična divizija ni šla na dogovorjene položaje, kjer bi zaprla pot morebitnemu umiku srbske vojske proti morju, temveč je krenila v masakriranje srbskega prebivalstva, že leta 1944, 1945 je bila situacija obrnjena."

"Kosovo torej nikakor ni slovenski problem?"

"Seveda je, vendar v drugačnem smislu oziroma vsaj v dveh. Slovenci smo v tem konfliktu nekako najbolj nevtralni in zato v tej državi vedno znova uporabljani kot modre čelade, vendar ne v funkciji miru, temveč v funkciji izvrševanja neke državne volje. Konflikt na Kosovu bo prejel ali slej pripeljal do žrtev v Sloveniji in do vsega, kar iz tega lahko sledi. Drugič pa je Kosovo slovenski problem, ker ima obstajanje takšnega žarišča v Jugoslaviji strašne posledice na vseh ravneh, direktno militarizira Srbijo, na vodilne srbske položaje potiska ljudi, ki imajo do Kosova jasen odnos, torej policaje in vojake. Ker pa s Srbijo živimo v isti državi, moramo z njo sodelovati, seveda pa ni vseeno, s kom sodeluješ, s srbskimi intelektualci, s srbskimi gospodarstveniki, s srbskimi delavci na vodilnih položajih ali pa s srbskimi policaji in vojaki. Lahko pa seveda omenim še tretjo stvar, ekonomsko. Jugoslavija daje ogromno denarja na Kosovo, ocenjujem, da 30 odstotkov postane koruptivnega, 50 odstotkov se ga v obliki podcenjene energije in surovin prelije v druge, predvsem sosednje republike, le 20 odstotkov gospodarske pomoči funkcioniira razvojno."

"Slovenec je to vse manj všeč, na zadnji Glasovi preji izrekli zelo zanimivo tezo o odtujevanju Slovenije od Jugoslavije?"

"Proces odtujevanja Slovenije od Jugoslavije se je začel, ker je Jugoslavija začela uporabljati sredstva, ki se jih Slovenci sramujemo, ki so v nasprotju s slovenskim moralizmom in ker mislimo, da ničesar ne rešujejo in ker se na takšen način stvari v sodobnem svetu ne rešujejo več. Ta proces odtujevanja se je neusmiljeno začel, neusmiljeno se bo nadaljevalo in ne pelje seveda nikamor drugam - govorim seveda o spontanem trendu - kot v odprt konflikt, ki bo šel tako daleč, da se na nekaterih točkah ne bomo več mogli normalno družiti in pogovarjati."

"Kako komentirate tezo, da bi Slovenija lahko živela brez Jugoslavije, Jugoslavija pa brez Slovenije težko?"

"Politično gledano je misel zelo drzna, saj bi Slovenija težko obstala v svetu meddržavnih odnosov, katerih najbolj tipična stvar so sporazumi o mejah. Mnogo lažje bi nam bilo, če bi bili država preteklosti, s kolikor toliko definiranimi mejami, ker pa smo ves čas živeli na točki, kjer se posamezni deli teritorija pripadajo zdaj enemu, zdaj drugemu državnemu pojavu, meje

Kar smo pri nas zdaj naredili s Kosovom, je samo dokaz, da smo skrajno nemarksistična družba, to, kar se nam dogaja na beograjsko-ljubljanskem konfliktu, prav tako.

zgodovinsko niso utrjene. Danes so državno dogovorjene, torej to ni pogodba med Italijo in Slovenijo, temveč v najboljšem primeru med Italijo in Jugoslavijo, če bi se Slovenija pojavila kot državna tvorba, tudi če bi se proglasila kot dedič Jugoslavije, še ni rečeno, da bi se srečevala s prijateljsko nastrojeno Italijo, kakor se srečuje danes."

"Toda razvita Evropa meje ukinja, kaj nimamo Slovenci po Karantaciji prvič v zgodovini možnost za samostojnost?"

"Proces teče v tej smeri, toda meje se ne ukinjajo, ukinja se le ekonomska delitev prostora kot posledica državnih tvorb."

"Počasi se bodo brisale tudi nacionalne?"

"Počasi, s tem da je v prvi fazi moč pričakovati nestrpnost, konflikte. Proces vsekakor kaže na možnost večje strpnosti in vključevanja Slovenije, vendar Evropa 92, ki ji pravim nastajanje združenih držav Evrope, še ni tako daleč, da bi bili odpravljani vsi problemi, s katerimi so bile v preteklosti obremenjene slovensko-nemške ali slovensko-romanske meje, saj celo romanski pogled čez Trst do Postojne še

ni povsem razvrednoten in izbrisan. Toliko politično, naslednje vprašanje pa je, ali bi Slovenija gospodarsko preživela. Seveda ne mislim, da ne bi, toda cena bi bila strahotna, prepričan sem, da več kot polovica gospodarskih subjektov ne bi preživelo, morali bi skozi obdobje desetih, petnajstih let težkih notranjih pretresov. Ali pa vzemimo naše kmetijstvo, ki še vedno temelji na štirih hektarih, evropske kmetije pa so se medtem približale 12 do 16 hektarskim. Ker z izjemo kočevske prazne zemlje nimamo, to pomeni, da bi v desetih letih tri ali štiri kmetije od petih doživljale strahotno tragedijo, dokler ne bi obupale in propadle. Takšna in prav nič drugačna ne bi bila ekonomska logika kapitalizacije kmetijstva."

"Hodimo pa vendarle že po evropskih poteh?"

"Brez dvoma, toda zaradi naše notranje drugačnosti v tem trenutku preskok ni možen. Evropski stil življenja bomo morali sprejeti v dobrem in slabem, predlagajte danes delavcem Iskre, pa bank, pošt, otroških vrtec naj preidejo na evropski delovni čas. Saj bodo vsi proti, naš način razmišljanja je poznomunističen ali pa ranoindustrijski, Evropa pa gre že v postindustrijsko družbeno strukturo."

"Slovinci postajamo pokončnejši, ne upognemo se več kot trava v vsakem vetru?"

"Na pokončnost ne bi bil tako ponosen, saj je po eni strani rezultanta zgodovinskega razvoja, večji je bil kdo, bolj je bil nasilen, zato mi je zgodovinsko gledano bolj simpatična majhnost, ki je preživela. Francoski pokoli po vsej Evropi, nemška sposobnost, da s škornji tepta cvetje po gredicah vsega sveta, angleško kolonistično obnašanje, ko so tisočim indijskih deklet posekali prste, ker so se ukvarjale s tkanjem, je temna plat te pokončnosti. Drugi vzrok pokončnosti pa je lahko ekonomska uspešnost, zato slovenska pokončnost v Jugoslaviji raste. Po uradnih podatkih 7,5 odstotka prebivalstva ustvari več kot 20 odstotkov družbenega proizvoda in je približno trikrat produktivnejši od jugoslovanskega povprečja brez Slovenije. To pa seveda sili v pokončno držo, ki ne bi bila tako izražena, če v Sloveniji ne bi nastala alternativna gibanja, ki bodo polagoma prerasla v politične stranke. Partija se jim bo lahko postavila po robu le, če se bo sama spet organizirala kot stranka in se bo osvobodila iluzije, da je ona narod in da je narod postal komunističen. Pri tem ima izjemno velik zgodovinski kredit, tega ne smemo pozabiti, ves čas pa je delala strahotno napako, vsakih nekaj let je prišla v konflikt z neodvisnimi intelektualci in jih naglala, zdaj jih spet skuša privabiti, toda ne gre tako preprosto. S tem si je zelo zmanjšala svojo kadrovske bazo in v ožjem vrhu razen Kučana danes skoraj ni človeka, ki bi bil sprejemljiv za vso Slovenijo, nekatere njene kadrovske poteze pa pri ljudeh vzbujajo negotovanje in posmeh."

"Kakšen je vaš nasvet, ko bo prvi od četverice odšel v zapor?"

"Nasvet komu?"

"Slovenskemu narodu?"

"Tu ni možen noben nasvet. Sicer pa, ta v resnici ne bo prvi."

"Recimo prvi, ki bo šel javno?"

"Tudi drugi so šli javno, le da tega nismo hoteli videti, ne javno kaj storiti. Ponovil bom, z njegovega zornega kota bo to tragično, s slovenskega simbolično, z razvojnega normalno."

"Če bi bil Janez Janša, bi torej mirno odkorakal v zapor?"

"Mirno gotovo ne, ne delam se heroja, saj pravim, da je z njegovega aspekta to tragično. Morda bi mi kaj pomagalo dejstvo, da vendarle nekaj prispevam k osveščanju naroda in da je zato, ker je iz enega primera narejen tako nacionalno vseobsegajoč primer, ki je precedenčen, morda prihranjenih na stotine drugih procesov, ki so se, ki se in ki se bodo dogajali ali pa ki bi se dogajali. Vem, vrsta ljudi bo to označila kot cinično, toda moram reči, da cinik nikoli nisem bil."

M. Volčjak

»Ali sovražite Nemce? Ali ste jezni, če jih srečate v Radovni?« je vprašal Jože Vidic Antona Rekarja, ki so mu 20. septembra 1944 v Srednji Radovni nemški vojaki ubili in požgali 74-letno mater Jožefo, 38-letno ženo Katarino, hčerki 22-letno Heleno in 10-letno Francko ter sinove 5-letnega Vinka, 3-letnega Viktorja in osemmesečnega Primoža.

Anton mu je odgovoril:

»Ne sovražim nobenega človeka... Če bomo še naprej sovražili drug drugega, potem vojne ne bomo nikoli iztrebili.«

Dnevnik in spomini, 1975

STANE KAVČIČ

Ob prvem maju

Delu čast in oblast je geslo tega dne. Razmišljam o njem. Kako nizka je postala kultura dela pri nas. Mnogo višja je bila takoj po vojni, v času obnove, in tudi kasneje v prvih petletkah. Sedaj je, sirota, prepuščena sama sebi, vsaj uradno so jo zamenjale razne hvalnice institucionalizmu, ki naj kot oblika nadomestijo vsebino. Kako kratkovidno, kako papirnato in utopično mi zveni tak socializem. S tesnobo se sprašujem, kako bo prestal težke preizkušnje, ki ga čakajo.

Hkrati z zanemarjanjem dela kot edinega sredstva, ki nas lahko popelje naprej, materialno in duhovno, ki lahko edino ustvari podlago za bogatejši socializem, pa nastajajo ultrarevolucionarne fraze in teorije o ostrini in zveličavnosti razrednega boja danes, sedaj in tu. Njihov smisel je: vzeti bogatim in dati siromašnim; zveličati nevedne in prekleto izobražene; neznanje je oblika socialističnega patriotizma, znanje pa sumljiv privilegij. Gorje pametnim in slava bedakom.

Na žalost je tudi Stipe Šušar, ki mu ni odrekati sociološkega znanja, bistrine opažanja in logike sklepanja, zabredel v to revolucionarno zmešnjavo levih fraz in utopičnega socializma. V svojem daljšem članku, ki ga ponatiskuje Delo, med drugim piše: »Če težimo za globljimi in globokimi socialističnimi preobrazbami, nedvomno pa težimo za njimi, tedaj partija ne sme biti partija družbenega ravnotežja, marveč partija, ki zavestno povzroča revolucionarne nemire pod svojim nadzorstvom. « Za koga, proti komu, v čigavo korist? Šušar v istem članku odgovarja:

»Predvsem ti, neposredni proizvajalci, in med njimi je dve tretjini takih s skromno izobrazbo in nižjo kvalifikacijo, imajo, kakor je večkrat poudaril

tovariš Edvard Kardelj v svojih delih, v naši družbi in socializmu kaj dobiti, ničesar pa nimajo izgubiti in tako mora biti zveza komunistov predvsem v službi njihovih koristi.«

Seveda ni mogoče zanemariti koristi dela pri nas doma in tako ali gredo v inozemstvo delati h kapitalistom ali pa životarijo doma v naši revščini. Bilo bi enako izdaji revolucije, če partija in oblast ne bi videle njihovega položaja in če bi bili brezbrizni do njihovih koristi in napredka. Vprašanje pa je, kako, na kakšen način, s katerimi sredstvi to doseči? Z ozirom, da ni pri nas več buržoazije, ki naj bi jo razstili in njeno bogastvo dali socialno najnižje stoječim, ostane samo ena pot: pot dela, ustvarjanja takega sistema in odnosov, ki bo stimuliral delo materialno in moralno. Vse drugo je utopija, fraza in lahko tudi bumerang, ki bo po Šušarjevo nadzorovane socialne nemire spremenil v nenadzorovane in odprl vrata ali diktaturi državnega socializma ali pa celo kontrarevoluciji.

Levi sociologi in frazerji seveda ne mislijo tako. So namreč prepričani, da je možno in potrebno uprizarjati občasne pogrome na tiste bolj bogate, kar pomeni, da se hajka začne pri kvalificiranih delavcih in konča pri znanstvenih in mislečih duhovih. To ruši normalno sorazmerje in spodkopava ravnotežje, destimulira delovni zagon, znanje, misel in pogum pri tistih, ki kaj znajo in že kaj (pridobili so z delom) imajo. Na dnu povzročajo upanja, da bo sedaj več kruha, manjša inflacija, večji standard. Ker pa so proizvajalci in činitelji na ta

način politično, moralno, materialno in strokovno zapostavljeni, še več, zbegani in preplašeni, delitveni činitelji pa vsestransko ohrabreni, je končni učinek ekonomsko, in s tem tudi politično, negativen. Navidezno so odpravljena neka nesorazmerja; na primer med bogatimi in revnimi. V resnici pa ostane po starem, ker razlik, ki jih povzročajo objektivne zakonitosti blagovne proizvodnje in nagrajevanja po delu oziroma po kvalifikacijah, enostavno ni mogoče ukiniti z nadzorovanimi ali nenadzorovanimi socialnimi nemiri. Njih lahko izdatno zmanjša ali ukine samo bogata socialistična družba. Leve fraze in sektaške podvige in nemire, ne glede na to, pod čigavo in kakšno zastavo se dogajajo, konec koncev vedno plačajo delovni ljudje in med njimi predvsem socialno šibkejši sloji. Tako je bilo v času stalinistične kolektivizacije; v obdobju kitajskega velikega skoka in komun in tako je sedaj pri nas, seveda v manjšem obsegu. Tempo rasti produktivnosti dela se je zmanjšal; inflacija se povečuje, standard pada ali stagnira, kar najbolj občutijo nekvalificirani in polkvalificirani delavci.

Da, tako je, če otroška bolezen socializma, ki jo je Lenin imenoval levičarstvo, napade stare revolucionarje od Kardelja do Hafnerja, in če to bolezen prikazujejo in povzdigujejo kot vrline razni sociologi in filozofi, ki niso poduhali smodnika, pač nadvse ljubijo tako značilen vonj starih knjig in učbenikov, iz katerih prepisujejo stare resnice in nekoliko predelane in obnovljene ponujajo kot sodobno marksistično znanost in revolucionarno ideologijo. Prvomajški pozdrav pa je ob tem zelo odrinjen v zgodovino in bodočnost.

Odprte strani

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani začenjamo s prvomajskim razmišljanjem Staneta Kavčiča (odlomek iz dnevnika) in Mihe Nagliča, sredico smo namenili žrtvam na Gorenjskem izpod peresa Jožeta Dežmana in Jožeta Košnjeka, zadnjo stran pa smo odprli spominu na zadnjo gorenjsko požgano vas med drugo svetovno vojno — Robidnico, na skrajni meji med Gorenjsko in Primorsko. Želimo vam veliko užitka ob prebiranju.

Naslednje Odprte strani, izšle bodo sredi maja, bomo odprli aktualnim dogodkom in spremembam slovenske ustave.

Leopoldina Bogataj

MIHA NAGLIČ

Delo in osvobajanje

Pred prvim majem 1989

Pred nami sta dva praznika: Osvobodilne fronte slovenskega naroda in Praznik dela. Razloga za praznovanje sta prav tako dva: osvobajanje in delo. In postavlja se vprašanje, kakšno je razmerje med njima? »Delo osvobaja«, je dolgo veljalo. A, potem ko je Hitler — te dni bi praznoval 100. rojstni dan, pa ga, hvala Bogu, ni več — te plemenite besede zapisal nad glavni vhod v Ausschwitz, zvenijo bolj grenko. Pa tudi sicer se v svetu vse razvija v smer, ki jo nakazuje osvobajanje od dela. Od dela, ki dela človeka za instrumentum vocale, za govoreče orodje, k bolj ustvarjalnemu, duhovno zahtevnejšemu, takemu, ki dejansko veča obseg njegove svobode.

Človeka omejuje dvoje: narojenost, pripadnost določenemu narodu in razredno, socialno poreklo. Ne enega ne drugega ne izbere sam. Delo je tista temeljna človekova možnost, da to dvojno zaznamovanost preseže in jo spremeni v ponos pripadnosti. — Razmerja dela in osvobajanja torej ni mogoče obravnavati brez upoštevanja nacionalnega in razrednega. »Narod si bo pisal sodbo sam«, se glasijo besede, s katerimi je Ivan Cankar napovedal to, kar se je zgodilo z OF. Slovenski narod se je osvobodil brez tistih, ki se oblačijo v frak in v talar, zato pa ne brez »onih, katerih velika in sveta dolžnost je, da maso našega slovenskega ljudstva privedejo k najvišji duševni zavesti, privedejo v svetovno kulturo. To pa je dolžnost slovenske inteligence.« Ta mora vzdriniti slovenskega delavca, da bo začutil v sebi: »Na meni, na mojih plečih, na plečih delavca-proletarca, sloni prihodnost slovenskega naroda, naroda-proletarca!«

Inteligenca je svoje storila in zgodilo se je, kakor je Cankar napovedal. Svoboda je prišla — in je šla naprej. Gospodarji pa so ostali. Vlogo gospodarskega fraka in dušebrižnega talarja je prevzela komandantska partija. In razglasila, da je po osvoboditvi edinole združeno delo tisto, ki šteje: kmečko, zasebno, individualno, da ni ta pravo. Osvobajata le nadzorovano delo in »nadzorovani revolucionarni nemir«. Tako je tudi stališče srbskih paleokomunistov in njihovega poglavarja. Slovenski komunisti mislijo drugače. »Kučanovi izbiri« se je zdaj približal tudi Stipe Šušar in se končno odrekal stalnemu povzdigovanju revolucionarnega nemira in edinozveličavnosti združene dela. Pridružil se je tistim, ki hočejo »ekonomsko svobodo, to je pravico vsakega posameznika, da svobodno izbira svoj način ekonomske eksistence. Pogoj za to je pluralizem lastniških odnosov.« Poslej torej ne šteje več le združeno,

temveč tudi zasebno, združeno intelektualno in, še katero. Ekonomsko osvobajanje omogoča tudi več politične in intelektualne svobode, pluralizem lastniških odnosov pa politični in mišljenjski pluralizem.

Pri nas žal ne gre toliko za iskanje možnosti, kako bi več in bolje delali in pridelali tudi več svobode. Gre bolj za to, kdo bo vladal. Oblast osvobaja in daje svobodo enim, delo pa drugim.

Tako se zdaj spet soočamo z izbruhi revolucionarnega nemira, ki kalijo možnost evolutivnega miru. Razgrajanje onemogoča ustvarjalno delo. »Naša država je z napovedovanji aretacij na mitingih postala posebnost stare celine. Gre predvsem za logiko naglih sodišč, zlahka obljubljen hitrosti in nenehnega iskanja sovražnikov in krivcev. To pa vsekakor ne vodi v demokracijo in svobodo v naši državi, ne spodbuja večje proizvodnje, boljšega dela in ukvarjanja z zelo težkimi problemi, ki nas tiščijo. (*)

Jugoslavija je razpeta med razrednim in nacionalnim, med starim in novim med odpiranjem v Evropo in zapiranjem vase, med že preizkušenim socializmom po meri partije in socializmom po meri človeka. Za kaj se bo opredelila? Za katero možnost naj se opredeli sam kot državljan, razpet med slovensko narojenost in proletarsko poreklo? In kot eden od tistih sociologov in filozofov, »ki niso poduhali smodnika, pač pa nadvse ljubijo tako značilen vonj starih knjig in učbenikov, iz katerih prepisujejo stare resnice« — z namenom, da bi po svoje prispeval k osvobajanju iz ujetosti v preproščino »večnih« resnic.

Tako sem se tudi sam opredelil za Kučanovo izbiro: za preseganje danega, za več človeškosti in duhovnosti, pa za manj nacionalizma, razrednosti in partijnosti. Predvsem pa za več kreativnega dela, takega, ki ga človek opravlja z veseljem in ne le za preživetje.

»... samo delo kazalo bo človeštvu novo pot, in kamor srce genija hotelo le tja za njim bo stopal zdravi rod. In v našem delu vstane nova sila, ki svet bo zrušila in dogradila.« (Srečko Kosovel, Rdeči atom, III)

Je to še tisto, za kar gre? Se ni vse to že zgodilo? — Dogradilo se gotovo še ni. In tudi pri izbiri genija kaže biti previden!

*/Stipe Šušar, DELO, 13. 4. 1989

Jože Dežman

ČLOVEŠKE IZGUBE NA GORENJSKEM 1941 — 1945

Rdeče, bele in zamolčane žrtve

V prvi letošnji številki revije Borec sem objavil besedilo o žrtvah vojne v občini Radovljica, 3. marca pa je Sekcija za sodobno zgodovino Zveze zgodovinarskih društev za Slovenijo pripravila pogovor o žrtvah vojne, za katerega sem pripravil nekaj podatkov o človeških izgubah na območju sedanje gorenjske regije (predvojni srezji Kranj, Radovljica in Škofja Loka) zaradi druge svetovne vojne. (1).

Uvodoma sem opozoril na to, da Slovenci pišemo vsaj dve zgodovini druge svetovne vojne: zgodovino zmagovalcev (komunistov, partizansko resnico) v domovini, zgodovino poražencev (protikomunistov) pa v izgnanstvu. Pisari pristranskih zgodovin tostran in onstran meje so delili in mnogi še dele mrtve na svoje, ki so spomin in obžalovanja vredni in naglušno sovražno zalego, ki je ni vredno imenovati. Zveza društev protikomunističnih borcev tabor je v drugi izdaji Bele knjige žrtv slovenskega protikomunističnega upora navedla 13.222 imen. (2). O veljavnosti teh podatkov kasneje. Po vojni je bilo v Sloveniji začeti več popisov žrtv. Popisi žrtv, ki jih je v Sloveniji vodila zveza borcev (okoli let 1950 in 1960), pa med veljavne žrtve naštevajo padle borce, talce in žrtve fašističnega terorja. Na Gorenjskem so podatki o teh žrtvah dokaj celovito zbrani po muzejih, tiskani abecedni sezname in ciklostirana objava osnovnih biografskih podatkov obstajajo v občini Kranj, popolnejši podatki (žal precej nepregledno urejeni) za občino Škofja Loka so objavljeni v Pomnikih NOB na Škofjeloškem, v tisku so sezname za občino Radovljica. (3).

Jože Dežman iz Lesc, vodja projekta "Zgodovina političnih organizacij na Gorenjskem" pri Gorenjskem muzeju v Kranju

Korak čez etični in politični prag

Kako bodo žrtve druge vojne na Slovenskem zapisane v zgodovinskem spominu in ovekovečene v spomenikih v prihodnje? Upam, da način razmišljanja, ki sem ga predstavil, utemeljuje upravičenost korenitih posegov v trenutno družbenopolitično še prevladujoč odnos do žrtv. Zvišati raven strpnosti (preprečiti oživiljanje duha državljanske vojne), izostriti etični posluš (odpravitel delitev žrtv na dobre in slabe), uveljaviti premoč argumentov nad čustvi (osamosvojiti in modernizirati raziskovalno dejavnost). Ali zmoremo to?

(Sklepna misel Jožeta Dežmana k raziskavi Žrtve druge svetovne vojne - očit raziskave v občini Radovljica, objavljeni letos januarja v reviji Borec, revijo za zgodovino NOB in ohranjanje revolucionarnih tradicij)

"Lotili ste se desetletja pozabljenega, nevarnega in skoraj nedotakljivega področja, na katerem se soočata dva pogleda: pogled zmagovalcev v drugi svetovni vojni in pogled poražencev v tej vojni. Zgodovinski spomin je prav na tem področju medel."

Z Lojzetom Kosom sem sodeloval pri pripravi pregleda spomenikov in plošč v radovljiški občini in predlagal, da bi dodali zraven še seznam vseh žrtv vojne 1941 - 1945. Dosedanje popise je vodila Zveza borcev, razen prijav vojne škode leta 1945, kar je bila naloga posebnih državnih komisij. Ob pregledu tega gradiva se človeku postavljajo mnoga vprašanja, ki sem jih nato razčlenil v poročilu, ki je bilo objavljeno v prvi letošnji številki revije Borec. Gre za problem opredelitve do odnosa, ki ga ima do žrtv ne eni strani Zveza borcev, na drugi strani pa vojni poraženci, emigrantje. Problem se pojavi kot problem definicije odnosa stroke in politike. Tako ena kot druga stran s svojim štetjem povzroča slepo polje, ki onemogoča celovito spoznanje zgodovinske resničnosti. O teh vprašanjih je bilo govora tudi na okrogli mizi, ki jo je pripravila sekcija za sodobno zgodovino Zveze zgodovinarskih društev Slovenije. Na okrogli mizi je bil tak pristop sprejet kot možen."

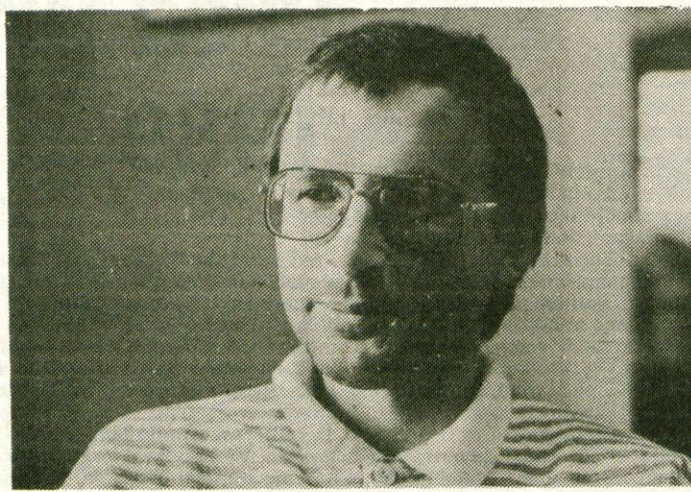
S svojim raziskovalnim delom posegajte na področje narodne sprave.

"Glede na polemike o narodni spravi upam, da bo politični in kulturni prostor sprejel kot možen odnos do vprašanja narodne sprave glede žrtv vojne razumno izhodišče, da je etični prag, preko katerega moramo stopiti, spoštljivo prešteti vse žrtve, politični prag pa je spoznanje nujnosti, da dopuščamo o žrtvah iz-

rekati mnenja z različnih idejnih in vrednostnih sistemov. Borci štejejo med žrtve padle v boju, ljudi, ki so bili usmrčeni zaradi sodelovanja z narodoosvobodilnim gibanjem in civilne žrtve vojne, ki so jih povzročili okupatorji in njihovi sodelavci. Zveza protikomunističnih borcev pa šteje za svoje žrtve padle v boju, po vojni usmrčene pripadnike četniških in domobranskih enot in civiliste, ki so jih usmrtili partizani."

Vsak torej opisuje svoje, po svojih merilih. Kateri popisi so realnejši, strokovnejši gledano s stališča zgodovinarja. Mnogih imen ni najti ne na tej in ne na drugi strani, pa so zgubili življenja v zadnji vojni.

"Zveza borcev je opravila več popisov. Na voljo ima več kadra, arhive, upravno pomoč. V gorenjskih občinah so, razen v Kranju, popisi opravljeni dokaj korektno. V Kranju je opravljen samo osnovni popis brez nadgradnje v preverjanju v matičnih in drugih virih. V Kamniku in Domžalah pa gradiva sploh ni. Protikomunisti so na slabšem. Lahko domnevam, da imajo nekaj deset v boju padlih domobrancev korektno popisanih. Sezname iz Vetrinja vrnjenih domobrancev bo treba preveriti, saj vsi iz Vetrinja vrnjeni domobranci niso bili usmrčeni. Glede števila usmrčenih civilistov pa ugotavljam, da je njihov podatek nekajkrat manjši od dejanskega stanja. Vprašaj za raziskovalca pa so žrtve, ki niso pomembne ne za eno in ne za drugo stran. Gre za nekaj sto v nemški vojski padlih Slovencev in podobno. Pri ideološkem ključu delitve mrtvih na dobre in slabe ne gre brez težav. Na primer kam sodi Tončka Mokorelova, po kateri se v Trziču imenuje vrtec in je bila predlagana za herojino, pa se je izkazalo, da je zelo verjetno klonila na zaslišanju in tako sodelovala pri odkritju terenske organizacije NOG. Teh problemov se bom skušal lotiti. V prispevku, ki je objavljen

danes, skušam te stvari vsaj v osnovi kvantificirati, veliko dela pa nās še čaka. Mi to zbiramo in z borci smo dogovorjeni, da bomo začeto delo skušali dokončati."

Ne zavidam vam težavnosti dela predvsem zaradi tega, ker je veliko svojcev žrtv in tudi storilcev še živih, ker so po sredi čustva, prizadetosti in je priti do resnice težje. Prav tako pa je tudi ljudi, ki bi lahko kaj povedali, vedno manj, kar opozarja, da z delom ne kaže odlašati. Marsikaj se lahko ustavi tudi pri posameznikih, ki držijo trdne in visoke pozicije v družbi.

"Zagovarjam izhodišče, da morajo biti v trikotniku naročnik - izvajalec - predmet obravnave vzpostavljeni odnosi, ki zagotavljajo pošteno in obzirno medčloveško sporazumevanje. To pomeni, da brez upoštevanja strasti in prizadetosti, predvsem pri svojih in storilcih dejanj, ki se ob teh vprašanjih pojavljata, in ob njunem političnem naboju, ni mogoče opraviti take raziskave. Glede na razplet dogodkov v Sloveniji pa je sedaj mogoče tudi na tem področju narediti več kot doslej. Večji problem kot vzpostavljanje normalnih odnosov, odkrivanja in sporočanja

V NOV na Slovenskem štejejo 46.000 veljavnih žrtv (4), v priročniku Slovenija, te poznam, pa 49.335. (5) Vprašanje pa je, kako so ti zadnji podatki zbrani. Za občino Kranj navajajo npr. 1.224 žrtv. To je najbližje številu 1.206, ki ga najdemo v ciklostiranem Seznamu žrtv NOV občine Kranj. Vendar pa so tu šteti tako tisti, ki so pred smrtjo živeli v občini Kranj kot tudi tisti, ki jih povezuje z občino Kranj le kraj smrti. Dejansko število za ZB veljavnih žrtv, ki jih lahko štejemo za žrtve vojne med prebivalstvom sedanjega območja občine Kranj, je nekaj deset nad 700. Žrtve razvrščam tja, kjer so živele in delale. Tako postane občina, ki ima sicer najmanjši delež žrtv po številu ZB med obravnanimi, kar naenkrat vodilna. V Borcu sem dokazal, da je tudi število 993 za občino Radovljica nekoliko previsoko. Bistveno preveč je v knjigi Slovenija, te poznam, navedenih tu-

di žrtv za jeseniško občino, dočim za Trzič in Škofjo Loko nekako ustrezajo, celo nekaj premalo jih je. Torej ni posebej verjetno, da bi bili člani ZB prav natančno prešteli število svojih žrtv.

Vse bi še nekako šlo, če bi vsaka stran štela mrtve po svojem vrednostno-ideološkem rešetju, nato pa bi podatke strnili in zvedeli, koliko nas je zaradi druge vojne manj.

Pa ne bi bilo tako.

29. novembra 1944 je po eksploziji peklenškega stroja v meščanski šoli na Jesenicah umrlo 7 učenk, 11 pa jih je bilo težko ranjenih. Njihovih imen ni v Beli knjigi ne med veljavnimi žrtvami vojne. 7. januarja 1945 so tedaj trinajstletnega Valentina Slamnika skupaj s petimi sošolci pripeljali v kaznilnico v Begunjah kot sopovzročitelja razstrelitve. Leta 1960 je pod psevdonimom Pavle Zidar objavil pesniško zbirko Kaplje ognjene, ki jo je posvetil »Spominu žrtvam ponesrečenega atentata na gestapo.« Vzroka za uvrstitev teh žrtv v Belo knjigo ne vemo, zmagovalci pa niso hoteli priznati napake (*Pa tudi po vojski nas ni nihče poklical skupaj s starši, da bi nam razložili bistvo zmotne. Ogibali so se nas in nas nekako izvrgli iz svoje srede na rob, kjer se je pač tudi živelo.« ocenjuje Pavle Zidar v Okupaciji Javornika. (6).)

1. marca 1945 so bile bombardirane Jesenice. Iz raznih virov sem izpisal imena 98 žrtv, zraven pa še moža, ki je zaradi bombardiranja znorel in kasneje umrl. (7). V Beli knjigi jih ni, med veljavnimi žrtvami pa je v šestih le šest; tistih, ki so bili aktivisti NOG. Čigave so torej te žrtve?

Z zastorom molka so zagnjeni tudi padli vojaki starojugoslovanske vojske, potem padli in izgnani Slovenci, ki so služili v nemški, italijanski, madžarski vojski. Pa se vprašajmo ob nemških vojaki: zakaj jih ni v Beli knjigi, saj so se borili na isti strani kot domobranci, prisegli so istemu firerju, večinoma so padli v bojih s Sovjeti. In zakaj jih ni med veljavnimi žrtvami vojne po meri ZB, saj so to žrtve, ki jih je demonski okupator nasilno zvelkel v svojo hordo in tako uničeval narodno telo — torej bi bil podatek o tem okupatorjevem zločinu pomemben argument za upor.

Omenimo še smrti okupatorjev. Protikomunisti poudarjajo neučinkovitost partizanskega vojskovanja in zatrjujejo, da je NOV v Sloveniji uničila po manj kot tisoč nemških in italijanskih okupatorjev na zlepa ni dovolj mrtvih Lahov in Švabov. Ali bomo sposobni tudi sovražnikovo smrt postaviti v podobo zgodovine, kateri bo vojna razgaljena kot naglavni človekov zločin in ali jo bomo kdaj popljuvali in razgalili kot tragedijo vseh, ki so v njej potepetani?

Upam, da nakazano razkriva nesmisel politikantskih delitev žrtv na dobre in slabe, saj nam tovrstne redukcije onemogočajo odkritje tragičnih zapletov vojne.

Za ZB veljavne žrtve
Območje, ki ga obravnavamo, grobo zemljepisno razdelimo na levi in desni breg Save. Pod levega štejejo gornjesavsko dolino, Jesenice, Radovljico, Kranj in Trzič z zaledji, pod desni breg pa Blejski kot, Bohinj in škofjejoški srez. Na tem območju je leta 1940 živelo 106.034 ljudi. (8).

Obdelal sem podatke o 3.642 žrtvah, ki jih ZB prizna (za nekaj deset žrtv pa nimamo podatkov o njihovem življenju in smrti). To je 3,4 % prebivalstva.

Spol
Med žrtvami je 247 žensk (6,8 % žrtv in 0,2 % prebivalstva) in 3.395 moških (93,2 % žrtv in 3,2 % prebivalstva). Če upoštevamo spolno razmerje moški-ženske 49,3 : 50,7, potem je izgubilo življenje 6,5 % vseh moških in 0,45 % vseh žensk. Verjetno je bilo med žrtvami, ki jih ZB ne prizna, še več moških kot žensk. Torej je bilo moško prebivalstvo zaradi vojne zdesetkano.

Starost

Vojna je najbolj opustošila prebivalstvo, rojeno med leti 1900 in 1926. Žrtv teh starosti je bilo 2.990 ali 82 % žrtv. Moške teh letnikov so mobilizirali partizani, najmanj izbire pa so imeli letniki 1916 - 1926, ki so jih leta 1943 klicali tudi v nemško vojsko.

Tako je izguba fantov, ki še niso ustvarili družin in očetov mladih otrok najhujša izguba te vojne.

Kraj bivanja

Tako kot čas rojstva ima tudi kraj bivanja pomemben delež pri opredeljevanju usode Gorenjcev med drugo vojno. V krajih desnega brega Save, ki so bili bolj dostopni partizanski mobilizaciji, je žrtv med partizani in več drugih žrtv kot pa v krajih levega brega Save, ki jih bolj nadzorujejo nemške in domobranske enote. Torej so se ljudje v krajih, ki so jih nadzorovali okupator in njegovi domači zavezniki, bolj po svoji volji odločali za odhod v partizane, obnem pa bolj občutili okupatorjevo nasilje. Le žrtv med aktivisti je več na levem bregu, saj so sovražniki na zase pomembnejšem ozemlju bolj odločno zatirali NOG. (glej tabelo 1)

Poklic

Razredna sestava prebivalstva nima pomembnejšega vpliva na odločitve za NOG in s tem večjo ogroženost življenja na mobilizacijskem območju partizanskih enot. Se pa na levem bregu Save kmetje težje odločajo za NOG kot delavci in obrtniki. (glej tabelo 2)

Narodnost

Le okoli 40 žrtv (kak % žrtv) je med obravnanimi Neslovincem. Torej je upor proti okupatorju in revolucionarni prevrat na Gorenjskem etnično enobaven.

Vloga žrtv v vojni

Med žrtvami je 2.551 ali 70 % partizanov, 765 ali 21 % aktivistov in 326 ali 9 % drugih žrtv.

Partizani

2.551 mrtvih med partizani je 2,4 % prebivalstva.

Gorenjci so se od vseh Slovencev najodločneje zagnali proti okupatorju v letu 1941 (predvsem Jesenice, Poljanska dolina in druga žarišča odpora). Leta 1942 je bilo prežeto z okupator, jevim nasiljem in je odhodov v partizane manj. Največji je vstop v partizane v prvih polovinah leta 1943 in 1944. Leta 1943 odidejo v partizane predvsem poklicani v nemško vojsko in sicer številneje na desnem kot levem bregu Save. V letu 1944 pa je več novih partizanov na levem bregu. Nekako dve tretjini partizanov iz leta 1941 in 1942 sta izgubili življenje že v začetnem poldrugem letu vojne. Največ partizanov pa je padlo v zadnjih sovražnih ofenzivah leta 1945 (809 ali 31 % vseh partizanskih žrtv). 80 % partizanov je padlo v spopadu s sovražnikom, velika večina v obrambni držbi — sovražna zaseda, ofenziva, beg, le redki omahnejo v napadnih posegih proti nasprotniku. (glej tabeli 3 in 4)

Aktivisti

765 pobitih aktivistov pomeni 0,7 % prebivalstva. Velja opozoriti, da je ubijanje privržencev odpora le eden od ukrepov za preprečevanje NOG. Število internirancev v koncentracijskih taboriščih, izseljencev, kaznovanih v delovnih taboriščih, zaprtih, je neprimerno večje. Temu povrh so nacisti dodali propagandno ustrahovanje. Sovražni pritisk je bil najhujši leta 1942, ko izgubi življenje kar 340 ali 44,4 % padlih aktivistov, precej aretiranih v tem obdobju pa kasneje umre v koncentracijskih taboriščih. Skoraj 48 % aktivistov so pobili kot talce pripeljane v Begunje ali med akcijami sovražnih enot, drugi so preminili v koncentracijskih taboriščih. (glej tabelo 5)

Druge žrtve

Žrtv med civilnim prebivalstvom so okupatorji in nekaj tudi njihovi domači zavezniki pomorili 326 ali 0,3 % prebivalstva, večino (210 ali 64 % drugih žrtv)

Jože Košnjek

PRED 45 LETI JE GORELA ROBIDNICA

Pozabljen svet za Blegošem

Letošnjo zimo tudi tu ni bilo snega. Tisto malo, kar ga je padlo, je vzelo mimogrede. Le ivje se je lesketalo v soncu ves čas. In tako zimo, se zdi, je nenadoma zamenjala pomlad. Le nekajkrat je močno zapihalo z bregov, in malo topleje je posijalo sonce s primorske strani, stopilo ivje in že so veje v nabreklih popkih. Skoraj čez noč. Toda narava vseeno ne da, da ne bi šlo lepo po vrsti.

Medtem ko v dolini že vse odcveta, se tu pričenjajo beliti najprej slive v zavetjih hiš. Nič drugega. Šele ko bo mogoča češnja pri leskovski šoli dala znamenje, se bo pričelo. Najprej ona, potem bodo prišle na vrsto slive in češnje v Lazih in v še višji Robidnici. Šele potem bodo zacvetele divje češnje v Brdnici, v gozdovih pod Črnim vrhom in v Kovku vse do plešastega Blegoša.

S seboj so nosili upanje

Nekako takšni sta bili tudi zima in pomlad 1945, se spominjajo Robidničani. Zima z malo snega. No, na teh prisojah ga tudi vedno prej pobere, kot drugod. Tudi takrat so skoraj vso zimo lahko delali zunaj. In vso zimo so prihajali partizani. Vsa leta vojne so tu imeli nekakšno osvobodeno ozemlje. Posebno še, potem ko so razbili postojanko belih v Leskovici. Prihajali so Gradnikovci, Vojkovi, Kosovelovci, največkrat pa se je tu zadrževala Prešernova brigada. Tu so se borci počutili kot doma. Pri belem dnevu so lahko prišli tam z zgornjih njiv do Joška, Frenca ali Petra, ne da bi jih kdo opazil. Ko ni bilo belih v Leskovici, je bila najbližja nemška postojanka šele v Gorenji vasi. Da bi jih presenetili na hitro, z motorizacijo, ni bilo mogoče, kajti poti proti dolini so bile "zasekane", čez poti so bila posekana drevesa, ali so bila pota porušena, če pa so šli iz doline peš, so za to domačini in partizani hitro izvedeli. Vedno so bili tod obveščevalci, ves čas sta bila v vasi dva partizanska vezista, kajti iz Robidnice so imeli partizani napeljan pravi pravcati telefon v Martinj vrh. Še danes je po drevih sem in tja po Slugovi dolini in po "tarjavem" griču opaziti bele lončke z žico. Partizani so prinesli za te kraje in ljudi novo upanje. Da bo vendar to spet enkrat slovenska dežela. Leta med obema vojnama jih je tlačil Italijan. Ta krivična državna meja med Italijo in Jugoslavijo se je zarezala prav tamle med Leskovicico in Lazami. V Laze so hodili v italijansko šolo, v cerkev pa uro daleč v Novake, čeprav je bilo v Leskovico veliko bližje in je zvon sv. Urha tako milo vabil...

Ni bilo pomoči. Na milost in nemilost so bili prepuščeni Italijanom in njihovim karabinjerjem. Tudi dela ni bilo pod Italijo zanje nobenega. Le ceste so lahko delali, kakšne vodne zbiralnice, gradnjo obmejnih kavern jim pa že niso zaupali, njim, "rebelom". Po vsak dokument je bilo treba v Cerkno. Sem so vodili prodajat živino.

"To jeraj za "kontrabantarje", se spominja Joškov Vencelj. "Jugoslovanski cariniki so nas radi spustili skozi, kajti kot danes, je tudi takrat Jugoslaviji primanjkovalo deviz in vsaka lira je prav prišla. Po tobak, kavo in moko, ki je bila lepša in cenejša, smo hodili k vam, pa po saharin, bosanske slive in Export cigarete.

Iz Italije smo pa tja nosili riž, dežnike, blago za obleke. Neki Joža, ki je slike povečeval, je nosil krošnje in "kontrabantal". Ej, bilo jih je nekaj, ki so bili silno korajžni. Celo živino so vlačili čez mejo. Nekaj "švercarjev" je tudi padlo. Postreljeni, zaklani so bili.

Čez vrh Krnice je šla državna meja, po vrhu Brda in Brdnice pa gre deželna meja med Gorenjsko in Primorsko. Na Brdu pri Šurnu teče z ene strehe kapnica v Jadransko, z druge pa v Črno morje.

Težko se je živelo. Če je kdo vola prodal, je bilo za obleko, za najnujnejše, za cigarete so pa že jajca šla od hiše. Nikoli se niso sprijaznili, da so pod Italijo in večno so živeli v upanju, da bo kdaj še drugače. Večno tako ne more biti, so si govorili. Posebej takrat, ko so morali hoditi daleč v Italijo, celo v Afriko, služiti vojake.

Hiše so jih je bile vedno polne

Nič čudnega, da so se tako vneli za partizane. Vsa vas je di-

hala z njimi od prvega dne, ko so bili še Italijani tukaj.

"Pri vseh hišah so bili čisto domači, pri vseh hišah smo jim kuhali," mi pripoveduje Anica Možina, Frenčova iz Robidnice. Veseli smo jih bili, od koderkoli so prišli. Kar je bilo naše, je bilo tudi njihovo. Peč je bila vedno gorka, mi smo se spravili zgoraj vsi v eno sobo, vse ostalo smo prepustili partizanom. Po štirinajst dni skupaj so bili tu. Ves čas sta bila tu dva telefonista, ki sta držala zvezo z Martinj vrhom, če pa ju je po naključju kaj odgnalo, smo oddajali sami. Tod smo zbirali hrano za bolnico Franjo. V kleti smo imeli jamo, kjer se je dalo zakopati pisalni stroj. Kar krompir smo usuli na vrh. Kadar partizani niso mogli česa odnesti s seboj, smo skrili tu, ali pa tudi kar kje na njivi zakopali. Zgodilo se je, da so partizani v kotlu kuhali meso, pa so jih presenetili beli ali Nemci. Vse skupaj so popustili, mi pa smo na vrh zmetali repo, peso in kuhali naprej, pozimi pa smo enostavno snega nametali na vse skupaj. Tako je šlo vse do zadnje hajke spomladi, 12. aprila 1945, ko je Robidnica pogorela.

Prejšnji večer so prišli Kosovelovci, kar jih je še ostalo od Porezna. Takrat smo se jih ustrašili, kajti vedeli smo, da Nemci ves čas patrolirajo. Da se le malo ogrejejo, spocijejo, naspijo, so dejali in seveda smo jih razumeli, saj so se nam smilili. Toliko hudega, toliko preganjanja, toliko smrti je bilo tiste dni za njimi. Pri vseh hišah so bili. Zjutraj pa je zaropotalo. Partizani so se umikali, kolikor hitro so le mogli. Moj oče je šel na skedenj pogledat, če so partizani kaj pustili, ko je že prišel Nemec okrog hiše. Neko meso so dobili. Zgrabili so očeta in ga peljali h kozolcu za vas, na Smrekove in ga tam hoteli ubiti. Drugi so se ta čas spravili nad nas otroke: "Kam so šli? V katero smer?" so lajali v nas Nemci in beli. Štirje otroci smo bili, sami smo živeli z očetom, mama je že pred vojno umrla. A noben ni izdal, tudi najmlajši ne. Bili so razjarjeni, ker so jim partizani, kljub temu da so tako skrbno obkolili vas, ušli. Eden od Nemcev je imel s seboj volčjaka. Zapri ga je v klet in zgoraj pregledal vse prostore. Kar mahal je z brzostrelko proti nam in grozil. Pokalo je ves čas. Partizani so streljali od zgoraj z roba gozda, Nemci in beli od spodaj gor. Naenkrat se je s streh začel valiti dim. Od silnega streljanja z obeh strani, Nemci so streljali tudi z zažigalnimi bombami, z minometi, so se vnele slamnate strehe. Presenetilo je samega Nemca, pritekél je iz hiše, reševal najprej psa... Mi smo rešili nekaj živine, nekaj pa je zgorelo. Tudi prašiči so zgoreli.

Ko je začelo goreti, so se spuстили očeta. Zgorela nam je vsa obleka, bili smo ob streho nad glavo, ob vse. Leteli smo dol po travniku. Čudno, da nas ni kaj zadelo.

Najhuje je bilo pri Jošku. Zgorelo je vse, hiša, hlev, dva kozolca, vse je zgorelo pri Petru, pri Frenču je ostala le hiša, kamor so se potem vsi zatekli.

V tem boju sta padla dva borca Kosovelove brigade, Jože Grum, doma z Iga, in Ludvik Krašna iz Idrije.

Domači izdajalci so bili najslabši

"Jaz sem bil ravno tiste dni doma," pripoveduje Vencelj Šturm, Joškov iz Robidnice. "Prej sem italijansko vojsko služil, v Rimu, Pisi, potem sem se znašel celo na ruski fronti. Malo pred razpadom Italije sem bil

ranjen in sem prišel v Bologno v bolnico. Ko je Italija kapitulirala sem prišel v Prešernovo brigado, na koncu pa sem bil na Vojni oblasti IX. korpusa. Marca 1945 sem bil pri Trebuši ranjen v trebuh, bil nekaj časa v bolnici, potem pa sem se zdravil doma, tako da me je napad Nemcev tisto jutro presenetil doma. Vas je bila obkoljena že pred četrto uro zjutraj. V kleti sem ostal, ko pa je začelo goreti in je goreča slama letela po vasi, sem skočil na plano. Naravnost v nekega Nemca sem butnil..."

Dva bela sta potem Joškovega Vencelja peljala zvezanega v Škofjo Loko. V Lajšah sta ga hotela ubiti. Že sta ga tiščala k skali, ko je zrogovil nad njima Avstrijec, ki se je prav takrat šel olajšat nekam za grmovje. Oba je Vencelj poznal, domačina sta bila. Nikoli ni nikomur povedal, kdo sta bila. Še danes, ko sta menda že oba pod rušo, ne pove. Domačin bi ga ubil, Nemec pa ga je rešil. Tudi tako se je dogajalo. Do konca vojne je bil potem zaprt na Miklošičevi v Ljubljani. Na smrt je bil obsojen, a je prej prišla svoboda.

Še danes ni »cimprov«

Od tistega pogorišča se še do danes niso opomogli. Še danes so njihove hiše gole. Ko so poželi prvo žito, so hiše spet pokrili s slamo. Sami so delali opeko, da so pozidali ruševine. Hudo so se namučili. Nova slovenska vlada jim je takrat ponujala posojilo, toda vsak, ki je skušal Italijo, se je bal dolga. Nič koliko domačij je prišlo na boben zaradi dolgov. Zato je tudi zdaj le Venceljev oče vzel toliko posojila, da so pokrili streho na hlevu in plačali zidarje iz tistega denarja. Če bi vedeli, da se bo tako obrnilo s temi krediti, bi zagotovo drugače ravnali. Tako pa imajo še danes hiše gole, še noben "cimper" ni urejen. Tudi nova oblast jim ni prizanašala. Obvezne oddaje, davki, vse jih je doletelo, kot druge, ki niso vse vojne imeli na skrbi partizanske vojske. Ko bi bili vsaj malo prej uredili pota, da bi mlade bolj obdržali v hribih, tako pa so odšli za delom v dolino in tam ostali. Tako malo prebivalcev Robidnica še nikoli ni imela leta 1869 je imela 49 prebivalcev v treh, štirih kmetijah in v nekaj bajtah. Potem pa je počasi število drselo navzdol. Leta 1910 jih je imela 40, 1961 36, danes pa jih ima le 16.

»Drobiža je zmanjkalo«

Najbolj žalostno pa je, da ni mladih, da ni otrok. Iz vse Robidnice trenutno niti en otrok ne hodi v šolo. V Leskovici imajo dva razreda, prvi in drugi razred in le štiri otroke v šoli. Povsod, kjer so do časa uredili ceste, so mladi ostali. Lep primer so Lučine in Javorje, vasi tod okrog pa so tako prazne. Dvajset let nazaj je še vozil avtobus v Kopačnico, potem pa so ga ukinili. Pred sedmimi leti je spet začel voziti v Leskovicico. Toda bilo je prepozno. Danes se mladi zaradi draginje in zato, ker spoznavajo, da je zemlja le tista prvotna vrednota, ki je ne gre kar tako zamejavati, sicer vračajo, toda zdaj jim ne puste dihati huda draginja, in nemogoči kreditni pogoji. Če bi hotel danes kupiti traktor, moraš hišo prodati.

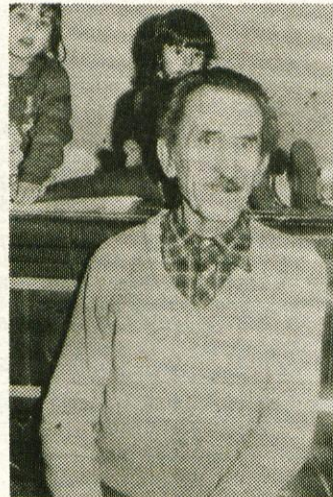
Ko bi vsaj mleko lahko oddajali, ko bi bil trg bližje. Tako pa pride denar le od kakšne živine, od drv. Za doma pridelajo le

Otroškega smeha si žele v Robidnici. Bosta Maja in Barbi, ki zdaj prihajata domov k Jošku le ob koncu tedna, kdaj tu doma?

Francka Šturm, gospodinja pri Jošku, še vedno doma peče kruh. Najboljši je iz peči. Tudi izdelave domačega sira se je lotila. Ko bi le bil trg malo bližje...

Vencelj Šturm, Joškov: "Stari smo se utrudili, čas je, da mladi ostati v teh roboh. Vedno se je živelo, včasih bolje, včasih slabše."

Ena prvih skrbi v vasi je poleg cest vodovod. Saj je dobra, zdrava voda, ki tako bogato prihaja iz tal, prvi Smrekovčev Rudi.

krompir, vse ostalo kupijo. Včasih so sejali vsa žita, tudi ajdo, jaro pšenico, a kaj, ko vse pojedó srne. Le na začetku njive pustijo posevek. Ječmen je lani posejal Vencelj, da malo kolobari, dobro je rodil, a kaj, ko ni ljudi.

Ostaja grenak priokus

Nič ne očitajo, da se po vojni ne škofjeloška ne idrijska občina nista zavzeli zanje, čeprav bi se lahko prav tako, kot so se za druge pogorele partizanske vasi. Vsaj malo dobre volje bi lahko pokazali do ljudi, ki so vse žrtvovali za svobodo. Boli le to, da so vsi drugi imeli od nje veliko, veliko več. Oni pa, kot bi še vedno ne bili naši, kot bi bila še vedno tamle dol pod Lazami meja...

Saj ne morejo reči, da se nič ne naredi. Zdaj imajo dovolj poti, na Novake, proti Leskovici in od tod v Kopačnico ali skozi Volako na Hotavlje, proti Kladju. Zdaj bodo širili pot od Leskovicice sem do Robidniškega brda, imajo že zakoličeno, potem bodo širili še proti Črnemu vrhu. Pa za vodovod je vse pripravljeno. Tudi telefone imajo v vasi. Le za kmetijstvo bi morali še malo bolj poskrbeti. Še pod Italijo so imeli zbiralnico mleka v vasi, pri Smrekovcu, zdaj je nimajo, pa prav gotovo bi se povečal interes za rejo mlekarič, če bi bila tu. Še vikenda ni nobenega na tej strani Blegoša. Joškova Francka je začela delati domači sir, toda prodati ni kam. Za kmečki turizem še nihče ni pripravljen. Morda bo kdaj. Le majhna gostilna je na Robidniškem brdu pri Koklenu. Tu se ustavljajo planinci, ko prihajajo z Blegoša, Porezna. Veliko, veliko je zamujenega. Verjetno bo minilo še nekaj let, preden bodo popravili te svoje "cimpre", napolnili gospodarska poslopja s stroji in bodo hiše spet polne "drobiža". Saj počasi gre, pri vseh hišah so kupi gradbenega materiala. Venceljeva Zorka se resno pripravlja, da pride živeti domov. "Čez" ji je dal Vencelj in resno sta se zavzela z možem. Bosta obnovila hišo? Vencelju se bolj zdi, da bi raje zidala na novo, čeprav je v njihovi veliki in visoki hiši prostora za pet družin. Pa naj zidata, kakor hočeta, da bosta le prišla, da se bo življenje tu nadaljevalo. Kako je že dejal oni mislec? Mladini moramo ponuditi nekaj, kar pričakuje od jutrišnjega dne.

Počasi gredo obnovitvena dela, kajti Robidničani so, kljub temu da so toliko žrtvovali v zadnji vojni, povsem prepuščeni sami sebi.

Pročelja robidniških hiš so gola, toda rož na njih ne manjka. Petrovi mami že zdaj cveti gorenjski nagelj.

Robidnica šteje danes šest hiš; zgornje tri, Petrova, Joškova in Frenčova so tik pred koncem vojne pogorele, spodnje, Šurnova, Smrekovčeva in na Palut pa so toliko odmaknjene, da jim je bilo najhuje prizaneseno.

Ida Filipič-Pečelin, škofjeloška železna lady

Zaradi predčasnega odhoda nimam moralnega mačka

Škofja Loka, 24. aprila - Z julijem predsednica škofjeloškega izvršnega sveta Ida Filipič-Pečelin predaja "žezlo" v druge, spet moške roke. Pet let in dva meseca bo, kar ga je sama prevzela. Veliko se je v teh petih letih zgodilo v "njeni" občini, predvsem veliko dobrega. O tem pa tudi o nekaterih šibkih točkah, o njenem delu, izkušnjah, razmišljanjih, se je sukal pogovor.

Nekateri Ločani se ne strinjajo z vašim, leto dni prezgodnjim odhodom. Kako jim boste odgovorili?

»Moj odhod je glede na štiritletni mandat res predčasen, glede na to, da sem na tem mestu že krepkih pet let, pa mi po moralni plati odhoda nihče ne more očitati. Z oceno (ne)uspešnosti (mojega) dela pa je brez tega tako, da formalno preverjanje je, vsaj ob vsakoletnem poročilu o delu izvršnega sveta, v praksi pa ga dejansko niti ob koncu mandata ni.

V zvezi s predčasnimi odhodi na sploh bi rada rekla še tole: problem obstaja za vse voljene in imenovane funkcije. Do pred leti je bil neznatnejši, ker je kadrovanje zanj potekalo drugje, predvsem v družbenopolitičnih organizacijah, ki so potem tudi zagotavljale delovna mesta za odhajajoče s funkcij, včasih tudi pod pritiskom, s čimer resda nista bila vedno zadovoljna niti odslužen funkcionar niti delovno okolje, v katero je prihajal. Časi kadrovanja politike minevajo in prav je tako. Vendar pa menim, da je na neki način vendarle treba zagotoviti vsaj socialno varnost ljudi na javnih funkcijah, do katerih zna biti okolje večkrat manj humano kot do najbolj lenega delavca nekje v proizvodnji. Zato je danes skoraj nemogoče dobiti za javno funkcijo sposobnega človeka, ki ima v nekem podjetju odgovorno vodilno mesto. Prvič, njegovo štiritletno odstopnost je treba nadomestiti z drugim človekom, ki ga je potem nečloveško spet izriniti, in drugič, v štirih letih javne funkcije človek pride iz stroke in mora začeti znova. Ne, zaradi predčasnega odhoda s funkcije nimam nobenega moralnega mačka.

S kakšnimi občutki se poslovljate? Ste opravili, kar ste obljubili ljudem in sebi? Vam je žal minulih petih let?

»Pred petimi leti še ni bilo v navadi, da bi kandidat za funkcijo predložil svoj program dela. Tudi meni ga ni bilo treba. Pošteno moram priznati, da sem zelo malo vedela, kakšno delo me čaka, kakšna je sploh vloga predsednika občinskega izvršnega sveta. Že večkrat sem se spraševala, kakšna je kadrovska politika, ki me je potegnila ven pravzaprav iz anonimnosti. Takrat sem menila, da je moja naloga uresničevati plan, ki ga

je sprejela skupščina. Vizija lastnega programa se je pokazala po letu dni, ko smo pripravljali plane za novo srednjeročno obdobje. Moram reči, da sem takrat sodelovala pri usmeritvah razvojnih ciljev, zlasti na področju komunalne infrastrukture; izgradnje cest, telefonije, šol, ekologije, skratka tam, kjer je občina lahko dokaj samostojna.

Minulih pet let jemljem kot dobro šolo. Ni mi žal. Veliko sem se naučila, veliko spoznala, veliko stikov navezala, dobila širino, kot pravimo; pa vendar ob izteku mandata ugotavljam, da moram začeti strokovno od začetka...»

Koliko je občinska vlada dejansko lahko vlada? Kakšno moč ima?

»O tem smo se večkrat, tudi naglas, spraševali. Vprašanje je povezano z vlogo občine, skupščine in izvršnega sveta v sistemu. Kot sem že prej rekla, na področju komunalnega razvoja, ekologije, notranje organizacije služb, ki delajo za občino, je vlada verjetno lahko vlada. Na področju gospodarstva pa, mislim, da tudi ne bi bilo prav, da bi bila vlada v tem smislu.

Največji problem občinske vlade je nastal na področju družbenih dejavnosti, ki so bile dane v regulacijo občini prek sisov, za kar smo vzpostavili tudi vzporedni državni sistem sisov, ki je odločal in razpolagal z denarjem, medtem ko je izvršni svet odgovarjal za enakomeren razvoj vseh področij dela in življenja v občini. Tu smo se največkrat srečevali z vprašanjem (ne)moči. Izvršni svet je odgovoren za delitev družbenega proizvoda, za ravnanje razvoja, vzporedna sisovska država pa seveda predvsem predstavlja interese izvajalcev na teh področjih. Posledica slabe volje, neracionalnosti je tudi ta, da se je to področje začelo urejati z interventno zakonodajo, ki negira tako občino kot sisovski sistem. Zdaj se tudi to spreminja, v ospredje stopajo enotni nacionalni programi, medtem ko bo občina lahko odločala le še toliko, kolikor bo imela več denarja in volje...»

"Handicap občinskega izvršnega sveta, ne le republiškega, je v tem, da ne razpolaga samo on z denarjem in ni odgovoren samo skupščini občine. Njegovo breme je toliko večje, ker je skupščina občine pasivna, več ali manj le glasovalni aparat. V praksi torej izvršni svet, ki je sicer operativni, izvršilni organ skupščine, v bistvu vodi politiko"

občine, skupščina pa jo potrjuje.»

Kaj pa moč osebnosti: vaše, članov izvršnega sveta? Najbrž ni vsa moč v napisanih pristojnostih?

»Formalno po funkciji niti predsednik niti člani nimajo možnosti, da bi komu kaj ukazali, naročali. Koliko je mogoče vplivati, je odvisno predvsem od avtoritete, ki si jo posameznik pridobi s svojim delom. Če ima ugled, če ga cenijo, spoštujejo, če je dosleden, če si prizadeva za splošno dobro, potem je lahko tudi vpliven, uspešen ne glede na funkcijo. Za primer: kadar smo se z gospodarstveniki pogovarjali o višjih prispevnih stopnjah, so jih sprejeli le, če so vedeli, če za predlogom stoji izvršni svet...»

Kako se v delo izvršnega sveta vklaplajo strokovne službe upravnih organov; nekatere med njimi ljudje javno kritizirajo. Upravičeno?

»Upravni organi loške občine so po številu zaposlenih racionalni, drugo pa je, če so manj uspešni pri pokrivanju družbenoekonomskega in urbanističnega področja. To sta v občini najbolj opazni in morda zato tudi najbolj kritično ocenjeni področji, ker ju pač ljudje najbolj občutijo na svoji koži. Zakonodaja je na obeh področjih zelo

"Občina je v bistvu komunalna skupnost, kar potrjuje tudi naše delo v zadnjem obdobju, s katerim smo se največ ukvarjali. Kot tako, morda še manjšo enoto, kot je zdaj, jo kaže gledati tudi v konceptu razvoja upravno-samoupravnega sistema, kjer je razumna večja centralizacija ostalih vitalnih področjih družbenega življenja na republiški ravni. Sploh pa v prehodu na tržno gospodarstvo občina ni tista, ki naj bi imela pristojnosti nad gospodarstvom."

komplikirana, obe smo zadnja leta velikokrat urejali z interventnimi zakoni, tudi posegi v našem prostoru so zaradi prostora samega in osveščenosti ljudi bolj občutljivi kot drugje. Res pa je tudi, da niti po številu niti po kakovosti kadrov nista ti dve področji najbolj pokriti. Vprašanje, do katere meje seže "racionalnost", da ne naredi preveč škode...»

Kaj štejete za večje dosežke v obdobju vaših petih let?

»Na splošno smo bili dokaj uspešni pri uresničevanju infrastrukturnih programov, opazni so tudi premiki na področju ekologije. Meni osebno pa gotovo največ pomeni cesta Trebija-Ziri...»

... za katero vam nekateri v občini očitajo pretirano čustvenost?

»Slišala sem za očitke, da sem se za to cesto osebno preveč angažirala. Take očitke zavračam. Kdorkoli bi prišel na moje mesto, bi mu morala biti ta naloga prioriteta. Seveda pa je različka, ali opravljaš svoje delo po službeni dolžnosti ali zavzeto, če hočete, tudi čustveno. Sploh pa je v začetku veliko pomagal danji župan Matjaž Čepin, kas-

neje, zlasti ob zagotavljanju denarja, pa sedanji Jože Albreht. Ne nazadnje je bil prav v velikem angažiranju za cesto Trebija-Ziri zametek kasnejšega občinskega cestnega programa...»

"Druga konkretna stvar, poleg ceste Trebija-Ziri, je Tehnica v Železnikih. Mogoče je res napaka, da nova tovarna stoji na mestu stare, zagotovo pa je danes (zaradi denarja) ne bi bilo, če vozla takrat ne bi odločno presekali. Uspeh je sanacija Termike na Trati in sploh zglajevanje konfliktov med krajevnimi skupnostmi, upravnimi organi in gospodarstvom, ki obljublja ustvarjalni dialog. Za dobra bi lahko šteli tudi nekatera vtikanja v podjetja, predvsem mislim na Iskro ob reševanju Reteč in na lesne tovarne, ki smo jih zaradi kritičnega stanja v izvrš-

"Handicap občinskega izvršnega sveta, ne le republiškega, je v tem, da ne razpolaga samo on z denarjem in ni odgovoren samo skupščini občine. Njegovo breme je toliko večje, ker je skupščina občine pasivna, več ali manj le glasovalni aparat. V praksi torej izvršni svet, ki je sicer operativni, izvršilni organ skupščine, v bistvu vodi politiko občine, skupščina pa jo potrjuje."

nem svetu večkrat obravnavali in, upam, tako tudi mi malenkost pripomogli k zbolšanju. Ne nazadnje smo kljub velikim zahtevam z denarjem dokaj uspe-

Poljansko dolino ter pozidava Kamnitnika kot kmetijskega zemljišča prve kategorije. Kako se stvari razpletajo?

»Novo rešitev za cesto v Poljansko dolino so potrdili vsi, ki so po strokovni plati odgovorni

"Občina je v bistvu komunalna skupnost, kar potrjuje tudi naše delo v zadnjem obdobju, s katerim smo se največ ukvarjali. Kot tako, morda še manjšo enoto, kot je zdaj, jo kaže gledati tudi v konceptu razvoja upravno-samoupravnega sistema, kjer je razumna večja centralizacija ostalih vitalnih področjih družbenega življenja na republiški ravni. Sploh pa v prehodu na tržno gospodarstvo občina ni tista, ki naj bi imela pristojnosti nad gospodarstvom."

Kako ocenjujete Braneta Mohoriča, kandidata za novega izvršnika? Kaj mu svetujete na pot?

»Vsaka sugestija nekomu za naprej je lahko zanj huda obremenitev. Zato mu ne mislim svetovati, kako in s kom naj dela, povedala pa sem mu že nekatera objektivna dejstva, kot ravno kar vam. Brane Mohorič štarta iz enakega anonimnega izhodišča, kot sem sama, predvsem od njega je odvisno, kako se bo znašel, kako uspel. V značajih sva različna; on je bolj miren, verjetno tudi bolj premišljen. Pomembno je, da mu bodo, vsaj v začetku, sodelavci v hiši "držali štango"...»

Odhajate v Gradis, kjer se izteka prisilna uprava. S kakšnimi občutki?

»S skrbjo, ker vem, da je v vsakem podjetju težko, tudi tam, kjer je trenutno dobro, se lahko čez noč obrne. Vem, da mi operativnih sposobnosti zaenkrat manjka, da se bo treba vpletati, predvsem pa je neposredna odgovornost za ljudi, delo, plače, prihodnost podjetja večja kot je neposredna odgovornost do podjetij ali katerekoli sredine z mesta predsednika izvršnega sveta...»

Ste uspešna, ambiciozna...

»Nisem ambiciozna, celo v zdravem pomenu sem premalo. Morda dajem tak vtis, ker želim na delu, kjer sem, narediti čim več in čim bolje...»

In kako vam to uspeva?

»Treba je narediti selekcijo, ločiti, pri katerem delu, na katerem področju lahko veliko naredi, kje pa je škoda izgubljati čas in energijo...»

Imate družino. Kakšno vlogo igra v vašem poklicnem življenju, si vzamete dovolj prostega časa?

»Delovni kolegi so bili prijazni in so me, kolikor se je dalo, osvobodili dela ob sobotah in nedeljah glede na to, da imam družino in 30 kilometrov iz Žirov do Škofje Loke. Tako sem ob vikendih več ali manj prosta. Ko sem tudi uspela selekcionirati obveznosti, res nisem imela več posebnega razloga za jadikovanje. Predvsem pa ponoči lahko spim, česar marsikateri direktor, kot mi pripovedujejo, ne more.

Mož in sin menita, da je moje delo moja stvar, tega v družini ne mešamo. Ko je bil sin v prvem razredu in sem nekoč stikala po njegovi torbi, mi je odločno povedal, naj se lotim svoje, njegovo pa pustim pri miru. Imam srečo, da sta moja moška velika prijatelja, da se ukvarjata s športom in čas, ko me ni, preživljata skupaj. Imam tudi starše, ki poskrbe za osnovne stvari, če je potrebno...»

H. Jelovčan

"Druga konkretna stvar, poleg ceste Trebija-Ziri, je Tehnica v Železnikih. Mogoče je res napaka, da nova tovarna stoji na mestu stare, zagotovo pa je danes (zaradi denarja) ne bi bilo, če vozla takrat ne bi odločno presekali. Uspeh je sanacija Termike na Trati in sploh zglajevanje konfliktov med krajevnimi skupnostmi, upravnimi organi in gospodarstvom, ki obljublja ustvarjalni dialog. Za dobra bi lahko šteli tudi nekatera vtikanja v podjetja, predvsem mislim na Iskro ob reševanju Reteč in na lesne tovarne, ki smo jih zaradi kritičnega stanja v izvršnem svetu večkrat obravnavali in, upam, tako tudi mi malenkost pripomogli k zbolšanju."

TEMA TEDNA

VOJŠE JE VOŠU

Med potresi, stresi, zlomi, zdrsi, nalomi in polomi novodobne jugo - scene me nič na svetu bolj ne vrže ob tla kot nenehni avtogoli naše zunanje diplomacije.

Ze kar nekako vseeno mi je, kakšnega balkanskega vohuna znanstvenega formata je razkrinkala bh - politika, zakaj Hrvaška ven in ven molči, Vojvodina pa še smučarske sekcije ne more ustanoviti, ne da bi bila pod preverko, če je avtonomaška. Partijski plenumi s svojo izrednostjo ali rednostjo pa bi bili tako ali tako burka, če ne bi šlo za kar hude posledice. Zaradi zagrizenosti partijskih koalicij minule seje najbrž sploh ne bi prekinili, a ukloniti so se morali višji sili. Uslužbenci Sava centra so komuniste CK-ja namreč milo prosili, naj za božjo voljo pozno zvečer le prekinejo sejo, ker morajo pripraviti rekvizite za naslednji dan, ko je bila v centru - otroška maškarada! Uslužbenci Sava centra so res eni srečkoti: vsaj maškarad, takih in drugačnih, jim ne manjka!

Vsi nevarni domači ravsi so razumljivo prvovrstne senzacije svetovnega tiska, med njimi tudi tiražnega in uglednega ameriškega New York Timesa, ki je nenavadno ostro napadel S. Miloševića iz Srbije, češ da je cinični demagog, ki vodi Balkan naravnost v vojno.

Lepo vas prosim, Slobodan pa mračnjak! Politika Ekspres takih ostudnosti nekega tretjerazrednega, tako rekoč »levega« Timesa kajpak ni objavila, ker je prav tedaj prejela od ljudomilega leaderja milo osebno prošnjo, naj ga nikar tako ne popularizirajo in hvalijo. Malce se je razhudil zato, ker je v Dugi neka bralka vzneseno ugotovila, da je njen mili Slobodan rojen v levu, se pravi, v natanko tistem nebesnem znamenju kot ona sama. V horoskopu pa so levi že od pamtveka najbolj pogumni, najbolj šarmantni in oh in ah ljudje - in kakšen naj bo potem Slobodan, če je rojen v levu, vas vprašam?

A ta lev - levinski spev voditelju nekako ni bil všeč in je Po-

litiki, za katero je dejal, da je najboljši časopis, spisal ljubeznivo pisemce. V njem seveda ni muksnil ne bev ne mev o posterjih z njegovim portretom, ki so na vseh šoferskih kabinah, kipcev z njegovo pojavo, ki se prodajajo, kaset z napevi »Slobodane, mili brate« in bedži z njegovim likom, ki jih brezplačno dobi vsak, ki kupi kaseto »Niko nema što Srb in imade...«

Ali je potem kaj čudnega, da jugoslovanski veleposlanik v ZDA, ko vidi neki Times, ročno pograbi tinto in papir in piše Timesu in ameriški vladi, da je članek o Slobodanu kot ciniku nič manj in nič več kot »žalitev Jugoslavije«. Upam, da je naš veleposlanik pod ta umestni in modri protest pripisal tudi »howhgh, gorvil sem«, da so se uredniki pri Timesu še bolj tresli od strahu in groze.

In po tej logiki smo res vsi potencialni sovražniki Jugoslavije. Če namreč o mojem šefu, partijskem, recimo, gladko ali med vrsticami napišem, »da je čisto navaden vosu«, me lahko gladko ali za hrbtom obtoži veleizdajalstva svetle partijske misli in rušenja njene avantgardne vloge ter posredno vse Jugoslavije... In gremo lahko še v tovrstne vzgojne sfere: Tonček, ki je na šolski zid s kredo napisal »Janezek je vosu«, lahko pričakuje, da ga bo Janezek, ki noče biti vosu, zatožil šolskim oblastem zaradi »žalivoga napada na mojo osebnost in integriteto«.

Kaj bo, ko bodo Američani pogruntali, da naš veleposlanik s svojim strašnim pismom pravzaprav sploh ni »vosu«, ampak le podaljšana roka naših domačih razmer? Ubogi mi, ki nas bodo pokopale tudi tako sijajne diplomatske geste, da bo že vsak članek o kakšni jugoslovanski osebi, ki tujni ni všeč, napad in žalitev Jugoslavije.

Ni daleč čas, ko bodo v tujini samo zamahnili z roko in si o nas mislili: »Blagor ubogim na duši, kajti njih je nebeško (oslovsko) kraljestvo.«

D. Sedej

1. maj v časopisih od osvoboditve do danes

Pod rdečo zastavo prvomajske misli

Ko v teh časih prebiraš prvomajske številke Gorenjskega glasa, vse od osvoboditve dalje, te ob vsem dolžnem spoštovanju do nedvomno težkega povojnega časa »izgradnje naše domovine«, a ob silnem ideološkem propagiranju prevzame sveta jeza. Ze zato, ker se je lažna vznesenost in patetika domala vseh prvomajskih uvodničarjev od osvoboditve do danes sesula v prah, kajti danes nismo nič dalj kot leta 1963 ali 1966, če nismo še na slabšem.

V tistih časih je bilo vse skupaj en sam agitprop. Dolgi štirideset let so časnikarji molčali o senčnih straneh, ki jih še danes komaj slutimo in ki jih zgodovina počasi razkriva. A vse skupaj je vendarle kronika, dokument nekega časa, čeprav bo obležal na smetišču zgodovine.

**NAPREJ! V NOVE ZMAGE
TITOVE PETLETKE!**

Smrt z ustrelitvijo in hop v novo petletko

1. maja 1949 so bile na vseh straneh parole. V novo petletko pa nisi mogel s smrtnimi sovražniki socializma in izgradnje domovine, ki jih je v letih po vojni - tako kot danes - kar mrgolelo na slovenskih tleh. Zato tudi prvomajska številka ni mogla mimo njih in je za svarilo in v opomin objavila shrljivo poročilo s sodišča, da je bil USTRELJEN slovenski kmet, ki se je branil kolektivizacije. Takole pišejo: »Obtoženi kmet iz okolice Kranja se je pred sodiščem skušal opravičevati, zakaj je zažgal gospodarsko poslopje nekaj dni pred ustanovljeno zadružno ekonomijo. Dejal je, da je to počel v neki zmedenosti, a priče so dokazale, da ni veljal za nenormalnega človeka. Skušal je s svojo pokvarjenostjo zanikati, da je klevetal ljudsko oblast na dan 1. maja 1948, češ da ima slab spomin, kar se je izkazalo za laž. Sodišče je ugotovilo, da je družbeno nevaren, ker je agitiral in bil saboter v graditvi socializma na vasi. Položil je prste na družbeno imovino in bil kaznovan S SMRTJO Z USTRELITVIJO!«

V knjigi Ob kresu komunizma pa funkcionarjev sin J. Vilfan štirideset let po smrti nesrečnega kmeta med drugim pravi: Bebler se je nekoč le zajedljivo nasmešnil, ko ga je v družbi nekdo vprašal, zakaj se niso obnesle povojne zadruge: »Ideja je bila odlična, ha, samo FUNKCIONIRALA ni, haha...«

Zazebe te, do kosti...

Demokratizacija KOZ

1. maja 1950, leto kasneje, so peli isto pesem in enak napev; sovražnikov je bilo še vedno kot gob po dežju, obrekovalcev naše domovine in in ni umanjalo. Ob debelih parolah ZAMAN KLEVE TE SO, ZAMAN LAŽI, KI JIH KRIČIJO V SVET OD VSEH STRANI, je bila obilna propaganda za dvig proizvodnje.

»Zaveden državljani socialistične Jugoslavije ni brezbržen do pomanjkanja delovne sile ter se vključuje v proizvodnjo... Ljudska fronta Jugoslavije bo maja organizirala zbiranje starega železa, ki je važna surovina in pripomore k temu, da bodo naše železarnice in jeklarne surovinam svoje naloge. Petletka naša teče, brne stroji in roke naših tkalk, globoko zaverovanih v svoje delo, ki ustvarjajo na tisoče in tisoče metrov blaga, ki bo krilo potrebe naših narodov...«

Nekaj malega pa je bilo treba reči tudi o demokratizaciji, ki se brez sovražnikov ni mogla zamisliti in se je zreducirala večinoma na to, da je kulturno delo na duhovni preobrazbi našega ljudstva odgovor vsem obrekovalcem naše socialistične domovine... A sem in tja je le dobila barvitejša obličja in dosegla vrhunec v NATANČNIH zapisnikih.

Verjamemo, da stalinistična partijska praksa ob zanjo nepojmljivem in sovražnem pojmu demokratizacija res ni mogla iztuhtati drugega kot, denimo, tale prvomajski razglas kmečkim zadržam:

»Tekmovalna napoved, pod točko V. - demokratizacija: a) katera KOZ bo imela rednejše članske sestanke in bolj obiskane; b) katera KOZ bo imela rednejše seje in natančne zapisnike s sej...« Spet in spet smo tam: kdo bo bolj pravoveren, miren in poslušen in kdo bo v bolj natančnih zapisnikih sporočal, kdo na vasi rovarti proti nezmotljivi oblasti. Res! Demokratizacija par excelence!

Ajnrikamo!

1. maja 1952 je uvodničar prepričan, da... V svetu danes prav naša domovina rešuje besedo »socializem«, pred sramoto, ki jo ji je napravila stalinska praksa v Sovjetski zvezi. Jugoslavija milijonskim množicam vliva novo zaupanje v socializem...ko si prizadeva za ureditev brezrazredne družbe, resnično demokratične brez strank, s tem pa prihaja globlja svoboda za vsakega človeka...

Resnična demokracija je torej le brezstrankarska demokracija, kajti... Socializem je v zraku, socializem pritiska skozi vse špranje družbe po svetu...Socialistična družba je ustvarljiva brez despotizma in tiranske birokracije...

Naj bo kakorkoli že, uredništvo Gorenjskega glasa tudi z globljo svobodo človeka in s socializmom, ki je silil skozi vse špranje, ni imelo kaj početi, ker je bilo brez ficka. Vsemu ideološkemu pompu navkljub je strumno in s krepkimi črkami na prvi strani objavilo: »Zadnje opozorilo! Vse, ki so prejeli opomine za poravnavo dolžne članarine obveščamo, da to čimprej store, ker se jim bo v nasprotnem primeru ustavila dostava tednika, a DOLG IZTIRJAL NA DRUG NAČIN!«

Na zadnji strani pa je bil neki bralec silno ogorčen: »Maja vidvamo gruče nabornikov po naših cestah - prav je, da so veseli, da imajo cvetje za klobukom, a ni prav, da so prepojeni z rumom in žganjem in da je njihova vsa širina ceste. Razen tega ni prav, da vpijejo take izraze, kot so: »AJNRKAMO! TAUGLH! AUFBIKS!« Vzgajamo jih vendarle v ponosen, samozavesten rod branilcev naše narodne časti in graditeljev lepše bodočnosti! Danes je stvar bistveno drugačna: nič več ne »ajnrikajo«, sliši se kvečjemu »aufbiiks«, a še ta na kakšni zakotni železniški postaji in daleč od povsem drugače ogorčenih ljudskih množic.

**VSEM DELOVNIM LJUDEM
BORBENE POZDRAVE**

Štrajki in eksplozivna AFŽ

Nekaj let kasneje, 1. maja 1955 že prihajajo malce drugačni pogledi, še posebej, ker Tito izjavi v Kopru, da je treba graditi nekoliko počasneje, da bodo imeli ljudje več od sprostivnosti... Pod RDEČO ZASTAVO PRVOMAJSKIH MISLI pa se počasi, a vztrajno tihotapijo previdnejši komentariji in misli kot slutnja, da bodo šestdeseta leta dokaj huda. In res: vestička v prvomajski številki leta 1968 je dokaj neopazna in vsebinsko anemična, a danes nam veliko pove: »Pred ljubljanskimi kliničnimi bolnišnicami se je zbralo precej delavcev. Povedali so, da doslej še niso prejeli osebnih dohodkov za marec. Na delovnih mestih so ostale le dežurne ekipe.« Samo toliko in nič več!

Naslednja leta so uvodniki rezervirani za raznorazne partijske sekretarje in frontnike, redno pa se začnjenjajo objavljati pozivi za obešanje zastav, najbolj pravoverni novinarji pa z vsemi topovi obstreljujejo tiste, ki se jim zastav ne ljubi več obesiti. Ob 8. kongresu ZKS so naslovi pravi biseri: PONOSNI SMO, DA SO DELEGATI NA KONGRESU GOVORILI O PROBLEMIH. Prvomajskemu uvodničarju, poklicnemu politiku, pa so morale hoditi v pisarno in po živih kakšne sitne AFŽ-jevke, da je med drugim ježno izstrelil...žene imajo mnogo eksplozivne snovi za razmišljanje ali so storile dovolj

za varstvo otrok, bolnikov, starejših oseb! Če pričakujejo, da bodo to storili POSLANCI, ODBORNICI in direktorji, se predajajo lepim sanjam. Le politično prebujene ter kulturno in moralno etično osveščene žene bodo kos problemom... Danes problemom ni kos nihče več, tudi politično prebujene ženske ne.

ŠE NIKDAR NI BILA JUGOSLAVIJA TAKO MOČNA

Ofenzivna platforma od leta 1981 do.....?

Kaj je svoboda? Tako so spraševali na mladinski strani leta 1978 svoje mlade bralce. In za 1. maja je Marko Jenko, učenec 6. b. razreda zapisal: Beseda svoboda pomeni življenje brez vojnih grozot.

Niso minila niti tri leta, ko je nekje na jugu te dežele, znane po tem, da demokratični socializem sili skozi vse špranje, neki drugi Marko že občutil, kaj so tanki in puške in minilo je komaj deset let, ko je v vasi Žur pod streli puške omahnil komaj petnajstletni deček.

Leta 1982 je vse na moč pozdravljalo 9. kongres ZKS v Ljubljani, kjer so iskali nove kažipotne znanih ciljev. TI, KI SI DELAL, TVOJE JE DELO, so vsepovsod odmevale Cankarjeve besede in obilno so se jih posluževali tudi časopisi. A med novimi kažipotni znanih ciljev in med poplavami besed so nekateri že slutili, da se želja malega Marka po svobodi brez vojne represije lahko tudi odmika ali vsaj ne velja za vse.

**POZDRAVLJEN PRAZNIK! 27.
APRIL - KONGRES FRONTE
PRVI MAJ**

Na kongresu M. Ribič tudi pravi: »Odgovoriti moramo na vsako kočljivo vprašanje, tudi na to, zakaj obsojamo intervencijo na Poljskem, poseg vojske na Kosovo pa opravičujemo kot obrambo Jugoslavije. Kosovski problem je dovolj jasen glede opravičevanja administrativnih sredstev in kaznovanja politike zaradi meje, ki je sosednja Albanija ne priznava za helmsko mejo. Kosovo ima mednarodno razsežnost, povezuje se z našo vzhodno situacijo. Temu vprašanju moramo posvetiti ogromno pozornost in skupaj s tovariši albanske narodnosti v kosovski avtonomni pokrajini izdelati ofenzivno platformo za dolgoročno reševanje tega problema.«

In tako je krog sklenjen; z nesrečnim kranjskim kmetom, ki je za 1. maja leta 1948 dejal, da je naša oblast sleparska in roparska in bil zato ustreljen ter s petnajstletnim dečkom, ki je leta 1989 omahnil pod streli puške. In kaj je bilo vmes?

Nič!

Nič, če so bile ideje dobre, samo funkcionirale niso... Nič za tiste, ki še vedno verjamemo, da je ŽIVLJENJE eno samo in tiste, ki slutimo, kako nevarna je ta naša svoboda, ki je še vedno naša drama..

D. Sedej

Tacen 89 za pokal Dnevnika in Colorja

Albin Čižman vedno med najboljšimi

Tacen, 23. aprila - Letošnja mednarodna kajakaška in kanu prireditelj, na kateri je nastopilo 170 tekmovalcev...

Naši tekmovalci in tekmovalke so v Tacnu pokazali, da bodo spet v ospredju svetovnega kajakaškega športa...

Vrstni red - moški - pokal Dnevnika - K I - 1. Caldera (Italija), 2. Čižman (Jugoslavija)...

Sava v Tacnu je bila dva dni sila močna in hitra. Med našimi tekmovalci v K I je bil najboljši član KKK Rašica Čižman...

Prva B zvezna vaterpolo liga

Triglav visoko premagal ŽAK

Ljubljana, 22. aprila - Bazan Tivoli, Triglav: ŽAK 18:13 (6:3, 6:4, 4:3, 4:3, 2). gledalcev 100, sodnika 100, sodnika Klemenčič (Split), Grubišič (Bečej).

Triglav: Naglič, Hajdinjak 1, Brinovec, Sirk 2, Cvitkovič, Čadež, Jerman, Grabec 4, Marinič 7, Margeta, Richter 1, Tropan 3, Homovec.

ŽAK: Ivetič, Markov 2, Vuksanović 5, Šibul, Vekić 3, Kirjić, Stepanov, Ljuboja 1, Stokić 2, Pešterić.

Izključitve - Triglav 8, ŽAK 8.

Kazenski strelji Triglav 0, ŽAK 1 (1).

Za Triglavane je bila v enajstem kolu prve B zvezne vaterpolske lige spet skoraj usodna tretja četrtina...

D. Humer

Plavanje

ŠSD Storžič najboljši

Tržič, 19. aprila - Šolsko športno društvo Storžič z osnovne šole heroja Grajzerja, ki ima edina v tržiški občini v šoli bazen...

REZULTATI - učenke (letnik 1976 in mlajše), 25 metrov prsno: 1. Darja Blažič (Polet)...

J. Kikel

Kdo bo oskrboval Kriško goro

Križe, 25. aprila - Planinsko društvo Križe išče skrbnike planinske postojanke na Kriški gori v letni sezoni...

J. K.

Trener kegljačev Triglava Vinko Šimnovec

Tihi načrt se je uresničil

Kranj, 21. aprila - v štirih dneh trije ekipni republiški naslovi, ki so jih osvojile vrste kegljačev Triglava v konkurenci članov...

publiških prvakov. Prvo in drugo uvrščeno moštvo bosta v prihodnji sezoni nastopala v prvi zvezni ligi.

Z zmago nad EMO so prekosi li sami sebe in njihov tihi načrt pred prvenstvom se je uresničil. Dve leti je njihov trener Vinko Šimnovec...

Poklicni trener košarkarskega kluba Kranj Anton Eralh

Neizkušenosť odločala o odhodu iz lige

Marca so zaključili tekmovanje v ženski prvi B košarkarski ligi. Prvak je Jugoplastika iz Splita, ki bo v prihodnji novi sezoni igrala v prvi A ligi.

taktiko igre v obrambi in napadu, igrali agresivneje in hitreje, v ekipo vključiti čimveč mlajših igralnikov...

V letošnji sezoni so reorganizirali drugo žensko zvezno ligo v prvo B. V tej ligi je tekmovalo dvanajst ekip iz SR Srbije, Hrvaške, Slovenije ter Bosne in Hercegovine.

Južni del naj bi se povečal in tako bi lahko nadaljevali s tekmovanjem v prvi B ligi.

Glavni cilji, ki smo si jih zastavili za sezono 1989 - 1990, so bili trije: treba je bilo spremeniti

dam pa naj, da je nerealizacija zastavljenih ciljev botrovala predvsem neizkušenosť ekipe...

Najboljša strelka ekipe je bila Janja Merlak s 367 koši, druga Simona Čufer z 252 in tretja Darja Gartner z 233 doseženimi koši.

D. Humer

Košarka

Zmagali Gentlemanov

Tržič, 15. aprila - Letošnja tržiško občinsko rekreacijsko ligo v košarki je prvič izvedlo športno društvo Loka. V B ligi je zmagovalo moštvo Mortadele...

Zmagali so Gentlemani s 14 točkami, Partizan Križe jih je zbral 13, SD Loka 11, po 10 pa Bistr Polček, Karantanci in Suštarčki.

J. Kikel

Kolesarstvo

Sajovec drugi

Kranj, 19. aprila - V Puli je bila v nedeljo kolesarska dirka za 'Pokal Gradževinar', kjer so v konkurenci pionirjev, mlajših in starejših mladincev nastopili tudi kolesarji kranjske Save.

Rezultati - pionirji - 1. Zajdel, 2. Hauptman, 3. Klemenčič (vsi Rog). 4. Kosmač (Sava); ml. mladinci - 1. Jordan (Videm)...

D. H.

Lokostrelstvo

Uspeh lokostrelcev Ikosa

Kranj, 19. aprila - V Bujah je bila prva letošnja preizkušnja lokostrelcev v disciplini hunter in field. Na tem tekmovanju je nastopilo štirinajdeset tekmovalcev iz sedmih jugoslovanskih lokostrelskih klubov.

Rezultati - prosto - 1. Rosa (Ankanan) 893, 2. Pavlin (Ikos) 874, 3. Zannon (Trst) 866; Instinktivno - 1. Ves (Mengeš) 788, 3. Deola (Trst) 782, 3. Kranjc (Gornji Grad) 753, compaund - 1. Tomazin (Ikos) 934, 2. Škofic (Domžale) 910, 3. Sitar (Ikos) 905.

D. H.

V Zgornji Radovni

Najboljši jeseniški teritorialci

Jesenice, 19. aprila - Strelska družina Janez Mrak Dovje Mojstrana je v Zgornji Radovni priredila 15. jubilejni patrolni tek. Tekli so brez smuči. V kategoriji do 35 let je zmagovala ekipa teritorialne obrambe Jesenice...

J. Rabič

Karate

Uspeh kranjskih karateistov

Kranj, 19. aprila - V Idriji je bilo slovensko prvenstvo za kadete in kadetince v katah in borbah. Tekmovanje se je začelo z nastopi v katah, kjer je bil Gregor Janežič iz KK Kranj tretji...

D. Ristič

Šahovski turnir v Naklem

Kranj, 23. aprila - Šahovski klub Naklo bo v sredo, 26. aprila, v domu DPO Naklo ob 16. uri organiziral prvi prvomajski odprti šahovski turnir.

Turnir bo po švicarskem sistemu (devet kol), s časom igranja deset minut za igralca v partiji.

D. H.

Namizni tenis

Rantu dve zmagi

Škofja Loka, 12. aprila - Partizan iz Škofje Loke je organiziral odprto občinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Tekmovali sta dve ženski in 28 moških.

J. Starman

NTK Kondor z Godešiča pa je priredil občinsko prvenstvo za veterane od 40 do 50 let in nad 50 let.

Plavalni tečaji za odrasle

Kranj, 19. aprila - Odbor za rekreacijo pri Zvezi telesnokulturnih organizacij kranjske občine organizira plavalne tečaje za odrasle, ki bodo maja v zimskem bazenu v Kranju.

Kranj, 23. aprila - Kolesarska sekcija pri ŠD Kokrica bo v četrtek, 27. aprila, ob 9.30 pred kulturnim domom na Kokrici.

D. Humer

Kolesarski maraton v Dražgoše

Kranj, 23. aprila - Kolesarska sekcija pri ŠD Kokrica bo v četrtek, 27. aprila, ob 9.30 pred kulturnim domom na Kokrici.

Trinajsti kolesarski maraton bo v četrtek, 27. aprila, ob 9.30 pred kulturnim domom na Kokrici. Maraton bo potekal na relaciji Kokrica - Kranj - Škofja Loka - Dražgoše.

D. H.

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKI KOMITE ZKS ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKI SVET ZS ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKA KONFERENCA SZDL ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKA KONFERENCA ZSMS ŠKOFJA LOKA
 ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKA KONFERENCA ZRVS ŠKOFJA LOKA
 SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI OBČINE ŠKOFJA LOKA

čestitajo delovnim ljudem
 občine Škofja Loka za dan OF
 in delavski praznik — 1. maj

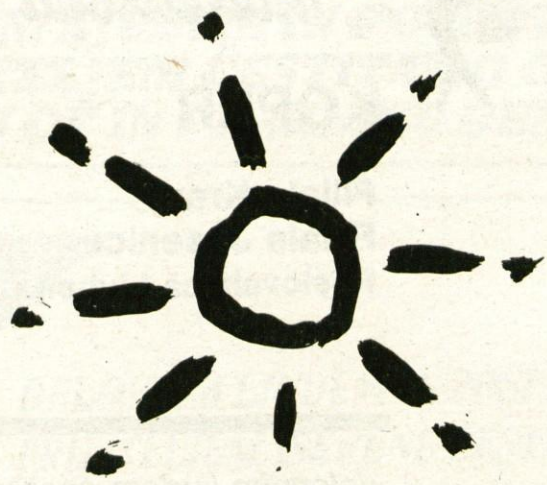
alples industrija pohištva

VSEM OBČANOM
 ČESTITAMO ZA
 PRAZNIKE 27. APRIL
 IN 1. MAJ

V našem salonu pohištva
 v Železnikih
 — tel.: 064/66-155
 vam nudimo:

35 % popust pri
 plačilu z gotovino
 ali
 obročno
 odplačevanje

NIČ NI TAKO VARNO,
 DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

POGLED NAZAJ
KORAK NAPREJ

zavaruje zavarovalna skupnost triglav
 Gorenjska območna skupnost Kranj

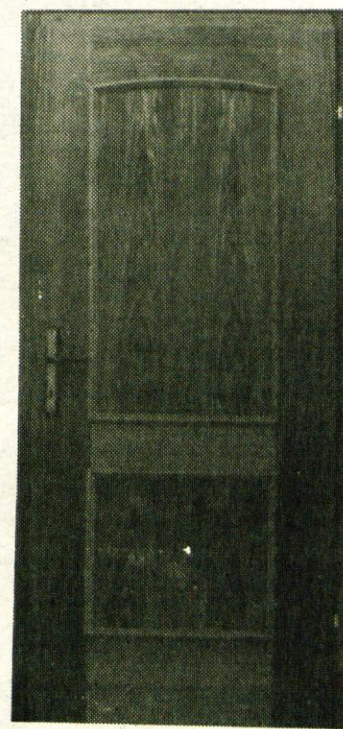
vsem občanom in delovnim ljudem
 čestitamo za praznik dela in OF

EP GLAS

Obiščite Bled
 in našo
 novo trgovino!

lip bled

IZREDNA
 KAKOVOST,
 ŠIROK IZBOR,
 ZA
 GOTOVINSKO
 PLAČILO DO
 20 % POPUSTA,
 UGODNI
 KREDITNI
 POGOJI

NOVO

Program stilnih vrat - izvozna kvaliteta!

VRATA VSEH VRST

Informacije po telefonu (064) 77-161.

Delovnim ljudem čestitamo za dan OF in praznik dela — 1. maj!

KLADIVAR

TOVARNA ELEMENTOV ZA AVTOMATIZACIJO
64226 ŽIRI YUGOSLAVIA

telefon: 69-300 - Telegram: Kladivar Žiri - Telex: 34505 YU KLADI - Telefax
386469664 - Žiro račun: SDK Škofja Loka 51510-601-10724 - naslov: 64226 Žiri,
p.p. 7, Industrijska cesta 2, Železniška postaja: Škofja Loka

**Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
čestita za praznik dela 1. maj in dan OF**

Najlepše želje in čestitke ob dnevu OF in prazniku
dela — 1. maju pošiljamo poslovnim prijateljem in
vsem delovnim občanom.

**Vabimo vas, da obiščete naš Informativno prodajni
center v Kranju, Prešernova 1, tel.: 25-168 in v Modni hiši
Pristava na Bledu, tel.: 72-529.**

TEKSTILINDUS KRANJ

SOZD

ALPETOUR

Škofja Loka

**Delovnim ljudem čestitamo
za dan OF in praznik dela — 1. maj!**

SLOVENSKE ZELEZARNE
tovarna vijakov

plamen kroga p.o.

*Za praznik dela in ob dnevu OF čestitamo
vsem poslovnim prijateljem, sodelavcem
in bralcem Gorenjskega glasa*

PETROL — DO TRGOVINA
LJUBLJANA
TOE Kranj

**Bralcem Gorenjskega glasa čestitamo ob DNEVU
OF in PRAZNIKU DELA!**

„Intereuropa“

KOPER

Filiala Kranj
Filiala Jesenice
Poslovalnica Ljubelj

*delovnim ljudem čestitamo
za praznik dela — 1. maj*

STANOVANJSKA ZADRUGA KRANJ
Mladinska 2

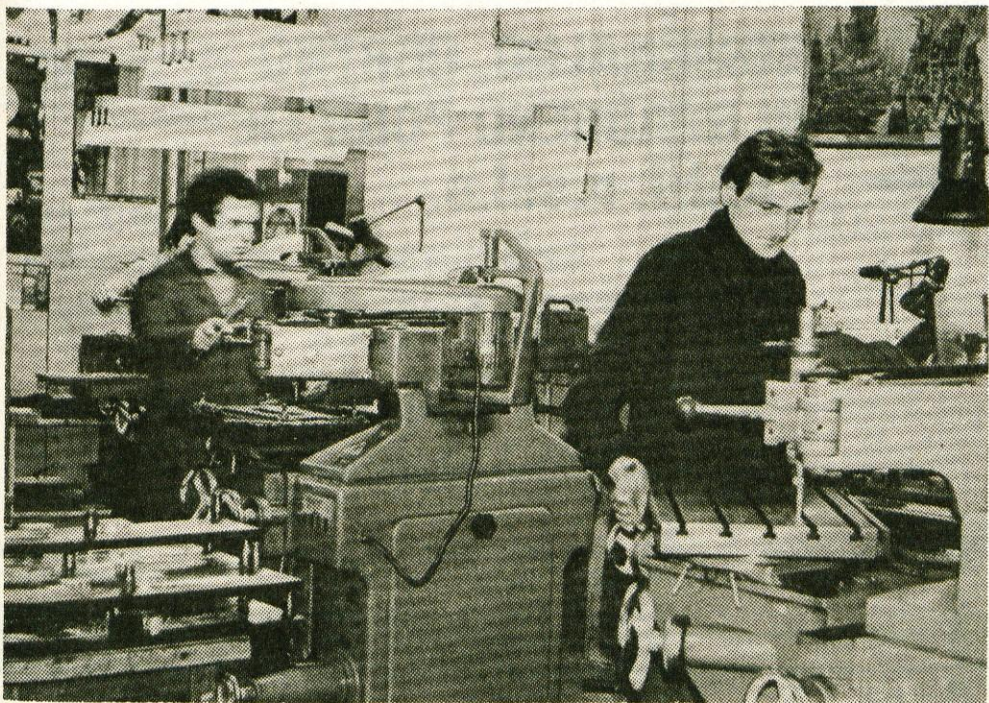
**Čestita svojim članom in sodelavcem ter
vsem prebivalcem Gorenjske za praznik
OF — 27. april in praznik dela — 1. maj**

**GORENJSKA
OBLAČILA
KRANJ**

**Obiščite naši prodajalni v Kranju in na Jesenicah, kjer
imamo v prodaji bogat izbor ženskih modelov
za pomlad in poletje.**

Čestitamo ob dnevu OF in prazniku dela — 1. maju!

**Skupščina občine Tržič
in družbenopolitične organizacije
čestitajo delovnim ljudem in občanom
za dan OF in praznik dela.**

Čestita delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem za dan OF in praznik dela

**TRŽIŠKA INDUSTRIJA OBUTVE
IN KONFEKCIJE p. o. TRŽIČ**

**DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ČESTITAMO OB
DNEVU OF IN PRAZNIKU DELA**

KROJ

modna
konfekcija
Škofja Loka

**DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ISKRENE ČESTITKE
ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ
IN DAN OF!**

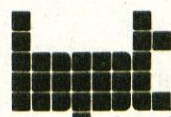

etiketa

proizvodnja etiket
in tiskarske storitve p.o.
64226 ŽIRI
Industrijska c. 6

etipres termolepne, tekstilne,
samolepilne, kartonske in papirne
etikete

**VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ČESTITA ZA PRAZNIK DELA
1. MAJ IN DAN OF**

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

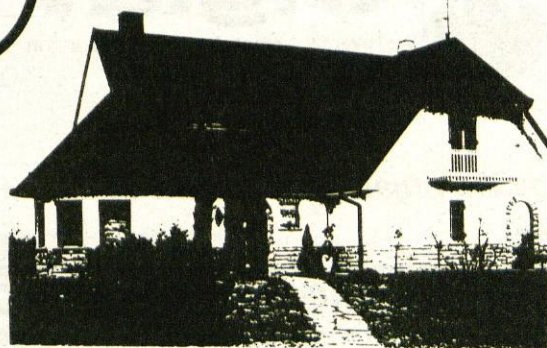
64290 TRŽIČ, CESTA JLA 14. TELEFON (064) 50-571. TELEX 34507 YUTRBPT

VABIMO VAS V NAŠO
TRGOVINO V TRGOVSKEM
CENTRU DETELJICA
pri Tržiču, kjer vam
poleg naših izdelkov
nudimo tudi
modne pletenine ALMIRA
Radovljica

IZDELUJEMO:

- modne tkanine za oblačila
- sodobno posteljno konfekcijo
- gospodinjsko galanterijo

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo
ob dnevu OF in prazniku dela.

lesnina

Trgovina z gradbenim
materialom — Kranj —
Primskovo

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI —
GRADITE Z NAMI

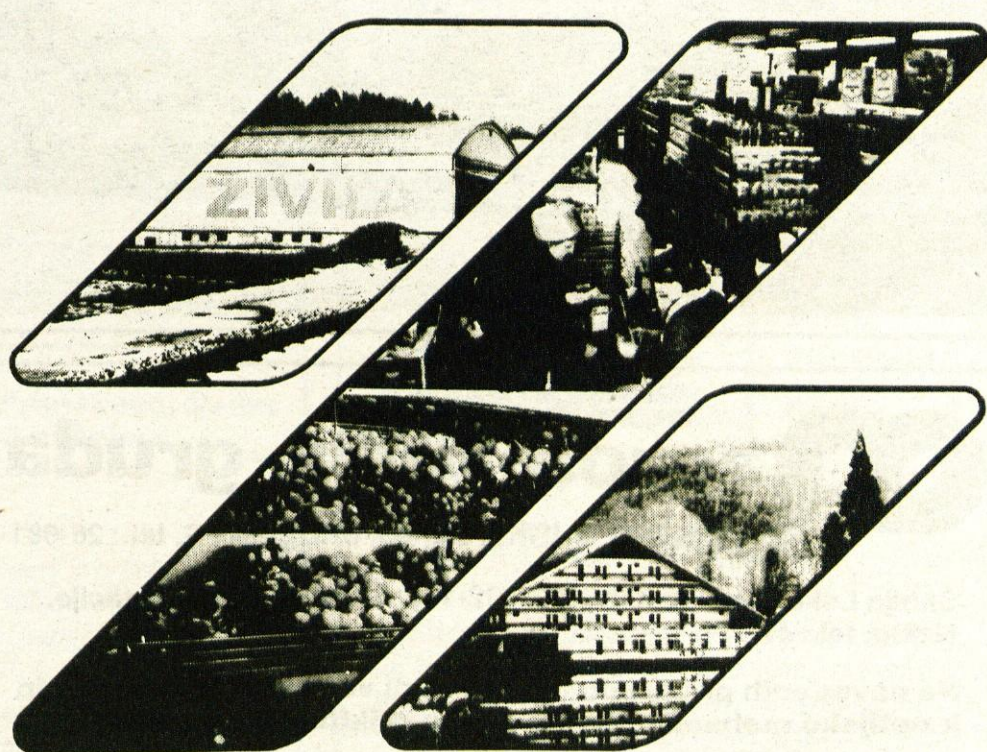
za praznik OF — 27. april in praznik dela — 1. maj iskreno čestitamo
cenjenim strankam, občanom Gorenjske in poslovnim prijateljem

ODEJA ŠKOFJA LOKA

Tovarna prešitih odej, p. o. Škofja Loka
Kidričeva 80, telefon: 064-632-251

Vam priporoča bogat izbor najkvalitetnejših prešitih odej,
okrasnih posteljnih pregrinjal, nadvložkov za ležišča,
vzglavnikov in spalnih vreč ter delovnim ljudem in poslovnim
prijateljem čestita za praznik dela 1. maj.

Delovnim ljudem, kupcem in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik dela — 1. maj

Priporočamo naše
trgovske
in gostinske storitve

Trgovska in gostinska
delovna organizacija
ŽIVILA

domplan

Kranj, Cesta JLA 14

TOZD INŽENIRING
TOZD STANOVANJSKA DEJAVNOST
TOZD URBANIZEM
DSSS

ČESTITA
DELOVNIM
LJUDEM IN
OBČANOM
ZA PRAZNIK OF
27. APRIL
IN PRAZNIK DELA
1. MAJ

metalka
n. sol. o., Ljubljana

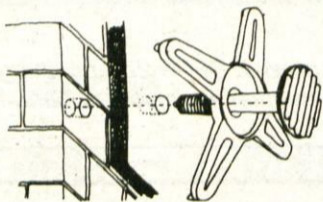
triglav

Tovarna montažnega pribora in
ročnega orodja
64290 Tržič, Cesta na Loko 2,
Jugoslavija
tel. (064) 50-040

delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo ob
dnevu OF in prazniku dela

HITRO ● ZANESLJIVO ● ENOSTAVNO ● GOSPODARNO

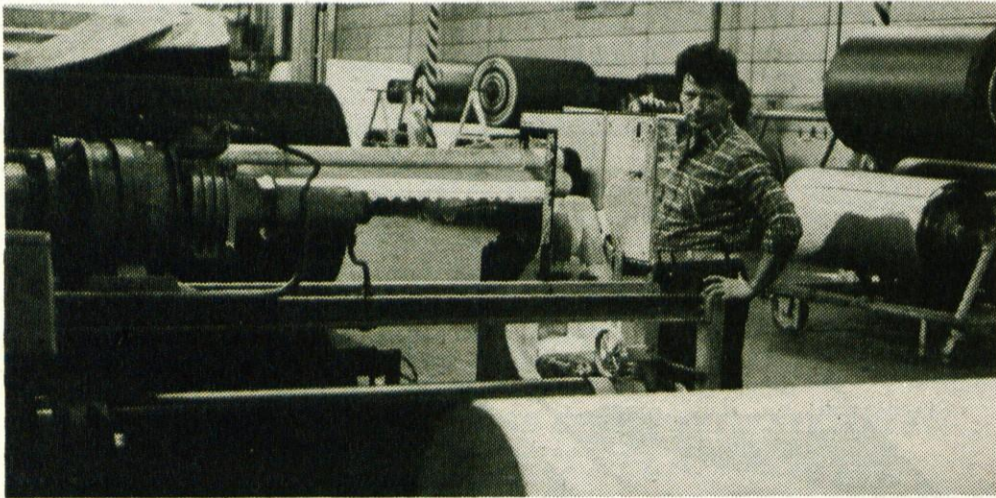
izolacijska sidra in
zvezde v različnih
velikostih za
izolacijske obloge
od 3 pa do 10 cm

Na voljo v vseh bolj založenih tehničnih trgovinah!

ČESTITAMO K PRAZNIKU OSVOBODILNE FRONTE IN
PRAZNIKU DELA!

Delavci **Sava
Kranj**

agrotehnika-gruda
PE GORENJSKA : Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681

Škofja Loka, Novi svet 21, tel.. 622-166. Skladišče mehanizacije,
Naklo, tel.: 47-171

Na navedenih prodajnih mestih nudi vseh vrst gozdarsko in
kmetijsko mehanizacijo, uvožene priključke za kmetijstvo,

- orodje za vrtničarje — razne dele za kmetijsko
mekhanizacijo — rezervne dele za osebne avtomobile
ZASTAVA — vse vrste gum, klinasta jermena, ležaje,
akumulatorje, avtolake — servisno orodje in rezervne dele
BČS.

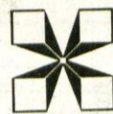
Obenem čestita občanom Gorenjske
za praznik OF in praznik dela 1. maj.

K O G P
R A N J

**KOMUNALNO, OBRTNO
IN GRADBENO PODJETJE
KRANJ, n.sol.o.**

— TOZD KOMUNALA, KRANJ — o.sub.o.
— TOZD OBRT, KRANJ — o.sub.o.
— TOZD GRADNJE, KRANJ — o.sub.o.
— TOZD VODOVOD — KANALIZACIJA, KRANJ —
o.sub.o.
in DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

čestita občanom in poslovnim prijateljem za praznik OF — 27. april in
praznik dela — 1. maj

POLIKS ŽIRI

Podjetje obutvene, lesne in kovinske stroke,
n.sub.o.
Strojarska ulica 12, Žiri

TOZD Kovinarstvo, o.sub.o., Jezerska ul. 7, Žiri, tel. 69-320
TOZD Lahka obutev, o.sub.o., Strojarska ul. 12, Žiri, tel. 69-332
DSSS, Strojarska ul. 12, Žiri, tel. 69-661

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za
praznik dela, 1. maj, in dan OF

**GOZDNO GOSPODARSTVO
KRANJ**

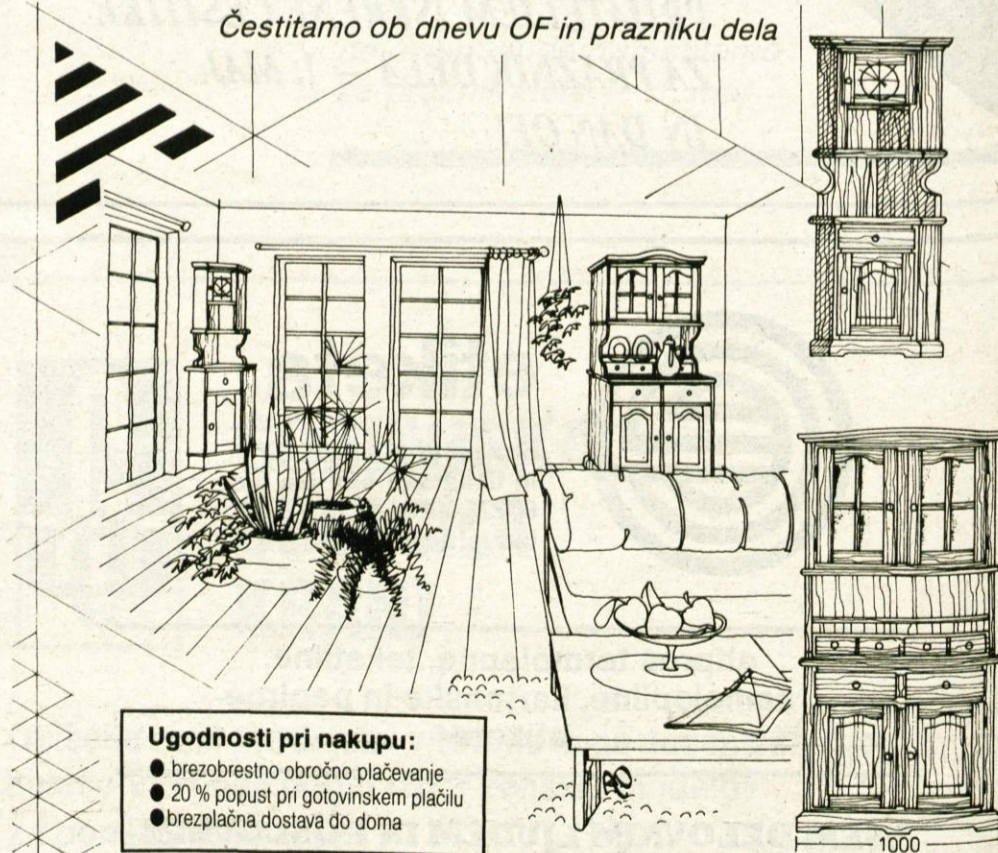
S
TOZD gozdarstvo Škofja Loka, Tržič in Preddvor,
TO kooperantov Škofja Loka, Tržič in Preddvor,
TOZD gozdno gradbeništvu, transport in mehanizacija Kranj
in z delovno skupnostjo skupnih služb Kranj

čestita delovnim ljudem in poslovnim prijateljem za
praznik OF — 27. APRIL IN PRAZNIK DELA — 1. MAJ

Zdržena lesna industrija Tržič p.o.

Čestitamo ob dnevu OF in prazniku dela

Ugodnosti pri nakupu:

- brezobrestno obročno plačevanje
- 20 % popust pri gotovinskem plačilu
- brezplačna dostava do doma

OBIŠČITE SALON POHIŠTVA ZLIT NA DETELJICI PRI TRŽIČU!

Delovni čas:
med tednom 8.30 — 19 ure sobota in dan pred praznikom 8. — 13. ure Telefon: 50-795

**Obrtna zadruga
»PREVOZNIK GORENJSKE«
Naklo, Cvetlična 10**

**ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM IN OBČANOM ZA 1. MAJ
— PRAZNIK DELA**

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

piccadilly

Tovarna klobukov

piccadilly

Sesir

piccadilly

Škofja Loka

piccadilly

Sesir

PRIPOROČA SVOJE IZDELKE
TER ČESTITA DELOVNIM
LJUDEM ZA PRAZNIK DELA
1. MAJ

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

Kemična čistilnica in pralnica

Bistca

Škofja Loka, p. o., Spodnji trg 27
telefon: 064/620-317

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za praznik dela, 1. maj, in dan OF.

Obiščite naše poslovalnice v Kranju — Stražišču, Škofji Loki, Medvodah in Ljubljani.

**AVTONEGA
Klasič Franjo
Kranj, Šuceva 17**

**Popravila vozil
ZASTAVA, ŠKODA,
menjava olj.
Zaščita vozil z
garancijo.
Menjava gum,
centriranje**

Delovni čas od 7. do 15. ure, ob četrkih od 7. do 18. ure, sobote proste

Cenjenim strankam in občanom Gorenjske čestitamo za dan OF in praznik dela 1. maj

lesnina

KRANJ — PRIMSKOVO

Tel.: Kranj, Primskovo: 24-554

Kranj, Titov trg: 21-485

Jesenice: 81-179

ZAUPAJTE LESNINI IN ZADOVOLJNI BOSTE!

Lesnina — salon pohištva Kranj — Primskovo, Salon kuhinjske opreme, Kranj, Titov trg 5 in Salon pohištva Jesenice, Skladiščna 5

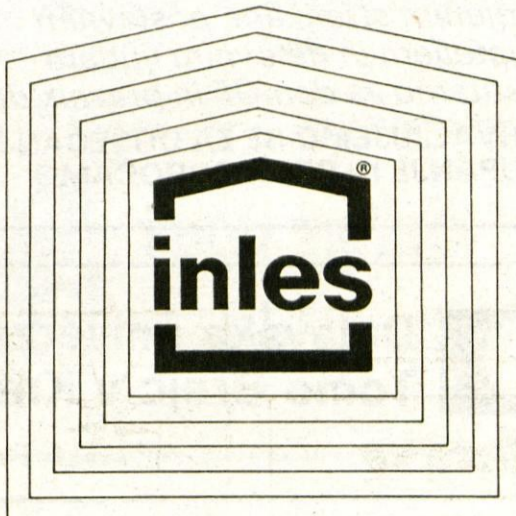
Za praznik OF — 27. april in praznik dela — 1. maj iskreno čestitamo cenjenim strankam, občanom Gorenjske in poslovnim prijateljem.

Lth

**Loške tovarne hladilnikov
ŠKOFJA LOKA**

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za praznik dela — 1. maj in dan OF

*Čestitamo
za praznik dela*

inles · RIBNICA

**ČESTITAMO
ZA PRAZNIK DELA
1. MAJ**

**TOZD ENGRO
TOZD MALOPRODAJA
DS SKUPNE SLUŽBE**

Metra

Trgovska DO, Kranj, Poštna 1

**Marija Burnik
Kranj, Titov trg 14
(poleg Prešernovega hrama
na dvorišču)**

Vam nudi: usnjene denarnice, tudi gostinske, razne etuije, usnjene kravate, pentlje, rože in vočno pletene puloverje.

Priporočamo se za obisk in vam čestitamo za praznik OF in praznik dela 1. maj.

JELOVICA

lesna industrija ŠKOFJA LOKA
telex: 34579 yu lijel; telefax (064) 632-261

PRODAJNI PROGRAM

- okna TERMOTON in JELOBOR SU
- polkna, rolete, žaluzije
- notranja naravna in lužena vrata
- vhodna in garažna vrata različnih variant
- lesene obloge
- vrtno garniture
- montažne pregradne stene...

PRODAJNA MESTA:

Škofja Loka, Celje,
Murska Sobota,
Nova Gorica, Izola

**STROKOVNI
NASVETI:**

vsak dan od 7. - 15. ure
v soboto od 7. - 12. ure

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA

vezenine bled

*Za praznik dela in dan
OF čestitamo delovnim
ljudem in poslovnim
prijateljem*

goz

**gorenjska
obrtna
zadruga
Kranj
Likozarjeva 1 a
tel.: 22-591**

PE TRGOVINA

Vse izdelke obrtnikov dobite po konkurenčni ceni, na enem mestu: kovinske, plastične, lesene izdelke, gospodinjске pripomočke, razna čistila, pletenine, usnjene izdelke in izdelke domače obrti.

Vabimo vas na brezobvezen ogled naše trgovine, zadovoljni boste.

Obenem čestitamo članom, poslovnim partnerjem in kupcem za praznik OF in 1. maj.

PARK HOTEL BLEB
Cesta svobode 15
telefon: (064) 77-284

Vabimo vas, da nas obiščete med prvomajskimi prazniki. Potrudili se bomo za vaše dobro počutje!

Delovnim ljudem čestitamo za dan OF in praznik dela — 1. maj!

KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA JESENICE

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI:
v Radovljici, Kranjski gori in na Jesenicah

Cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in delovnim ljudem čestitamo za dan OF in praznik dela
ZAHVALJUJEMO SE ZA DOSEDANJE ZAUPANJE IN SE PRIPOROČAMO

KMETIJSKA ZADRUGA BLEB

V naših trgovinah na Bledu in Gorjah ter skladišču Rečica lahko dobite zaščitna sredstva, repromaterial, kmetijsko mehanizacijo in gradbeni material.
Cvetličarna v hotelu Jelovica nudi sveže rezano cvetje in lončnice.

Čestitamo za dan OF in praznik dela — 1. maj!

OBRITNO PODJETJE TRŽIČ

Trg svobode 33
Telefon: 50-774, 50-765 in 50-760

se priporoča z mizarskimi, zidarskimi, tesarskimi, steklarskimi, slikopleskarskimi in črko-slikarskimi storitvami ter s polaganjem vseh vrst podov

in čestita delovnim ljudem in poslovnim prijateljem ob dnevu OF in prazniku dela

Delavska univerza Tomo Brejc v Kranju

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNA ORGANIZACIJA ZA ODRASLE

Čestita slušateljem, sodelavcem in delovnim ljudem za dan OF in praznik dela — 1. maj

Čevljarna

Delovnim ljudem in občanom čestitamo za dan OF in praznik dela — 1. maj

Kmetijsko gozdarska zadruga

MERCATOR — SORA
p. o. 64226 ŽIRI

Delovnim ljudem, poslovnim prijateljem, odjemalcem, potrošnikom in kooperantom čestitamo za praznik dela 1. maj in dan OF

kmetijsko gozdarska zadruga SORA

ALPETOUR
TOZD potniški promet Kranj
INTEGRAL
DO SAP Ljubljana

OBVESTILO

ALPETOUR, TOZD potniški promet Kranj in INTEGRAL, DO SAP Ljubljana obveščata cenjene potnike, da bodo v petek dne 28. 4. 1989, obratovale vse linije na Gorenjskem po sobotnem voznem redu.

Cenjenim potnikom želimo prijetno vožnjo in veselo praznovanje dneva OF in praznika dela — 1. maja.

HOTEL Šmarjetna gora
tel.: 26-456

TRADICIONALNI PRAZNIČNI PROGRAM

ansambel ŠUM igra v restavraciji od 21. ure v ČETRTEK, 27. 4., in PETEK, 28. 4.
ansambel TEN s pevko igra v restavraciji v SOBOTO, 29. 4., in NEDELJO, 30. 4. od 21. ure
ansambel GORENJCI igra pred hotelom v NEDELJO, 30. 4., na KRESOVANJU in v PONEDELJEK, 1. 5., za PRAZNIČNI PLES

Vabimo vas na obisk in vam želimo prijetno praznovanje!

ARHITEKT BIRO
ARH SGPTRŽIČ

IMOS SGP Tržič
p. o.

Čestitamo vsem občanom in poslovnim prijateljem za dan OF in praznik dela — 1. maj

VODNOGOSPODARSKO PODJETJE KRANJ

Mirka Vadnova 5
Primskovo — Komunalna cona

Izvajamo:
vodnogradbena dela, regulacije vodotokov, obalne protierozijske zaščite, vodnogospodarske objekte, zemeljska dela, strojna in minerska dela ter druga dela s področja nizkih gradenj

Čestitamo občanom Kranja, Jesenic, Radovljice, Tržiča in Škofje Loke za praznik OF — 27. april in praznik dela — 1. maj

KTL, industrija papirja in embalaže Ljubljana, n.sol.o.
TOZD »LEPENKA« TRŽIČ SLAP 8

delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo ob dnevu OF in prazniku dela

VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA

Elita
KRANJ

Delovnim ljudem in zvestim kupcem čestitamo praznik dela — 1. maj.

UPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA, HIŠA VAŠEGA NAKUPA — ELITA

mira
stavbno in pohištveno mi-
zarstvo, radovljica šercerje-
va 22, telefon 75 036 (064),
žiro račun pri SDK Radov-
ljica 51540-601-12232

**Delovnim ljudem in
poslovnim prijateljem
čestitamo za dan OF in
1. maj**

KOP KOVINSKO
PODJETJE
KRANJ
Šuceva 27

*Čestita občanom in poslovnim
prijateljem za praznik OF — 27. april
in praznik dela 1. maj*

TIKO TRŽIČ

Tržiško podjetje
industrijsko kovinske opreme

*Delovnim ljudem, občanom in
poslovnim sodelavcem čestitamo
za dan OF in praznik dela — 1. maj*

**MERCATOR —
KMETIJSKO ŽIVILSKI
KOMBINAT GORENJSKE
KRANJ, C. JLA 2**

TOZD KMETIJSTVO KRANJ
TOK RADOVLJICA
TOZD MLEKARNA KRANJ
TOZD TOVARNA OLJA BRITOF
TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ
TOZD AGROMEHANIKA KRANJ
TOZD MESOIZDELKI ŠKOFJA LOKA
TOZD KLAVNICA JESENICE
in DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

*čestita vsem občanom in poslovnim
prijateljem za praznik OF — 27. april
in praznik dela — 1. maj*

**OSNOVNO ZDRAVSTVO
GORENJSKE**

TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA
DELA

DISPANZER ZA MEDICINO DELA
ŽELEZARNE JESENICE
ZDRAVSTVENI DOM JESENICE
ZDRAVSTVENI DOM KRANJ
ZDRAVSTVENI DOM RADOVLJICA
ZDRAVSTVENI DOM ŠKOFJA LOKA
ZDRAVSTVENI DOM TRŽIČ
ZOBNA POLIKLINIKA KRANJ
ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO IN
HIGIENO GORENJSKE
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

*Čestitamo za dan OF in praznik dela — 1.
maj!*

**Servisno podjetje
Kranj**

Tavčarjeva 45, telefon 21-282

Še naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi
svojnimi dejavnostmi: zidarska, mizarska,
vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovska,
ključavničarska, pleskarska in električarska.

VSEH VRST USLUG, POPRAVIL, ADAPTACIJ
IN STORITEV TER POLAGANJE PARKETA
IN TAPISOMA

*čestita poslovnim prijateljem
in delovnim ljudem
za praznik OF — 27. april
in praznik dela — 1. maj*

**TRIGLAV
KONFEKCIJA**

Kranj

*Delovnim ljudem čestitamo za dan
OF in praznik dela — 1. maj*

**Kemična tovarna
Kranj**

*Občanom, poslovnim prijateljem in
sodelavcem čestitamo za praznik
dela, 1. maj*

**Umetnokovinska
obrt**

UKO Kropa

*DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO ZA DAN OF IN
PRAZNIK DELA — 1. MAJ*

**TEHTNICA
KRANJ**

*Vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik dela — 1. maj.*

TEKSTILNA TOVARNA ZVEZDA
KRANJ, Savska cesta 46

*ČESTITA OBČANOM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA
PRAZNIK DELA — 1. MAJ*

**TOZD JELPLAST
KAMNA GORICA
n. sub. o.**

*delovnim ljudem
in poslovnim partnerjem čestitamo
za praznik dela — 1. maj in dan OF*

SOZD ZDRUŽENI PROIZVAJALCI STROJNE OPREME

DELOVNA ORGANIZACIJA p. o.

LJUBLJANA n. sub. o.

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV - KRANJ

64001 KRANJ - JUGOSLAVIJA

Izdelujemo stroje za čevljarstvo in tekstilno industrijo ter tračne brusilne stroje
za kovinsko industrijo.

Čestitamo za praznik dela — 1. maj

**CESTNO PODJETJE
KRANJ, p. o.**Kranj, Jezerska cesta 20.
tel.: 064/26-861
telex: 37720 CP KRN YU

Projektiramo, rekonstruiramo in gradimo ceste in ostale objekte nizkih gradenj. Upravljamo in vzdržujemo vse kategorizirane ceste na Gorenjskem. Nudimo vam gramozne in druge kamnite materiale. Opravljamo svetovalni inženiring za gradnje in obnove prometnih objektov.

Čestitamo Gorenjcem
za praznik OF — 27. april
in praznik dela — 1. maj

ŽELEZARNA JESENICE54270 Jesenice, Cesta Telčarjev 6
telefon: 064 41 211 31 341 31 441
telex: 34527 ŽELJON Jugoslavija
telegraf: Železarna Jesenice**Izdelujemo**

debelo, srednje in tanko pločevino
hladno valjane trakove in pločevino
dinamo trakove in pločevino
nerjavne trakove in pločevino
vlečeno, brušeno in luščeno jeklo
valjano in vlečeno žico
patentirano žico
pleteno patentirano žico za prednapeti beton
hladno oblikovane profile
kovinske podboje za vrata
dodatni material za varjenje
žičnike
jeklene odlitke
tehnične pline

Nudimo tudi uslugeprevaljanja, vlečenja, iztiskanja in
toplotne obdelave pločevin in žice

VSEM
DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM
ČESTITAMO ZA
1. maj
PRAZNIK DELA

OPREMA
STANOVANJ
IN JAVNIH
OBJEKTOV

Železniki, Na Plavžu 77

Delovnim ljudem čestitamo za dan OF
in praznik dela — 1. maj!

Čenjenim kupcem v industrijski prodajalni Gorenjske predilnice v Škofji Loki v mesecu maju 1989 omogočamo izvensezonski nakup volne za ročno pletenje s 25 % popustom.
Obenem vsem delovnim ljudem in sodelavcem čestitamo za praznik dela — 1. maj.

**ROŽNIK
TOZD PRESKRBA**
Tržič**REKLAMNA PRODAJA
PREHRAMBENEGA
BLAGA PO UGODNIH
CENAH****od 24. do 29. aprila****v vseh živilskih prodajalnah
Mercatorja v Tržiču in Kranju**

Čestitamo vam za praznik OF in
praznik dela in vam želimo prijetno
praznovanje!

Skupščina občine Jesenice
Izvršni svet skupščine občine Jesenice
Občinski svet zveze sindikatov Slovenije Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZSMS Jesenice
Občinski odbor ZRVS Jesenice
Samoupravne interesne skupnosti občine Jesenice

*Delovnim ljudem čestitamo za
dan OF in praznik dela
in jim želimo še veliko delovnih
in osebnih uspehov*

**Obrtno grafično podjetje
Knjigoveznica
in tiskarna
Radovljica**

Delovnim ljudem
čestitamo za dan OF
in praznik dela — 1. maj

**ELEKTROTEHNIŠKO
PODJETJE**

Kranj, Koroška c. 53

Projektira in inštalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka. Izdeluje el. razdeljevalce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave. Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno.

PRIPOROČAMO NAŠE USLUGE**SERVISIRAMO**

V garancijski dobi servisiramo vse akustične aparate, kasetofone, video rekorderje, TV in TVC aparature naslednjih proizvajalcev: ISKRA, EI, RUDI ČAJVEEC, GRUNDING in skupinske antenske naprave IMP Ljubljana. Razeň tega servisiramo elektromotorje tovarne Sever iz Subotice, ročna električna orodja ISKRA — Kranj in varilne transformatorje RADE KONČAR Skopje

**ZUNAJ GARANCIJE
SERVISIRAMO:**

- vse vrste radijskih sprejemnikov
- kasetofone
- el. gramofone
- HI — FI naprave
- avtoradijske sprejemnike in kasetofone — TV črno — bele aparate
- TV barvne aparate
- video rekorderje
- posebej opozarjamo, da poceni regeneriramo in menjamo oslabele črno — bele in barvne ekrane
- izvajamo meritve in popravljamo skupinske antenske naprave
- vse vrste elektromotorjev do 100 kw, črpalke, ventilatorje, varilne transformatorje in električna orodja

Za servisiranje imamo na razpolago najmodernejše pripomočke in merilne naprave

Čestitamo za praznik OF — 27. april in 1. maj
— praznik dela

**AGROCOOP — AIK
NOVI SAD**
z enotami:TOZD TOZD NEOPLANTA
TOZD AROMA — FUTOG
TOZD FARMACOOOP

Čestitamo občanom Gorenjske za praznik
OF — 27. april in praznik dela — 1. maj.

V skladišču v Kranju, Cesta Staneta Žagarja 51,
(tel.: 064/25-268 in 25-267) nudimo:
sveže meso, mesne izdelke, mesne konzerve, sveža
jajca in perutnino, vse vrste začimb, sveže sadje in
zelenjavo.

SOZD KEMIJA**KEMIČNA TOVARNA
PODNART — p. o.
PODNART**

Čestitamo poslovnim prijateljem
in delovnim ljudem za dan OF in
praznik dela — 1. maj!

alpina®
ŽIRI

Delovnim ljudem in poslovnim
prijateljem čestita za praznik dela —
1. maj in dan OF!

NOVO! NOVO! NOVO!**TRGOVINA "DOM" ŽABNICA št. 68.**

Vam ugodno nudi gradbene materiale:

- opečne in betonske izdelke — cement, apno
- strešnike — izolacije in razen drugi gradbeni material po naročilu.

Informacije tel.: 44-539

Poslujemo vsak dan od 7. do 12. in od 15. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure.

SALONIT ANHOVO
SLUŽBA PRODAJE CEMENTA IN TRGOVINA
NA DROBNO, ANHOVO. TEL. (065) 51-030

**SLAŠČIČARNA »ČEBELICA« NA
PLANINI Kranj — čez kokrški
most (Planina)**

ČESTITA CENJENIM GOSTOM IN
OBČANOM ZA PRAZNIK OF — 27.
APRIL IN ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ

Obenem se priporoča za obisk v prenovljeni
slaščičarni.

HOTEL
GRAJSKI DVOR
RADOVLJICA

Komisija za delovna razmerja Hotela Grajski dvor Radovljica
razpisuje prosta dela in naloge:

KUHARJA — 2 delavca

Pogoji: KV kuhar, delovne izkušnje

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom, s poskusno dobo 2 meseca.

Pisne vloge z dokazili sprejema 15 dni po objavi komisija za delovna razmerja Hotela Grajski dvor Radovljica, Kranjska ul. 2. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

Skupščina občine
Kranj in
družbenopolitične
organizacije

Čestitajo delovnim ljudem in občanom ob
praznovanju praznika OF — 27. april
in ob prazniku dela — 1. maj
in želijo veliko uspehov pri izgradnji
socializma.

**ZLATARSKA
DELAVNICA
LEVIČNIK ŽIVKO**
Kranj
Maistrov trg 9
(nasproti Delikatese)

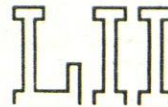
Cenjenim strankam
in občanom
Gorenjske čestita za
1. maj — praznik
dela

SALON ARK
tel. 065/71-855

Prvi smo bili in še vedno
smo edini, ki vam pri nakupu
pohištva svetujemo na domu.

STARO ZA NOVO

LESNA INDUSTRIJA IDRİJA

**MARIJA
PRIMC**

Cesta na Klanec 3, Kranj
(v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in
hitro izdelavo vseh vrst
očal.

Se priporoča.

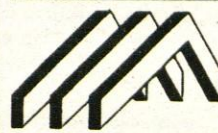
Čestita delovnim ljudem
in občanom Gorenjske za
praznik OF — 27. april in
praznik dela 1. maj.

LOJZKA
ALEŠ Breg
ob Savi
tel. 40-138

VABIMO VAS
NA NAŠE
DOMAČE
DOBROTE

Delovnim ljudem
čestitamo
praznik dela —
1. maj!

SOZI združena gradbenega podjetja opisa ljubljana

SGP GRADBINEC KRANJ

**Kolektiv splošnega
gradbenega podjetja
Gradbinec Kranj čestita
občanom in poslovnim
prijateljem za dan OF in
praznik dela!**

GRADITELJI!

- cement in apno,
- betonsko železo in armaturne mreže,
- opečne izdelke,
- izolacijske materiale,
- odtočne in kanalizacijske cevi,
- schiedel dimnike,
- betonske mešalce, samokolnice in gradbeno orodje

DOBITE V SPECIALIZIRANIH PRODAJALNAH
GRADBENEGA MATERIALA

- GRADBINKA — KRANJ, Žanova 3, tel.: 27-594
- DOM — NAKLO, tel.: 47-394
- UNIVERSAL — JESENICE, Sp. Plavž 3,
tel.: 81-484
- GRADBENI MATERIAL, Petelinje, Pivka,
tel.: 51-678

Cement, apno, betonsko železo in drugi najosnovnejši
gradbeni material dobite tudi v prodajalnah:

- Kašman, Škofja Loka
- Plevna Škofja Loka
- Železnina Gorenja vas
- Železnina Radovljica
- Železnina Bled
- Kovina Lesce

MERKUR KRANJ

GRADITI NI LAHKO LAŽJE BO Z NAŠO POMOČJO

IZKORISTITE MOŽNOST UGODNEGA NAKUPA
VEČINE GRADBENEGA MATERIALA

15 % popust ob gotovinskem plačilu v vrednosti nad 500.000 din
ali plačilo v 4 obrokih brez obresti
plačilo s čeki v 4-mesečnem zaporedju
10 % popust članom Stanovanjskih zadrug

PLANINSKO DRUŠTVO KRANJ
Kranj, Koroška c. 27

PD Kranj organizira v nedeljo, 7. maja, tradicionalni pohod na Blegoš. Udeleženci se bodo odpeljali s posebnim avtobusom z odhodom ob 7. uri izpred hotela Creina. Izhodiščna točka so Javorje, povratek pa bo iz Leskovice predvidoma ob 14. uri. Skupne hoje bo za okrog 4 ure. Prijave sprejema tajništvo PD do zasedbe mest v avtobusu. Pohod bosta vodila planinska vodnika Edo Trilar in Tone Grobin.

INTERCAMBIO
MENJALNICA

Unterbergen - Podgora
(»pri Mlakarju«) tel.: 9943-4227-3777
odprto: 8. - 12. 13. - 17., sobota 8. - 11.

ZELO UGODNA MENJAVA - GOVORIMO SLOVENSKO**ALPETOUR**Škofja Loka
Titov trg 4 b

SOZD ALPETOUR Škofja Loka razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Remont Kranj dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA TOZD Poleg pogojev, predpisanih v 487. čl. ZZD in pogojev iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima VII. stopnjo (visoko) ali VI. stopnjo (višjo) strokovne izobrazbe tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri,
- da ima 4 ali 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Za opravljanje razpisanih del in nalog bo izbrani kandidat imenovan za 4 leta, z možnostjo ponovnega kandidiranja.

Pisne ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v časopisu na naslov SOZD Alpetour, kadrovski sektor Škofja Loka, Titov trg 4 b z oznako »za razpis«.

Delovski svet se bo o izbiri kandidata odločil v 60 dneh po končanem zbiranju prijav. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izbiri.

PIZZERIA „POD GRADOM“

TRŽIČ, Koroška 26, tel.: 52-055
stari del mesta — 200 m od cerkve naprej

v krušni peči pečemo 16 vrst pizz

cena od 10.000 din naprej

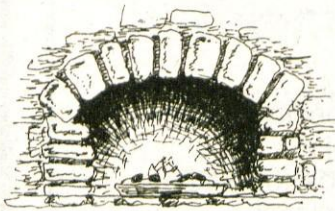
hladne predjedi: tatarski biftek, domača šunka,
mesni narezki, siri

sadne kupe

točimo: svetlo in temno pivo
izborna odprta in buteljčna vina

VSAKO SOBOTO ZVEČER ZIMZELENE MELODIJE S CITRAMI!

Vabimo vas, da nas obiščete od torika do sobote, od 9. do 22. ure, ob nedeljah, od 17. do 22. ure, ponedeljek zaprto.

MEDOBCINSKA
ZDRAVSTVENA
SKUPNOST KRANJ

Enote Jesenice, Kranj,
Radovljica, Škofja Loka in
Tržič

Obveščamo vse občane,
da v petek, 28. aprila 1989,
nimamo uradnih ur.

formula 86

na DETELJICI pri Trziču

VELIKA

IZBIRA MOŠKIH IN ŽENSKIH MODNIH

POLETNIH PLATNENIH HLAČ, JAKEN IN

KRIL

IZBIRA IZDELKOV IZ TANKEGA JEANSA

ZA VROČE DNI, TUDI ZA OTROKE

Obiščite TOVARNIŠKO TRGOVINO ELKROJ v trgovskem centru Deteljica v Bistrici pri Trziču med tednom od 8. do 19. in ob sobotah od 8. do 13. ure

Elkroj**Elkroj****Elkroj****REBERNIK**

Handels Gesmbh

Unterbergen 82 — Podgora
ob ljubeljski cesti —
bivši Mlakar
tel.: 9943-4227-4113
telefax: -4112
telex: 4227 49 ACO

VSE ZA

avtoličarje
obdelavo lesa
čiščenje v gospodinjstvu

SUPER PONUDBA

bio barve za les 1 kg od 30 ATS naprej
parket lak 1 kg od 58 ATS naprej
RUSTIKAL, UMETNA TRAVA...

DIPLOMIRANI INŽENIRJI

STROJNIŠTVA in

INŽENIRJI STROJNIŠTVA

Uresničite svoje ideje!

Želite s pomočjo računalniške opreme projektirati in konstruirati stroje, naprave in linije?

V DO Sava Kranj uporabljamo računalniško podprto projektiranje in konstruiranje na CAD - CAM sistemu

ODGOVORITE NA IZZIV -

POŠLJITE PONUDBO!

Uveljavite svoje znanje in ideje v naši DO

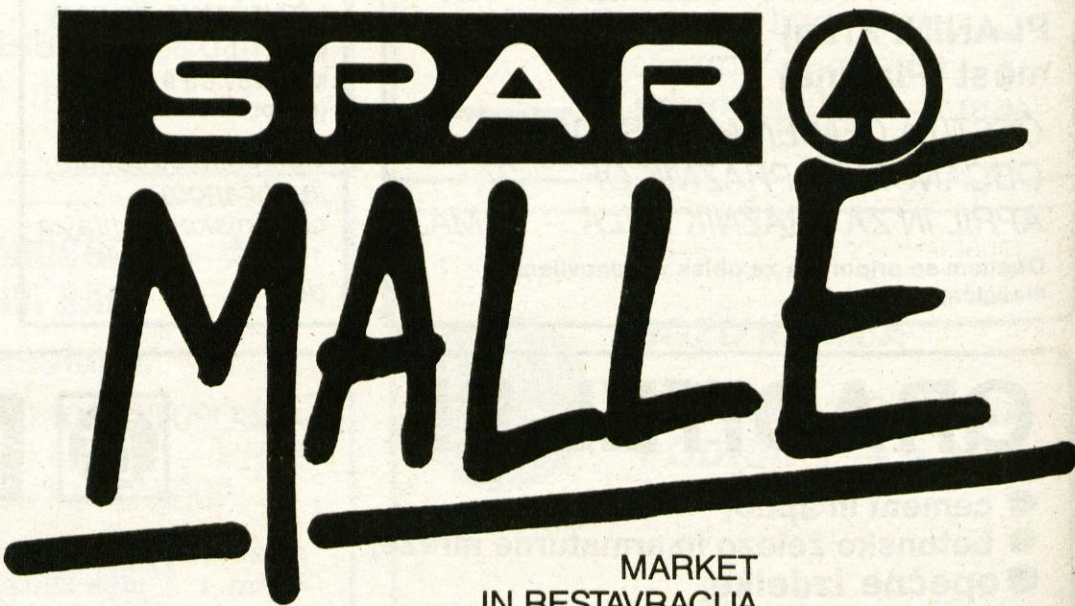
Čaka vas:

- samostojno in timsko delo
- strokovno izpopolnjevanje
- stimulativno nagrajevanje za uspešno delo
- napredovanje v okviru naših ambicij in sposobnosti

Vašo pisno ponudbo pričakujemo v osmih dneh po objavi SAVA KRANJ, Kadrovski sektor, Škofjeloška c. 6, 64000 Kranj.

Sava
Kranj

industrija gumijevih,
usnjenih in kemičnih
izdelkov

MARKET
IN RESTAVRACIJA
V BRODEH NA KOROSKEM
3 KM OD AVSTRIJSKE MEJE

ZNIŽANO OD
21.4. DO
6.5.1989

REGIO KAVA BRASIL 1 KG	49.90	MEHČALEC ZA PERILO 4 LT	25.90
RAMA MARGARINA 1/2 KG	14.90	SOMAT 4 KG	89.90
BENS DORP ČOKOLADA 300 G	21.90	WEISSER RIESE 4 KG	79.90
5 KG RIŽA VEDRO	39.50	LAK ZA LASE GLORIA 1 DZ	24.90
BELO OLJE 10 LT.-DZ	129.90	TOALETNI PAPIR 10 KOM	19.90

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**
**S KOMPASOM ZA PRVOMAJSKE
PRAZNIKE - NA SMUČANJE**

- PRVOMAJSKI KLUB VAL THORENS - EKSKLUZIVNO - ZABAVNO!
- 26. 4. - 2. 5. 89 (ODHOD 25.4.)
- enotedenski paket okoli 280 DEM + 200.000 DIN/osebo
- 2, 3, 4, 5-posteljni apartmaji
- UGODNA SMUKA: 100-220 cm snega

NA MORJE
»MINI POČITNICE« - 1. MAJ, 4 ali 6 dni

- PORTOROŽ, hotel VILE PARK
- KANEGRA, turistično naselje KANEGRA
- SAVUDRIJA, turistično naselje SAVUDRIJA
- UMAG, turistični naselji POLYNESIA in STELLA MARIS
- POREČ, apartmaji LANTERNA in zasebni apartmaji
- ROVINJ vile RUBIN hotel Monte Mulin
- PULJ, paviljoni SPLENDID, hotel PALMA
- MEDULIN, hotel MUTILA
- MALI LOŠINJ, hotel VESPERA

NA IZLETE PO DOMOVINI

- OHRIDSKO JEZERO za počitek in potep, 30. 4., 5 dni, letalo, cena 990.000 din
- OHRIDSKO JEZERO, 26.4., 7 dni, letalo, cena 1.119.000 din
- VIS, 28.4., 3 dni, avtobus, 615.000 din
- ZA 1. MAJ na BRIONE, 26.4., 4 in 6 dni, od 495.000 din naprej
- PLITVIČKA JEZERA, KORNATI, SLAPOVI KRKE, 4 dni, 28.4.

V TUJINO:

- EGIPT, 27.4, 8 dni
- JORDANIJA-JERUZALEM-RDEČE in MRTVO MORJE 9 dni, 28.4.
- BANGKOK-SINGAPUR, 11 dni, 30.4.
- PEKING, 8 dni, 27.4.
- MOSKVA, 5 dni, 10.5.
- NEW YORK - SAN RANCISCO - LOS ANGELES - LAS VEGAS - SAN DIEGO, 11 dni, 24.4.
- INDIJA - KATMANDU, 14 dni, 23. 4.
- URBINO - SAN MARINO, 3 dni, 29.4.
- BENETKE, 1 dan, 29.4.
- BUDIMPEŠTA - DUNAJ, 4 dni, 28. 4.
- GRČIJA, 5 dni, 28. 4.
- CARIGRAD, 4 dni, 1.5.
- LONDON, 4 dni, 29.4.

S KOMPASOM NA KONCERTE

LJUBLJANA:
● 27. in 28.4., HALA TIVOLI, skupina MOTORHEAD, cena 55.000 din, prodaja vstopnic v vseh Kompasovih poslovalnicah v Ljubljani

MÜNCHEN:

- 3.5.89 - ELTON JOHN, 1 dan, 165.000 din
 - 14.5.89 - LINTON KWESI JOHNSON, 1 dan, 165.000 din
 - 16.5.89 - skupina SIMPLY RED, 1 dan, 165.000 din
 - 21.5.89 - BEE GEES, 1 dan, 165.000 din
 - 21.5.89 - TOM JONES, 2 dni, 185.000 din
 - 21.5.89 - THE TUBES, 1 dan, 165.000 din
- STUTT GART
● 25.6.89 - PINK FLOYD - open air 89

NOVO!

POSEBNA PONUDBA IZLETOV ZA SINDIKALNE SKUPINE:
KORNATI, 3 dni; MEDJIMURJE, 2 dni; GRADEC - RADENCI, 2 dni; HRVATSKO ZAGORJE, 1 in 2 dni; MAKEDONIJA-OHRID, 4 in 5 dni; VIS, 3 in 4 dni; HVAR, 3 dni; ČRNA GORA 3 dni; SARAJEVO-MOSTAR-DUBROVNIK, 3 dni; IZLETI K SOSEDOM (Avstrijska Koroška, Italija) 1 dan; VIPAVSKA DOLINA in GORIŠKA BRDA, 1 dan; VIPAVSKA DOLINA in REZIJA, 2 dni; MÜNCHEN 1 dan; VOJVODINA - gurmanska tura, 3 dni; PLITVIČKA JEZERA, 2 dni

KOMPASOVE POČITNICE 89 - TUJINA

VSAK PONEDELJEK S POSEBNIM LETALOM GRŠKEMU IN ŠPANSKEMU SONCU NAPROTI!
● V ŠPANIJO DO BISEROV BALEAROV - IBIZE in MALLORCE
● V GRČIJO DO PRAVLJIČNIH OTOKOV, POLNIH SONCA - SANTORINA, KRETE, IOSA in MIKONOSA UGODNA PONUDBA POČITNIC TUDI na CIPRU, V TUNIZIJI, na MALTI in v IZRAELU
Vzemite si čas in primerjajte cene - KOMPASOVE SO NAJNIŽJE!
Za plačilo do 15. maja ZAGOTOVLJENE CENE za odhode do 3. julija v ŠPANIJO in GRČIJO.
POSEBNI POPUST ZA SKUPINE - OTROCI DO 50 % CENEJE!

**M - KŽK Gorenjske
TOZD KOMERCIALNI SERVIS
Kranj**

Cenjene kupce obveščamo, da smo odprli 24. t. m. novo prodajalno z mešanim blagom v SELU 11/a pri ŽIROVNICI.

Odprta je vsak delavnik in tudi ob sobotah dopoldne.

Priporočamo se za obisk!

EUROTRANS
**DELOVNA ORGANIZACIJA
ZA MEDNARODNI TRANSPORT IN ŠPEDIČIJO
61310 RIBNICA, PE KRANJ**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge KOMERCIALNEGA REFERENTA

Pogoji:

V. stopnja izobrazbe ekonomist, komercialne smeri znanje strojepisja znanje nemškega jezika

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in enome- sečnim poskusnim delom.

Delo se opravlja na poslovni enoti v Kranju, Kolodvorska 1. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: DO EUROTRANS, Goriča vas 11/A, 61310 Ribnica. Prijavljene kandidate bomo obvestili v roku 30 dni po končanem zbiranju prijav.

**TRGOVSKA IN GOSTINSKA DO
ŽIVILA
Kranj n. sol. o.**

Trgovska in gostinska DO ŽIVILA KRANJ, n. sol. o., Naklo, Cesta na Okroglo 3 - TOZD MALOPRODAJA KRANJ, n. sol. o., Naklo, Cesta na Okroglo 3 po sklepu komisije za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge

VODENJE PRODAJALNE PC GLOBUS
Pogoji

- srednješolska izobrazba, smer trgovski poslovodja
- 4 leta delovnih izkušenj na opravljanju del na področju prodaje blaga in vodenju prodajalne,
- poskusno delo 3 mesece

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema kadrovska služba DO ŽIVILA KRANJ, Naklo, Cesta na Okroglo 2, 64202 Naklo, — 8 dni po objavi!
Vsi prijavljeni kandidati bodo pisno obveščeni o izidu izbirnih postopkov v 15 dneh po opravljeni izbiri.

NARAVNO ZDRAVILIŠČE
**»TRIGLAV«
Mojstrana**

Na osnovi sklepa komisije za medsebojna delovna razmerja Naravnega zdravilišča »Triglav« Mojstrana objavljamo prosta dela in naloge:

- KV KUJAR — 1 delavec
- KV NATAKAR — 1 delavec

Pogoji:

- končana IV. stopnja usmerjenega izobraževanja smer kuhar oz. natakar
- dve leti delovnih izkušenj
- opravljen higieniški minimum
- znanje slovenskega jezika
- poskusno delo tri mesece
- nastop dela po dogovoru

Stanovanja ni. Delovna razmerje se sklone za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Delo je izmensko.

Kandidati naj pisne prijave pošljejo na naslov: Naravno zdravilišče »Triglav« Mojstrana, Savska c. 2 — komisija za delovna razmerja, v roku 15 dni po objavi in sicer z dokazili o izobraževanju.

TOKOS

**TOKOS
tržiška tovarna kos in srpov
TRŽIČ, Cankarjeva 9
Komisija za delovna razmerja**

K sodelovanju vabimo delavce za delo v počitniškem domu v Umagu. Delo je sezonsko in primerno za mlajše upokojece, možna je tudi zaposlitev za določen čas. Dom je odprt približno od 20. junija do 10. septembra in sprejme okoli 32 - 40 gostov.

Iščemo naslednje delavce:

- 1. UPRAVNIK IN EKONOM — 1 delavec
- 2. KUJARICA — 1 delavka
- 3. POMOČ PRI KUHANJU IN ČIŠČENJE — 1 delavka

Pogoji:
Pod 1:

IV. stopnja (KV delavec) strokovne izobrazbe, primerna je gostinska ali druga ustrežna stroka, ter 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih.

Od kandidata pričakujemo primeren odnos do dela z ljudmi ter zanimanje za te vrste dela.

Pod 2:

IV. stopnja strokovne izobrazbe (KV kuhar) ter nad 2 leti delovnih izkušenj.

Pod 3:

Končana osnovna šola, 1 mesec delovnih izkušenj.

Vsi zaposleni morajo opraviti tečaj iz higienskega minimuma. Starost nad 18 let.

Interesente vabimo, da v 8 dneh od objave pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: TOKOS TRŽIČ, Cankarjeva 9, ali pa se osebno zglasijo v tajništvu delovne organizacije

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**
POTOVANJA V TUJINO

- EGIPT, 6 dni - 15.4. in 3.5.
- PADOVA, 1 dan, 6. in 20.5.
- BENETKE, 15. in 29.4., 13.5.
- LONDON, poslovna potovanja, 3-8 dni, IZREDNO UGODNO!
- LONDON, turistična potovanja 3 ali 5 dni
- SINGAPUR, 11 dni, 25.5.
- PEKING, 8 dni, 15.6., 13.7.
- VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 11.6., 24.7.
- LEPOTE JUŽNE KITAJSKE, 15 dni, 26.5., 4.8.
- SKRIVNOSTNI TIBET IN REKA JANGTZE, 17 dni, 30.7., 27.8.
- MOSKVA-LENINGRAD-TALIN-RIGA-VILNA, 8 dni, 27.5., 15.7.
- KIJEV-LENINGRAD-PSKOV, 8 dni, 25.5.
- SAMARKAND-BUHARA, 8 dni, 11.5.
- SIBIRIJA, 9 dni, 14.7., 18.8.
- ZDA - KRIŽARJENJE PO KARIBIH, 14 dni, 7.6.
- INDIJA KATMANDU, 14 dni, 23.4., 17.9.
- TUNIZIJA IN NJENE OAZE, 8 dni, 21.4., 19.5.
- KENIJA - SEJŠELI, 12 dni, 22.5.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice: Škofja Loka Nama — tel.: 621-957, Kranj — tel.: 28-473, Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora — tel.: 88-162

**KTL — ind. papirja in embalaže
TOZD JELPLAST KAMNA GORICA**

Po sklepu 11. redne seje DS TOZD Jelplast Kamna gorica z dne 6. 4. 1989 objavljamo razpis za prosta dela in naloge

1. NOČNI ČUVAJ

- dokončana osnovna šola
- 1 leto delovnih izkušenj
- 1 mesec poskusnega dela
- delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Prijave pošljite v roku 15 dni na naslov: KTL — ind. papirja in embalaže TOZD JELPLAST Kamna gorica

**OSNOVNA ŠOLA HELENA PUHAR
KRANJ**

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Helena Puhar Kranj, Kidričeva 51, objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas

- 1. PRIPRAVA MALIC, RAZDELJEVANJE KOSIL (KV kuharica)
- 2. POMOČ V KUHINJI, PRANJE, LIKANJE, ČIŠČENJE (končana OS)

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi oglasa. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po objavi oglasa.

**TRGOVSKA IN GOSTINSKA DO
ŽIVILA
Kranj, pošta 64202 Naklo**

DO ŽIVILA KRANJ, TOZD Maloprodaja Kranj, Naklo, Cesta na Okroglo 3 razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo

1. Poslovno stanovanjskega objekta v Čirčah, Smedniška 17, na parcelah 105/2 in 105/3 k.o. Čirče v skupni izmeri 622 m² Izklicna cena je 990.000.000 din

2. Poslovni stanovanjski objekt v Kranju, Gorenjesavska 17 na parceli št. 1187, k.o. Kranj v izmeri 1.109 m². Izklicna cena: 650.000.000 din.

3. Poslovni objekt Bitnje štev. 1, parc. štev. 1522/1 in 1522/2 v skupni izmeri 2.216 m² Izklicna cena: 1.533.000.000 din

Na dražbi lahko sodelujejo fizične in pravne osebe. Predstavniki pravnih oseb morajo predložiti pisno pooblastilo, oboji pa dokazilo o plačani varščini. Pred pričetkom dražbe morajo ponudniki vplačati varščino v višini 10 % izklicne cene na žiro račun ŽIVILA KRANJ, TOZD MALOPRODAJA štev.: 51500-601-12916.

Dražba bo dne 9.5.1989 ob 8. uri v sejni sobi DO Živila, tozđ MALOPRODAJA V NAKLEM, Cesta na Okroglo 3. Na dražbi uspeli ponudnik mora skleniti kupno pogodbo v 15 dneh po obvestilu, da je uspel na dražbi. S pogodbo se podrobneje določijo način plačila in datum oddaje objekta. Udeležencem, ki na dražbi niso uspeli, bomo varščino vrnili brez obresti v 8 dneh po javni dražbi.

Za nakup velja načelo »videno—kupljeno« — zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Davke, dajatve in druge stroške poravnava kupec in niso všteti v izklicirano ceno.

Ostale informacije lahko zainteresirani dobijo na naslovu oziroma po telefonu štev. (064)47-122 med 7. in 8. uro v splošnem sektorju DO ŽIVILA, interna 240.

Ogledi navedenih objektov so možni v četrtek dne 4. 5. 1989 od 8. do 10. ure.

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM Delavska 19, Stražišče — Kranj 64000

Objavlja za potrebe nove prodajalne prosta dela in naloge:

— 2 Prodajalca — ke

Pogoji:

srednja strokovna izobrazba IV stopnje.

Kandidate vabimo, naj pošljejo svoje ponudbe z opisom dosedanjih del ter dokazili o izpolnjevanju pogojev na zgornji naslov v roku 8 dni po objavi. Vse informacije dobite na tel 22-065 od 8. do 11. ure.

Komisija za delovna razmerja TZO Naklo razpisuje prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNI FINANČNI KNJIGOVODJA

Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

2. KNJIŽENJE Z RAČUNALNIKOM IN KNJIGOVODSTVO ODKUPA

Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- poskusno delo 2 meseca

3. ZBIRANJE MLEKA V ZBIRALNICI KOKRICA

Pogoji:

- osnovna šola
- poskusno delo 2 meseca

Delovno razmerje bomo sklenili pod točko 1, za določen čas, za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu, pod točko 2, za določen čas — 6 mesecev, pod točko 3. pa za nedoločen čas za 2 uri dnevno.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Gorenjska kmetijska zadruga, TZO Naklo, Ul. 26. julija 24, 64202 Naklo. O rezultatih izbire bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

CESTNO PODJETJE KRANJ p.o. Kranj, Jezerska c. 20

Po sklepu odbora za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge:

1. POMOČ PRI VODENJU SKLADIŠČA 1 delavec

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali poklicna šola kovinarske smeri, 2 leti delovnih izkušenj in 3-mesečno poskusno delo

Za objavljena dela in naloge bo delavec združil delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Kranj, Jezerska cesta 20. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po sprejemu sklepa.

PLANINSKO DRUŠTVO SOVODENJ

razpisuje prosta dela in naloge

OSKRBNIKA (UPOKOJENCA)

Planinske kočje "Dom triglavske XXXI. udarne divizije Ermanovec (964 m nadmorske višine)

Kočja je popolnoma nova in ima 30 sedežev in 15 ležišč, lastni vodovod, elektriko in telefon.

Dostop do doma je možen z osebnim avtomobilom. Oskrbnik mora poleg poznavanja planinske organizacije poznati tudi delo v planinski koči.

Zaposlitev je za določen čas v letu, in sicer od 15. maja 1989 do 30. oktobra 1989. Vse ostalo po dogovoru.

Pisne prijave sprejema društvo na gornji naslov do vključno 3. maja 1989.

Informacije o delu doma kandidati dobijo po telefonu 064/69-030, pri tajnici društva Mariji Krek.

OBRATOVALNI ČAS PRODAJALN DNE 26. 4. 1989

1. Dne 26.4. 1989 je obratovalni čas sprodajaln DO ŽIVILA Kranj — TOZD Maloprodaja:

a) za območje občine Kranj	od 8. do 17. ure
b) za območje občine Jesenice	od 8. do 16. ure
c) za območje občine Šk. Loka	od 8. do 19. ure
d) za območje občine Trzič	od 8. do 17. ure

2. V TOREK, dne 2. 5. 1989 bodo v skladu z odlokom o poslovnem času dežurne od 8. do 11. ure naslednje trgovine:

PC NALKO	PODLJUBELJ
SP PODNART	SP PLANINA — CENTER
PC VODOVOD. STOLP	SP PREDDVOR
PC ZL. POLJE	SP POD JOŠTOM
SP PRI NEBOTIČNIKU	SP LABORE
SP KLEMENČEK	PC BRITOF
PODKOREN	SP STORŽIČ
SP CERKLJE	SP KOČNA
SP OREHEK	SP GRINTOVEC
SP JELKA	PC GOLNIK
SP JESENICE	SP PRI MOSTU
SP ŠKRLATICA	SP ŠENČUR
SP PLANICA	SP ČIRČE

Prodajalna PC DELIKATESA BO DEŽURNA od 7. do 11. ure

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

OFFSET OC 21/10 B 4, nemški, ugodno prodam. ☎ 46-585 ali 46-534, popoldne 6536

Prodam MOTOKULTIVATOR gorenje muta. ☎ 68-117 6573

PRALNI STROJ candy prodam za 60 SM. ☎ 25-414 6578

Prodam traktorski dvobrazdni in trobrazdni PLUG, OBRAČALNIK za seno 220, 300-litrski traktorski ŠKROPILNICO, brez črpalke in SORTIRNIK za krompir, vse rabljeno. Naslov v oglasnem oddelku. 6581

Prodam črno-bel TV, novejši, stebni VRTALNI STROJ, nerabljen in otroški VOZIČEK tribuna. ☎ 51-024 6589

Prodam 80-litrski rabljen HLADILNIK za 70 SM. ☎ 21-097 6592

Prodam obnovljen PRALNI STROJ gorenje. Zimerman, J. Puharja 8, Kranj 6593

Prodam črno-bel in barvni uvožen TV, najboljšemu ponudniku. ☎ 21-097 6596

Električno podometno OMARICO 600 x 700 s FID stikalom in 30 EZN elementov, ugodno prodam. ☎ 79-031 6611

Prodam starejši barvni TV. Ferlan, Gorenja vas 38, ☎ 68-283, po 14. uri 6612

Prodam barvni TV fischer, ekran 51 cm. ☎ 51-962 6613

Prodam dobro ohranjen ŠTEDILNIK gorenje (2 plin, 4 električni). Voklo 42/a, Senčur, ☎ 49-193 6620

Prodam VILIČAR indos 2,5 tone. ☎ 633-593 6623

Prodam 3.200-litrsko CISTERNO za gnojnico, nerabljeno, v garanciji, za 2 stari milijardi. Primož Golob, Mevlje 28/a, Kamnik 6629

HLADILNIK in PRALNI STROJ ugodno prodam. Urh, Šolska 4/a, Kranj - Stražišče 6635

PRALNI STROJ gorenje PS superavtomat 653 in nov programator, prodam. Vrankar, Voglarjeva 4, Naklo 6639

Prodam 210-litrsko zamrzovalno SKRINJO gorenje. ☎ 26-839 6643

Nujno prodam trakasti rešetkasti TRANSPORTER, skoraj nov, malo rabljen, primeren za transport razsutega tovora, kot tudi v vrečah oziroma zabojih. Dolžine je 8,5 m, hidravlični dvig, 50 odstotkov ceneje. Marko Marin, Sr. Jarše 9, Domšale 6659

Vrhunski VIDEOREKORDER sharp VCA-211 in ZVOČNIKE fischer, poceni prodam. ☎ 22-586 6663

Prodam PRALNI STROJ PS 301 in JADRALNO DESKO veplarski polaris. Simon Zontar, Virmaše 14, Škofja Loka 6668

Prodam stereo glasbeni CENTER CROWN z deklaracijo. Hosta 11, Škofja Loka 6670

Ugodno prodam 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO lth, 170-litrski HLADILNIK in motorno KOSILNICO alko. ☎ 24-091, od 19. do 20. ure 6674

Prodam ELEKTROMOTOR 7,5 kW, 10 KS, 1.440 obratov na minuto. Jeglič, Podbrezje 192, Duplje 6677

GRADBENI MATERIAL

Kupim 500 kosov STREŠNIKA, grafitno črn, s posipom, novoteks Novo mesto. ☎ 68-274 6595

Prodam nerjavečo PLOČEVINO za žlebove. ☎ 67-204 6603

Prodam 12 vratnih KRIL, širine 85 cm, 3 kose širine 75 cm in 3 kubične DESK V. klase. ☎ 68-049 6627

Ugodno prodam 60 kvad. m. rabljenih ELEMENTOV, 100 kosov PUNT, dolžine 2,20 m in 10 kosov BANKIN, dolžine 4,20 m. ☎ 50-547 6680

POSESTI

Oddam v najem kmečko HIŠO, 12 km iz Kranja, primerna za obrtno delavnico in 3-sobno stanovanje. Šifra: B - PREDPLAČILO 6615

Vrstno HIŠO v Podlubniku, novo, konfortno, takoj prodam. Informacije na ☎ 061/51-493 ali 061/843-116 6628

V Kranju prodam takoj vseljivo stanovanjsko HIŠO, mogoča manjša obrt. ☎ 38-766 6665

GARAŽO v Bistrici pri Trzihu, Pot na Bistrško planino, ugodno prodam. ☎ 52-232 6671

Prodam NJIVO v okolici Lahovč. Jože Pavlič, Nasovče 10, Komenda 6678

RAZNO PRODAM

Prodam belo POROČNO OBLEKO iz boutija Kirka in 40 kvad. m. Merkur PLETIVA. Jekovec, Hafnarjeva pot 21, Kranj - Stražišče 6579

Prodam tovorno PRIKOLICO za osebni avto. ☎ 39-830 6591

Prodam rabljen ČOLN maestral 9, z motorjem 4 KM in novo PEČ em central, 12.000 cal, s kombiniranim boilerjem. ☎ 45-230 ali 33-265 6618

Prodam MOTOR tomos 4 in ČOLN Beogradspor 707. ☎ 66-755, popoldne 6646

Ugodno prodam 10 bakrenih PLOŠČ za žlebove, moško športno KOLO na prestave, skoraj novo in 10 g ZLATA za zboe. ☎ 34-538, popoldne 6647

V najem oddam 4.000 kvad. m. NJIVSKE KOŠNJE. Zasp, Sebenje 43, Bled, ☎ 78-084 6655

Prodam nov ELEKTROMOTOR 3 kW, 2.800 obratov na minuto in malo rabljeno AVTOPRIKOLICO. ☎ 631-261, int. 38, dopoldne 6681

Prodam PRIKOLICO za osebni avto, dim. 125 x 190 in SADIKE sliv, češenj in jabolk. ☎ 23-157 6683

STAN.OPREMA

Prodam novo KUHINJO gorenje G 174, z vsemi aparati ali zamenjam za osebni avto. Ogleđ od 16. ure dalje, vsak dan. Marija Sodja, Polje 5/c, Boh. Bistrica 6590

Dve termoakumulaciji PEČI prodam (ena nima termostata), druga je brezhibna. Informacije na ☎ 70-236, vsak večer, od 18. do 18.30 6634

Skoraj nerabljen HLADILNIK gorenje, 80 litrski, prodam za 1 Mio. ☎ 51-202 6669

PICERIJA "Romano"

KRANJ
Tavčarjeva 31
tel.: 23-905

od 27. aprila do 2. maja imamo vsak dan, tudi na praznik ODPRTO od 16. do 22. ure

PRAZNIČNA PONUDBA ŽABJIH KRAKOV

Želimo vam prijetno praznovanje!

STANOVANJA

Oddam opremljeno SOBO za 3 krat tedensko pomoč v gospodinjstvu. ☎ 21-097 6587

Oddam SOBO za pomoč v gospodinjstvu. ☎ 23-483 6599

STANOVANJE 2-sobno-kabinet, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 6608

2-sobno družbeno STANOVANJE na Planini I. zamenjam za večje na Planini. Damjanovič, J. Puharja 8, Kranj 6610

Večje 2-sobno družbeno STANOVANJE, 59 kvad. m., zamenjam za enakega, s soglasjem, Jesenice - Škofja Loka. ☎ 620-734, po 18. uri 6630

Ugodno prodam 3-sobno STANOVANJE, 81 kvad. m., 12 km iz Ljubljane v smeri Gorenjske. Informacije na ☎ 35-600 6682

VOZILA

OPEL MANTO, letnik 1972, prodam ali zamenjam z doplačilom za ZASTAVO. ☎ 631-784

Prodam R-12. ☎ 84-752

Ugodno prodam Z 750, letnik 1977, registrirana do konca leta. Ogleđ od 15. do 17. ure. Prašnikar, Partizanska 12, Škofja Loka 6585

Prodam Z 101, letnik 1978, celo ali za rezervne dele. Frakelj, Binkelj 32, Škofja Loka, ☎ 621-414, popoldne 6586

Prodam dobro ohranjen ZASTAVO 101, letnik 1979. Raztresen, Podgradom 11, Bistrica pri Trzihu. Telefon (064) 50-510.

Prodam OPEL KADETT B. Informacije na ☎ 81-506 6588

Prodam R 18 TLJ, letnik 1985, 5 prestav in JUGO 45 A, letnik 1986 ter tovorno PRIKOLICO za osebni avto. ☎ 83-006, zvečer 6597

Prodam MOTOR tomos ego, letnik september 1980, dirkalno KOLO personal in RADIOKASETOFON. ☎ 44-547, od 14. do 16. ure 6598

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 49-305 6601

Ugodno prodam R 4, letnik 1984, R 4, letnik 1976, po delih, OPEL KADETT coupe, letnik 1968, VW 1200, letnik 1975 in TRAKTOR MTZ, 60 KM, pogon na 4 kolesa. Langerholc, Pevno 7, Škofja Loka, ☎ 632-789, dopoldne 6602

Prodam FIAT 850, letnik december 1984, Pševo 16, Kranj 6605

Ugodno prodam Z 101, letnik 1977. Renata Rece, Sp. Gorje 151-A, Zg. Gorje 6606

lesnina

nudi:

po zelo ugodni ceni zložljive mize, stole in ležalnike za kempiranje.

samo 146.560 din

Se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah.

Prodam dve zimski GUMI in več rezervnih delov za avto FORD ESCORT. ☎ 26-175 6607

Ugodno prodam leto in pol staro LADO rivo 2107. Brane Mešič, Sp. Besnica 72/b, ☎ 21-466, od 9. do 16. ure 6609

MOPED BT 50, letnik 1988, prodam. ☎ 21-579 6616

Ugodno prodam ATX 50. Kunšič, Zg. Lipnica 28/b, Kamna gorica 6619

Prodam MERCEDES 200 diesel, letnik 1968, generalno obnovljen in novo školjko, letnik 1980. ☎ 39-384 6621

Ugodno prodam FIAT 125 P. ☎ 77-282 6625

Ugodno prodam Z 101 po delih. Drago Krobot, Koroška 36, Trzič 6636

Ugodno prodam MOTOR APN 6, star eno leto in pol. ☎ 75-838 6638

Prodam DIANO, letnik 1979, neregistrirano, z dodatnimi deli in ČELADO nava II. ☎ 631-537 6641

Prodam motorno KOLO tomos puch 250 SG, letnik 1959, vozen. ☎ 85-480 6642

Ugodno prodam GOLF, letnik 1980. Informacije in ogleđ v soboto. ☎ 75-729 6644

Prodam OPEL KADETT, letnik 1970. Igor Legat, Savska 2/a, Lesce 6648

Ugodno prodam JUGO 55 A, letnik 1986. Štefančič, Ročevnica 25, Trzič 6649

TOVORNI AVTO Z 358, letnik november 1984, vozen z B kategorijo. Informacije na ☎ 77-012, od 9. do 18. ure 6650

LADO 1600, letnik 1981, prodam. ☎ 74-928 6651

JUGO 55 koral, star 6 mesecev, garaziran, zaščiten, prodam. ☎ 82-047 6653

lesnina

nudi

pralni stroj
Candy

po ugodnih pogojih na štiri obroke, brez obresti

se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah

OPTIKA

VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610
(nasproti delikatese)

Vam nudi hitro in
kvalitetno izdelavo vseh
vrst očal z navadnimi in
specialnimi lečami.

Izdelujemo na recept in
brez njega

Čestitamo na praznik OF
— 27. april in za praznik
dela — 1. maj

Prodaj Z 101, letnik 1978. Rihteršič,
Dašnica 51, Železniki 6657

Prodaj TOVORNI AVTO Mercedes, 5
ton, kiper, vozen, starejši letnik in bu-
kova DRVA. Valant, Bodešče 37, Bled,
78-813 6658

Prodaj Z 101, letnik 1977. 45-194
6660

Prodaj ŠKODO, letnik 1970, potrebna
popravila ali za rezervne dele. Boris
Sodja, Jelovška 17/a, Radovljica 6664

Prodaj TOVORNJAK TAM 5500, regi-
striran do konca junija 1989. 51-991
6666

Prodaj ŠKODO 120 LS, rdeče barve,
letnik 1979, garazirana, registrirana,
brezhibna. Ogled popoldan. Poljče 36,
Begunje, 73-905 6667

TOMOS AVTOMATIK izvojni model,
zelo ugodno prodaj. 51-334 6672

Prodaj MOTOR tomos 15 SLC, pre-
voženih 4.500 km. Jeglič, Podbrezje
192, Duplje 6679

GOSTILNA
Lovca
Gorice

vam čestita za dan OF in
praznik dela

Rezervacije za zaključene
družbe sprejemamo na tel.:
46-030

KUPIM

Kupim MOTOR za Fiat 132, 1.800 do
2.000 ccm. Halid Siječić, C. v rovtu 1,
Jesenice 6393

Kupim rabljen ZIDAK 1/1. 68-097
6633

LOKALI

Na Bledu, ob cesti na grad, nudimo v
najem PROSTORE z vrtom, primerne
za gostinsko dejavnost. Šifra: GRAD
6600

ZAPOSLOTITVE

Postanite naš ZASTOPNIK v dopol-
danskem času za prodajo delovnih
organizacijam. Delo poteka na po-
dročju vašega bivanja. Prevoz obve-
zen. Informacije na 061/267-711, od
17. do 20. ure 6236

K sodelovanju vabimo ZASTOPNIKE
za prodajo gospodinjstvih artiklov.
25-691 6576

ŽIVALI

Prodaj KRAVO, ki bo v kratkem tele-
tila ali menjam za bikca. Senično 20,
Tržič

JARKICE, rjave ter manjše in večje
PRAŠIČKE, prodaj. Stanonik, Log 9,
Škofja Loka 6302

Prodaj 10 staro TELIČKO simentalco
in traktorsko FREZO. C. 26. julija 5, Na-
klo 6580

Prodaj črno-bela TELIČKO in BIKCA,
stare 3 tedne. Jerman, Jezerska c.
101, Kranj 6584

Prodaj TELICO simentalco, staro 10
tednov. Visočje 4, Tržič, 51-683 6594

KRAVO simentalco, brejo 6 mesecev,
drugo tele, A kontrola in BIKCA frizij-
ca, prodaj. Sp. Bitnje 20, Zabnica
6604

Prodaj KRAVO za zakol. Glinje 11,
Cerklje 6617

Prodaj 5 tednov starega BIKCA si-
mentalca. Begunje 112, 73-713 6622

Prodaj KOZO po mladiču. Golnik 75
6624

Prodaj KRAVO s teletom, TELIČKE
zamenjam za BIKCE, jedilni in semen-
ski KROMPIR igor in majhne PSIČKE,
manjše rase. 48-051 6626

Prodaj KRAVO, brejo 4 mesece ali 6
tednov po teletu. 65-279 6640

Prodaj 8 mesecev brejo KRAVO, tre-
tje tele. Ivan Kožuh, Gosteče 11, Škof-
ja Loka 6652

Prodaj BIKCA simentalca. Praprotna
polica 7, Cerklje 6656

Prodaj ČEBELE na AŽ satju takoj, ali
ROJE do 15. maja. Zupanec, Pipanova
29, Senčur 6662

OBVESTILA

ROLETE, žaluzije, lamelne zaveso, na-
ročite na 75-610. KVALITETA! 5765

Prevzamem vsa ZIDARSKO - FASA-
DERSKA dela. 78-947 6632

OSTALO

Prodaj 3 tone SENA in OTAVE. Alp-
ska 27, Lesce 6563

Prodaj JADRNICCO elan 430 s prikol-
co. 25-156 6577

Prodaj nov INVALIDSKI VOZIČEK.
Frankovo nas. 157, Škofja Loka 6582

Prodaj PIANINO ali zamenjam za
gradbeni material. Naslov in oglasnem
oddelku. 6583

Kvalitetno SENO, oca 2.000 kg, pro-
dam. Vrbnje 11, Radovljica, 74-523,
zvečer 6614

Močne sadike BRŠLJINK prodaj po
5.000 din. Joža Konc, Mošnjice 37, Ra-
dovljica, 79-943 6631

Prodaj PRIKOLICO adria 305 S.
51-637, popoldne 6637

Po zelo ugodni ceni prodaj več ton
SENA. Albin Golmajer, Breg ob Bistri-
ci 5, Križe, 58-168 6645

Prodaj SURF, regatni. Doslovčje 22,
Žirovnica, 80-143 6654

Prodaj obhajilno OBLEKO, štev. 128,
beje barve. Informacije na 79-658,
od 14.30 do 16. ure 6661

Prodajmo SENO v Radovljici. 74-590
6675

Prodaj SENO. Partizanska 38, Kranj,
21-243 6676

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube mame, sestre
in tete

**KATARINE
JENKO**

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem
DO Jelovica za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo
na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo UKC Golnik dr.
Benediku in sestram oddelka 600 za nego in lajšanje bolečin.
Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred
in pevcem za zapete žalostinke.

Vsem in vsakemu posebej najlepša hvala.

ŽALUJOČI VSI NJENI
Godešič, 13. aprila 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljenega moža,
očeta, starega ata, tasta, brata,
svaka in strica

**LOVRA
SEŠKA**
s Primskovega

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem,
kolektivu Pekarne Kranj, OŠ Matija Čop in OŠ S. Jenko —
Primskovo, Iskre Kibernetike in Števcu za prelepo cvetje in iz-
raze sožalja. Hvala sosedu Jožetu Beštru za tople besede ob
odprtem grobu in pevcem za ganljivo petje ter gospodu župni-
ku za opravljen pogrebni obred. Vsem zdravnikom, ki so mi
pomagali ob dolgotrajni bolezni, srčna hvala, posebno dr. Ško-
ficu.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in brata

VINCENCA MESCA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem
in prijateljem, ki ste darovali cvetje in nam izrazi-
li sožalje. Zahvaljujemo se tudi Zavodu za družbeni
razvoj občine Škofja Loka, DO Jelovica in g. župniku
za pogrebni obred.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

Praprotno, Škofja Loka, Kranj, Goričane,
12. aprila 1989

V SPOMIN

na našega dobrega moža, očeta,
starega ata

**FRANCA
DEMŠARJA**

Minilo je žalostno leto,
odkar zapustil si nas Ti.
Povsod velika je praznina
in v srcih huda bolečina,
ki prenehala ne bo.

Vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, prižigate svečke,
poklanjate cvetje in se ga kakorkoli spominjate — iskrena
hvala.

VSI NJEGOVI

Jesenice, 28. aprila 1989

1917—1989

**OBJEMI ŽIVLJENJE IN NIČESAR
NE PRIČAKUJ!**

Sporočamo žalostno vest, da nas je
nepričakovano zapustila naša
ljubljenca žena, mamica, tašča
in stara mama

PAVLA BIDOVEC

roj. Kočar

Žara bo od torika dalje v domači hiši v Srednji vasi pri Golni-
ku. Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 26. aprila 1989, ob
16. uri z njenega doma na pokopališče v Goriče.

**ŽALUJOČI: mož Franc, sinova Franci in Peter z družinama
ter hčerka Olga**

V SPOMIN**KLEMENU JERUCU**

Žalna zastava je oznanila, kar nismo želeli, a smo se
bali, da pride. S teboj smo učenci in učitelji šole hodili
tri leta skozi ista vrata v učilnice ter delavnice in delili
vse, kar spremlja šolsko delo in življenje. Prehitro je
minilo tisoč dni, table so pobrisane, toda spomin nate
bo ostal neizbrisano.

**Učenci in delavci
ISKRINE SREDNJE ŠOLE
KRANJ**

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustil
naš dragi ata, dedek in pradedek

**MIHAEL
ŠAVS**

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in
prijateljem, ki ste nam v težkem trenutku slovesa stali ob
strani in ga pospremili na njegovo zadnjo pot. Hvala vsem
darovalcem cvetja. Zahvala velja tudi g. župniku za lepo
opravljen pogreb in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še
enkrat hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

Tržič, Čadovlje, 17. aprila 1989

ZAHVALA

Ob tragični izgubi

**hčerke JANE in vnukov
SIMONA IRŠEVIČA in
ROMANA GARTNERJA**

se zahvaljujem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste mi
v trenutkih žalosti izrekli sožalje in tolažilne besede ter jih
pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem delovnemu
kolektivu Osnovna šola A. T. Linhart Radovljica — podružni-
ca Begunje za izkazano pomoč in poslovljeni govor, pionirsko-
mu odredu GD Begunje in g. dekanu za bogoslužni in pogreb-
ni obred.

Žalujoči oče Vinko z ženo Poldi

ZAHVALA

Tiho je odšel ljubljeni mož, nadvse skrbni oče, dedi, tast, brat,
stric in svak, človek neizmerne dobrote, ki jo je znal in želel
deliti

MARJAN TOMAŽIN

V bolečih trenutkih, potrebnih opore, smo jo našli v številnih sočutja polnih ljudeh.
Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, DE Gravura in Plemenitil-
nica, IGD Tekstilindus, ZB Zlato polje, KS Zlato polje, DO Gorenjski tisk, govorniko-
ma za poslovljene besede, pevcem, godbi, praporščakom in vsem neimenovanim, ki ste
ga imeli radi ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Kranj, 15. aprila 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata
in strica

MARJANA ČESNA

se najtopleje zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so poča-
stili njegov spomin, mu darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na zadnji
poti. Posebej se zahvaljujemo KŽK Skladišče krompirja Senčur, Planiki, Triglav kon-
fekciji, KOP, kolektivu Brdo, GD Velesovo, NK Velesovo, praporščakom, Društvu upo-
kojencev Cerklje, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, govorniku Antonu Ro-
pretu za poslovljene besede ob odprtem grobu in pevcem za zapete žalostinke.

Vsem, tudi neimenovanim, še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

Velesovo, 18. aprila 1989

OB DNEVU OF IN 1. MAJU

Radovljica: prvomajski tabor na Šobcu

Radovljica, 24. aprila - V radovljiški občini bo osrednja prvomajski prireditev v ponedeljek, 1. maja, ob desetih dopoldne na Šobcu pri Lescah. Slavnostni govornik bo Janko Stuček, sekretar občinskega komiteja ZKS Radovljica, v kulturnem programu pa bodo sodelovali godba na pihala DPD Svoboda Lesce, ženski pevski zbor Almira in folklorna skupina Veriga, od enih do osmih zvečer pa bo igral ansambel Karavanke. Na prvomajskem taboru bodo podelili srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije in občinska priznanja OF. Srebrne znake bodo prejeli: Marjan Bogovčič (Hotel Toplice), Polona Cerkovnik (LIP Bled), Franci Eržen (občinski odbor delavcev, zaposlenih na področju samostojnega osebne dela), Francka Jenstrle (OŠ Gorje), Franc Janževc (Kemična tovarna Podnart), Janko Kovačič (PTT Radovljica), Vida Rozman (Iskra Otoče), Barbara Smajič (Komunalno gospodarstvo Radovljica), Janez Semrl (GG Bled), Srečko Trdina (Elan Begunje) in Sonja Zupan (Sukno Zapuže); občinska priznanja OF pa Ignac Blaznik (Kropa), Zdravko Ješe (Podnart), Janez Markovec (Ljubno), Jože Osterman (Bled) in Jože Rebec (Radovljica).

C. Z.

Srebrni znaki sindikata in OF na Jesenicah

Jesenice, 24. aprila - Ob letošnjem prazniku OF in prvem maju bo občinska konferenca SZDL Jesenice podelila srebrne znake OF, ki jih bodo prejeli: Anton Robnik iz Kranjske gore, Albina Sršen iz osnovne šole Prežihov Voranc na Jesenicah, Božidar Pogačar iz Centra za socialno delo na Jesenicah in Tončka Konobelj, kolektivno priznanje OF pa bo prejelo kolektivno šolsko kulturno društvo Prešernov rod Gorenjskega odreda iz Zabrznice.

V sredo, 26. aprila, pa bodo v Kosovi graščini na Jesenicah podelili letošnje srebrne znake sindikata. Prejeli jih bodo: Mira Bakič iz Rožce, Jožefa Dečman iz Carinarne Jesenice, Ludvik Komljanec iz Železarne Jesenice, Vlado Repe iz Železarne Jesenice, Miroslava Rihtaršič iz Železarne, Vera Smukavec iz Železarne in Dušan Thaler iz Železarne.

D. Ž.

Ločani bodo praznovali na Križni gori

Škofja Loka, 24. aprila - Tradicionalno prvomajsko srečanje delavcev iz škofjeloške občine bo ob 11. uri na Križni gori. V kulturnem delu prireditve, ki jo bo otvoril predsednik loških sindikatov Sandi Bartol, bodo sodelovali tamburaši Bisernice iz Reteč, godba na pihala, folklor iz Stare Loke. Za ples in razvedrilo bo igral ansambel Jevšek, za hrano bodo poskrbeli lovci in aktiv kmečkih žena. Če bo vreme naklonjeno, prireditelji prvomajskega srečanja pričakujejo pri lovski koči na Križni gori okrog štiri tisoč ljudi.

Na prireditvi bodo tudi tokrat podelili priznanja za dobro delo, srebrne znake zveze sindikatov. Dobili jih bodo: Anica Govekar in Nataša Demšar iz Alpine, Alojz Igličar iz Jelovice, Janez Rihtaršič iz Iskre Elektromotorji, Lisjen Piperčič iz RUŽV, Ivan Cunk iz Nika, Jurij Simonič iz Ljubljanske banke, Martina Eržen in Tatjana Kodrič iz Gorenjske predilnice, Miloš Četrtič iz KŽK Mesoizdelki in Majda Peternelj iz Poliksa. Nagrajena bo tudi osnovna organizacija iz Rudnika urana Žirovski vrh.

H. J.

Povabilo v Bašelj

Praznik v "gamsovem raju"

Bašelj, 24. aprila - Krajanje Bašlja, ki so med najbolj delavnimi v turističnem društvu Bela, so se pred nedavnim odločili, da "gamsovem raju" povrnejo nekdanji ugled in da izrabijo ugodne naravne možnosti za razvoj turizma in rekreacije. Z denarjem, zasluženim na prireditvah Kmečki praznik pod Štorščem, in s prostovoljnimi delom in prispevki so se lotili urejanja športno-rekreacijskega in turističnega centra Belca v dolini Belice. V kraju želijo, da bi s tem naredili konec tudi "divjim" in naravovarstveno neprimernim množičnim piknikom v naravi. Doslej so že veliko naredili, še precej dela pa jih čaka.

V nedeljo, 30. aprila, popoldne pripravljajo v Belci predprvomajsko praznovanje s kurjenjem plesa iz z vsem, kar sodi zraven (harmonika in ples, pijača in jedaja). V Belci pa bo, kot obljubljajo v Bašlju, prijetno tudi med prazniki, 1. in 2. maja.

C. Z.

Četverica se je spolno izživljala nad žrtvijo

Tržič, 20. aprila - Pri spravi le sa na eni od kmetij v okolici Tržiča je četverica moških nagovala k spolnosti Tržičanko H. K., ki je prišla kot že večkrat doslej pomagat na kmetijo. Na bližnjem vikendu so jo B. K., I. O., E. K. in B. B., ker se je upirala, z udarci spravili na tla. Nato so se začeli nad njo izživljati tako, da so ji v spolovilo potiskali steklenico. Za spolno nasilje se je izvedelo naslednjega dne, ko je ženska zaradi poškodb na glavi iskala zdravniško pomoč v tržiškem zdravstvenem domu.

Vzrok požara je bil samovžig

Bled, aprila - V kleti stanovanjskega bloka na Alpski 3 na Bledu, kjer stanovalci hranijo drva, je 1. aprila zagorelo. Ljudje so se bali, da gre za namenjen požig, zato naj zdaj obvestimo o resničnem vzroku požara. Ogenj je nastal zaradi samovžiga krp, namočenih v laneno olje, in se razširil po drvarnicah v kleti.

D. Ž.

1. maj na Joštu

Kranj, 25. aprila - Letošnjo slovesnost ob 1. maju bodo začeli že na predvečer praznika. 30. aprila ob 20. uri se bo začelo tradicionalno kresovanje na Joštu. Na praznično jutro pa bo Kranjčane zbudila godba na pihala. Ob 11. uri se bo začela prvomajska proslava na Joštu: ob kulturnem programu bo še prvomajski pozdrav in podelitev srebrnih znakov sindikata. Letos jih bodo na Joštu prejeli: Janez Justin, Janez Krč in Milan Matijevec iz Save, Viktor Pavčič iz Gradbinca, Edvard Renko iz KŽK Mlekarne, Peter Tulipan iz Društva upokojencev Kranj ter Osnovna organizacija ZSS Gumeno tehnični izdelki Sava.

Prireditelji pa obveščajo tudi o zaporu ceste Javornik - Jošt 30. aprila od 17. do 24. ure in 1. maja od 7. do 18. ure, ter ceste Strazišče - Čepulje 1. maja med 8. in 12. uro.

Na Brezjah pet srebrnih znakov sindikata

Tržič, aprila - Na osrednji občinski prireditvi ob prazniku dela na Brezjah pri Tržiču bodo podelili tudi srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije. Letos jih prejmejo štiri posamezniki: Mojca Sedminek in Zdenka Zupan iz Peka, Darko Truden iz Tria in Franc Žuran iz KTL Lepenke; ter konferenca osnovnih organizacij sindikata tovarne obutve Peko.

Kranjska proslava bo v Predosljah

Kranj, april - Osrednja občinska proslava ob Dnevu OF slovenskega naroda bo v sredo, 26. aprila, ob 19. uri v kulturnem domu v Predosljah. Na proslavi bodo podelili srebrna priznanja OF za letošnje leto, prejeli jih bodo: Alojz Avsenik, Melita Balta, Marjan Gantar, Janez Grašič, Tone Hafner, Janez Lušina, Erna Mladenovič iz Kranja, Franc Bohinc iz Trboj, Jože Kašpar iz Naklega, Franci Kržan iz Šenčurja, Maks Lončarič iz Kokre, Anton Sajovic iz Orehoovelj, Milan Skuber z Jezerskega, Jože Šinkovec z Visočke, Janko Tišler iz Zadrage in Krajevni odbor Rdečega križa Trboje.

Na proslavi bodo izročili tudi odlikovanja predsedstva SFRJ, prejeli jih bodo: Marija Bajželj, Milka Rihtaršič, Anton Razdrh, Anton Bajželj, Peter Starc in Anton Zupan.

Osem nagrajencev

Škofja Loka, 24. aprila - Ob letošnjem dnevu Osvobodilne fronte je predsedstvo občinske konference socialistične zveze Škofja Loka sklenilo podeliti priznanja OF osmerici zaslužnih ljudi. Priznanja za leto 1989 prejmejo: gasilsko društvo Žiri, Darinka Kovač iz Selc, Ivan Harej iz Stare Loke, Helena Frelih iz Javorij, Jože Bešter iz Virmaš, Štefka Lovrenčič iz Bukovice, Ana Bogataj iz Železnikov in Anton Oman iz Škofje Loke.

H. J.

V ognju ugasnila tri življenja

Pokljuka, 23. aprila - Poldrugo uro po polnoči se je na cesti med Mrzlim studencem in Rudnim poljem zgodila huda prometna nesreča, ko je stoenka z veliko hitrostjo trčila v smreko in se vžgala. Na kraju nesreče sta umrla dva človeka, tretja v bolnišnici, četrti pa je sicer hudo ranjen ostal pri življenju po zaslugi voznika Staneta Eržena, ki je tisti čas pripeljal mimo.

Voznik stoenke Davorin Zalokar, star 27 let, z Gorjuš, se je z družino peljal z zabave ob Bohinjskem jezeru na Pokljuko. Zaradi neprimerne hitrosti je avto na poledeneli cesti zaneslo in trčil je v smreko ob cesti. Udarca je bil tako silovit, da se je odlozil vrh smreke, avto pa se je vnel. Tedaj je iz smeri Sport hotela pripeljal voznik Stane Eržen s Podhoma, opazil goreči avto in takoj začel prisrebno ukrepati. Z nogami je razbil stekla gorečega avtomobila in začel reševati ponesrečence. Sofijo Čuden, staro 24 let, doma iz Ribčevega laza, in Janeza Žnidarja, starega 46 let, iz Bohinjske Bistrice, je uspel potegniti z zadnjega sedeža gorečega avtomobila, voznika in sopotnika s prednjega sedeža Antona Murovca, starega 47 let, iz Bohinjske Bistrice pa ni več mogel, ker je plamen še siloviteje zajel razbitine. Eržen je o nesreči takoj obvestil oddelek blejske milice in gasilce, nato pa na cesti ustavil še enega voznika, da sta odpeljala ponesrečence. Hudo ranjen Žnidar je nesrečo preživel, medtem ko je Čudnova proti jutru v bolnišnici umrla za posledicami nesreče. Ogenj so zadržali gasilci z Bleda.

D. Ž.

Na morje? Ne se hecat!

Včasih sploh nismo premišljali, ali bi šli na morje. Danes pa je dopust že razkošje, kajti le malokdo si lahko privoščiti brezskrbne počitnice v hotelih ob morju, kjer so cene zares zaslujene.

Nekaj Kranjčanov smo povprašali, kje bodo poleteli letovali in kako bodo preživeli letošnje prvomajske praznike.

Jože Konšnik, upokojenec: »Kot upokojenec kranjske Save vedno letujem v počitniških prikolicah podjetja. Še posebej pa zdaj, ko so v upokojenskem hotelu v Rabcu tako zelo podražili penzijo. Prej je bilo nekaj več kot tri stare milijone na dan, zdaj pa so podražili na 11 milijonov. Mislim, da bi danes lahko le malokdo odšel na morje, če ne bi bilo počitniških zmogljivosti, ki jih imajo podjetja.«

dopust na morju.«

Bernarda Pevec, zaposlena v Lesnini Kranj: »Morje? Kje pa! Še za stanarino imam komaj denar, kaj šele za dopust na morju! Dan za dnem moramo varčevati, otroci potrebujejo denar za šolo. Sama nisem bila že leta in leta na morju. Danes pa niti ne pomislim, da bi si sploh lahko privoščili

Tončka Kuralt, socialna delavka s Kranja: »Kakšen dopust na morju! Rešiti si moramo stanovanjski problem, zidamo, zato nam niti na misel ne pride, da bi si privoščili morje. Tudi ob letošnjem prvem maju bomo delali. Nikoli si nisimo ob prvem maju privoščili počitnic in tudi letos si jih ne bomo.«

Rado Mladenovič, zaposlen v kranjski Savi: »Vedno z družino letujemo v počitniških zmogljivostih kranjske Save, deset dni smo na morju. Letos stane okoli 6 starih milijonov na dan, kar bomo še zmogli. Osebnost mislim, da vsaj 30 odstotkov ljudi ne bi sploh letovalo ob morju, če ne bi podjetja imela prikolic in apartmajev ob morju. Za prvi maj pa smo običajno doma in tudi letos bomo.«

Ivan Kern, zasebni mizar iz Lahovc: »V Cerkljah pripravljamo prvomajsko parado, drugače pa smo ob prvomajskih praznikih doma. Poleti pa običajno z družino letujemo v toplicah in najbrž bomo tudi letos odšli v Moravce. Mislim pa, da si letovanje ob morju danes lahko privoščijo le tisti, ki že prej načrtujejo dopust in ki je trdno odločen, da bo odšel na morje.«

Robert Rekar, študent iz Kranja: »Kakšne počitnice ob morju! Ne se hecat! Za počitnice ob morju nikakor ni denarja, tudi ne za prvomajske! Sam nimam štipendije, mama je samohranilka, zato poleti lahko oddidem na morje samo s prijatelji taborit. Upam, da bo tako tudi letos, ko načrtujemo s nekaj dni vendarle odšli k obali.«

prijatelji, da bomo za nekaj dni vendarle odšli k obali.«

D. Sedej - Foto: F. Perdan

Prva stojnica s turističnimi spominki v Kranju

ODISEJ primaknil novo »zrno«

Kranj, 21. aprila - Leto dni je tega, kar je Kranj dobil svojo prvo zasebno turistično agencijo ODISEJ. Že v tem kratkem času je ta mali in mladi kolektiv dokazal, da je sposoben, domisel in s številnimi izleti in potovanji znan širom Gorenjske in Slovenije. Tokrat pa je Turistična agencija ODISEJ pripravila Kranju še eno presenečenje: pred svojo poslovalnico na Maistrovem trgu je postavila stojnico, kjer bo domačinom in turistom vse poletje in jesen nudila prodajo predmetov domače in umetne obrti.

Mojster Kremžar je imel v trenutku vse polno gledalcev.

Micka in Anže

Prvi turnir upokojencev v šahiranju

Zveza društev upokojencev občine Kranj in komisija za rekreacijo in šport prirejata za vse ljubitelje šaha v društvi upokojencev Cerklje, Kokrica, Kranj, Naklo, Predoslje, Predvor, Senčur in Žabnica prvi turnir upokojencev v šahiranju. Turnir bo v ponedeljek, 8. maja, ob 16. uri v prostorih Društva upokojencev Kranj, Tomšičeva 4. Zveza društev upokojencev občine Kranj je letos organizator regijskega in republiškega prvenstva upokojencev v šahu, zato bo ta turnir veljal kot trening in izbirno tekmovanje hkrati. Pravico igranja imajo vsi upokojenci, ki so vključeni v enega od navedenih društev in stanujejo na območju občine Kranj. Trije najbolj uspešni bodo prejeli diplome.

Otvoritev stojnice je bila na kulturni višini - v uvod so zapeli kamniški pevci in zaigral mladi harmonikar Ambrož Bogataj.

Otvoritev stojnice - trak je prerezal sam predsednik IS skupščine občine Kranj Henrik Peternelj - je bilo pravo doživetje za mesto, saj so prireditelji ta dan povabili v goste celo moški pevski zbor DKD "Solidarnost" Kamnik, ki ga vodi Ivica Ropas, mladi z osnovne šole Lucijan Seljak pa so igrali na harmonike in citre ter celo uprizorili odlomek iz Županove Micke. Ker bo njihova stojnica vedno polna keramike, je ta dan prišel s svojim lončarskim kolovratom sam mojster Kremžar in Kranjčanom v živo demonstriral izdelavo vazic, kozic in glinastih piščali. Podobne demonstracije pri Odiseju obetajo tudi v prihodnje, saj bi radi ne le turistom, pač pa tudi mladini kar najbolj nazorno posredovali dediščino in izročilo bogatih znanj naših prednikov na sončni strani Alp.

D. Dolenc

NOŠČEK NEBA
v strešnem oknu

F. mira Radovljica tel 75-036